

M02-2002

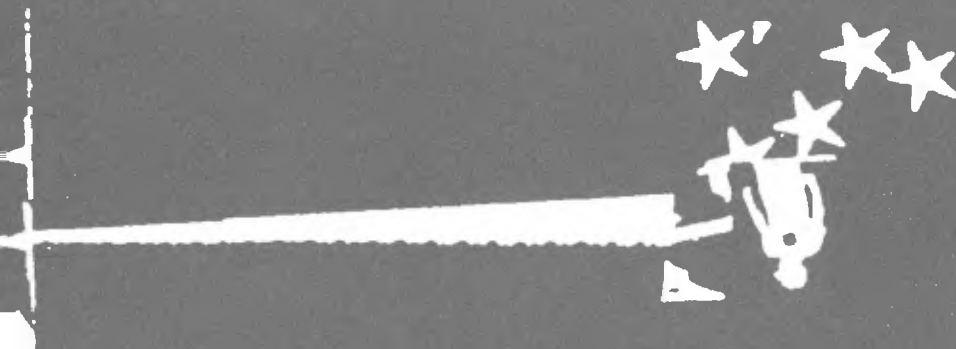
melkweg

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel.: 6243739

2002 JAARVERSLAG

WWW.MELKWEG.NL MUZIEK/DANS/THEATER/FOTOGRAFIE/FILM/MEDIA

Koninklijke Bibliotheek
Van der Akerstraat 415
1077 BP Amsterdam
020 6243739

The Coral is flodderig maar briljant

Concert: The Coral. Gehoord: 6/11 Melkweg, Amsterdam.

Door JAN VILLAARD

Een flodderige collage siert de verpakking van hun debuutalbum. Net zoals de muziek van The Coral uit flodderige knipsels lijkt te bestaan van alle popmuziek die eraan vooraf ging. Flodderig maar briljant, want hoewel geen van de groepsleden ouder dan 21 is, ontstijgt hun muziek aan de tijdloze invloeden die erin doorklinken. The Coral komt uit de buurt van Liverpool en dat kun je horen. Niet omdat ze op The Beatles lijken, maar omdat ze net als Lennon & McCartney aan de oever van de Mersey gestaan moeten hebben

toen ze de muziek uit alle windstreken tot zich namen. Hooguit klinken ze een beetje als Merseyside-favorieten Echo & The Bunnymen, maar daarmee is nog niet verklaard hoe The Coral zo gretig en origineel uit het niets kan opduiken.

De verklaring, als er al een verklaring nodig is voor popliedjes die gewoon mooi en goed gespeeld zijn, ligt in een kadans en samenhang die aan oude zeemanslieden doen denken. De vijf leden van The Coral werkten allemaal in dezelfde pub, waar ze heel warsamen gezongen moeten hebben voordat ze het zo overtuigend op het podium konden brengen. Daarbij bestaat de groep uit volwassen instrumentalist en spelen ze sa-

men alsof ze hun hele leven niet anders gedaan hebben. Vooral de piepjonge gitaristen Bill Ryder-Jones en Lee Southall vormen een onverwoestbaar gitaartandem in de dop, dat in potentie niet onderdoet voor de gedreven rhythm & blues van The Yardbirds of de modernere versie van The Strokes.

Hun titelloze debuutalbum wekte nieuwsgierigheid, al zou hun ratjetoe van stijlen en invloeden zomaar kunnen uitpakken tot een flauwe retro-hutspot à la Gomez of Ocean Colour Scene. Je moet The Coral live zien om meegesleept te worden door hun jeugdig enthousiasme en het overtuigende samenspel. Heel bijzonder is de manier waarop ze binnen een nummer soms wel drie of vier keer

van tempo konden wisselen, op de golven van de sfeer in de zaal.

Tussen hun gedisciplineerde zeemansrefreinen was er volop ruimte voor priegelige gitaarduels of een potje dubreggae met een galmende melodie. Aan het eind veroorloofde The Coral zich een psychedelische excursie in het nummer Goodbye, een perfecte kruising tussen de geëxalteerde galmpop van The Teardrop Explodes en de lange improvisaties waarin The Byrds hun *Eight miles high* konden laten ontaarden. Daarna waren ze letterlijk leeg gespeeld, en verdwenen ze weer even onopvallend naar de kleedkamer als ze eerder in hun dagelijkse kloff het podium op gestommeld waren.

'Hip? Nee, wij komen uit Heidelberg'

Interview | De Duitse jazzdanceband De-Phazz heeft geen last van grootstedse stress

Alles wijst er op het eerste gezicht op dat De-Phazz een typisch, trendy bandje is – van het sponsorcontract met een luxe parfummerk tot hun strakke cd-hoesje. Toch is de Duitse jazzdanceformatie geen doorsnee marketingconcept. Morgen treden ze op in de Amsterdamse Melkweg.

Van onze medewerker
Koen Schouten
AMSTERDAM

De Duitse groep De-Phazz past op het eerste gezicht goed tussen de vele trendy, jazzy dancebands die de laatste tijd als paddestoelen uit de grond schieten. Hun lekker in het gehoor liggende, loungey muziek zit in een strak vormgegeven cd-hoesje en de band heeft een sponsorcontract met de luxe-merken Joop! en Martini.

Maar De-Phazz onderscheidt zich van het doorsnee marketingconcept door zijn warmbloedige en organische muziek, hoorbaar met liefde gemaakt.

De band maakt echte liedjes en verwijst naar uiteenlopende stijlen, zelfs naar Franse en Duitse chansons.

Het brein achter De-Phazz is dan ook geen gewiekste jonge ondernemer, maar de tweënvijftigjarige Pit Baumgartner. Hij maakte hoorspelen voor kinderen, was ijsverkoper en produceerde ook reggae-platen. 'Slechte bands zijn heel belangrijk.'

Baumgartner en trombonist Otto Engelhardt hebben even een tussenlanding op Schiphol. Ze komen net uit Frankrijk, waar De-Phazz net als in Spanje en Portugal veel succes heeft. Onlangs toerden ze door Canada en de nieuwe plaat *Daily Lama* staat hoog in de Duitse top-veertig. 'Hip? Nee.' Baumgartner en En-

Pit Baumgartner (tweede van links) en Otto Engelhardt (rechts) van De-Phazz.

gelhardt trekken vieze gezichten. 'Wij komen uit Heidelberg. Dat is maar een klein stadje in Zuid-Duitsland. Daar is helemaal geen hippe scene.'

Dankzij de afwezigheid van grootstedelijke stress klinkt De-Phazz relaxter dan veel andere bands, denkt Baumgartner. 'Heidelberg heeft toch een andere groove dan Berlijn of Amsterdam. Het bestaan is er niet zwaar, alles is goed georganiseerd en mijn vriendin kan 's nachts alleen over straat.'

Hoewel De-Phazz vanavond in de Melkweg met acht musici op

je nu eenmaal het risico dat ze kwaad wordt. Maar nu is het weer goed. Ze zingt op de nieuwe cd en ik heb haar soloplaat geproduceerd.'

Het grootste voordeel van zijn recente succes is volgens Baumgartner dat hij meer vertrouwd wordt door musici. Engelhardt: 'Er zijn ontzettend veel puristen die weigeren met een computer of sampler te werken. Heel raar. Ik doe het veel, en ik heb er echt niet minder werk door gekregen. Het inspireert me juist tot nieuwe ideeën.'

'Voor veel musici zijn wij bad guys'

Over de sponsoring van De-Phazz is Baumgartner pragmatisch. 'Als een reclamepostertje bij een concert mij de mogelijkheid geeft een extra saxofonist mee te nemen dan is de keuze snel gemaakt. Muzikaal doe ik geen enkele concessie.'

Hij mag zelf dan licht verteerbare gebruiksmuziek maken – *Daily Lama* bevat twintig uiteenlopende nummers: 'Welke je niet leuk vindt sla je gewoon over' – Baumgartner hecht grote waarde aan underground-kunst.

'Het is als muzikant heel belangrijk om je, in elk geval een periode, met extreme concepten bezig te houden die op het eerste gezicht nergens op slaan. Daarvan leer je enorm.'

'In de jaren tachtig had je de band Suicide. Ze hadden heel slechte teksten en de opbouw van de nummers ging nergens over. Goed dat het er was, want het maakte het verschil duidelijk met zorgvuldig geconstrueerde, goede liedjes.'

De-Phazz, vanavond, Melkweg, Amsterdam. Cd: *Daily Lama*, Universal.

Vrolijke verbale acrobatiek bij Blackalicious

MUZIEK

Blackalicious. Melkweg, Amsterdam, 3 juli.

In een rolstoel kwam hij de Melkweg ingereken, want hij had een ontstoken voet. Maar rappen vanuit een rolstoel ging Tim Parker alias Gift Of Gab te ver, en afzeggen daar peinsde hij al helemaal niet over, zo liet hij - staand - de gezellig volle zaal weten.

Want Blackalicious, de Californische hiphop-crew waarvan Gift Of Gab voorman is had zich juist zo op Amsterdam verheugd. Gift

Of Gab refereerde in zijn stortvloed van virtuoos gerangschikte stapel- en binnenrijmen een enkele maal aan hashcafé The Bulldog, maar wakte niet de indruk er veel geconsumeerd te hebben.

Een gezellige lobbies overigens, die Gift Of Gab. Houthakkershemd, bril en petje op. Zelf moest hij er af en toe even bij gaan zitten, maar hij werd geflankeerd door een jongen en meisje die achtergrondvocalen verzorgden, en aan de andere kant door een secondant met rastakrullen: Lateef The Truth Speaker. Dit leverde leuke

duels op, stevast gewonnen door Gift Of Gab.

Hij is het ook die samen met producer Chief Xcel het hart van de band vormt. Hun meest recente plaat *Blazing Arrow* is met voorsprong de leukste hiphop-plaat van het jaar, en een ideale soundtrack voor lome zomervonden. Juist op plaat is het Chief Xcel die verantwoordelijk is voor die opgewekte, soepel geproduceerde Blackalicious-sound. Op het podium achter draaitafels en cd-spelers is zijn rol beperkt tot het starten van de begeleidingsmuziek.

Veel meer dan een nieuw cd-tje in de lade schuiven of plaatjes starten doet hij niet. Dat is dan ook het enige minpuntje: dat ze geen echt goede *scratcher* of *turntablist* bij zich hebben, iemand als Dj Shadow bijvoorbeeld met wie Blackalicious veel heeft opgetrokken.

Dat had de show formidabel gemaakt, al was het zo al leuk ge-

noeg. Met z'n vijven kregen ze er een ouderwets gezellige party sfeer in. Er was goed nagedacht over de opbouw van de show die, en dat is opmerkelijk voor hiphop evenementen, de tijdsduur van een uur ruimschoots overschreed.

Blackalicious had dan ook veel afwisseling te bieden. Sterke liedjesachtige nummers als *Sky Is Falling* en het eveneens zeer radiovriendelijke *Deception* werden afgewisseld met stukjes virtueuze *freestyling* van Gift Of Gab. Toen hij het alfabet van a tot z rapte met voor iedere letter een ander onderwerp, had zijn achtergrondzangers moeite de juiste bordjes bij de juiste letter aan het publiek te laten zien, zo snel ging het.

Schitterend die verbale acrobatiek. Of we geraakt waren door *Blazing Arrow* wilde hij tegen het einde nog even weten. Reken maar, dit was weer zo'n hiphop-show die je met een blij gevoel de zomerse regen in deed lopen.

Gijsbert Kamer

HET PAROOL 4 MAART

Stoerder dan de jongens

POP

Kittie. Gehoord: Melkweg, Amsterdam, 2/3

Bij de kassa van de Melkweg is de groep Kittie al te horen. Shit, ze zijn al begonnen. In de gang staan twee vrienden uitermate relaxed te wachten. Op de vraag waarom ze in godsnaam de zaal nog niet in zijn, antwoorden ze: "Dit is Kittie nog niet, hoor. Luister maar, dit is een mannenstem."

Het is duidelijk dat ze niet bekend zijn met de drie wilde dames uit Canada, want de extreem lage gromstem (*grunt* in vaktermen) die zelfs de gang laat schudden is niet afkomstig van een man. Maar van Morgan Lander, de front-vrouw van de meiden-metalband Kittie.

"Kan niet waar zijn," zeggen de vrienden, maar in de zaal zie ze met eigen ogen het wonder geschieden. Op het podium staat een negentienjarige rockchick met een stem die gevaarlijker klinkt dan die van menige mannelijke metal-zanger. Een stem die moeiteloos overgaat van vrouwelijk schreeuwen in mannelijk grommen.

Naast haar een al even stoere (en nog jongere) bassiste die met een wezenloze blik de zaal in staart. De drummer ramt zo fel dat haar gespierde armen snel zijn verklaard. De mannelijke gitarist op het podium is duidelijk het tijdelijke hulpje, want aan de

platen komt geen vent te pas.

In de beginnendagen werd Kittie nauwelijks serieus genomen in de mannen metal-wereld, maar de uitverkochte Melkweg heeft de vooroordelen allang overboord gegooid.

Kittie zweept de fans (voornamelijk zestienjarige jochies) met hun loodzware metal op tot grote hoogte en krijg daar volledige adoratie voor terug. En die adoratie grijpt Kittie met beide handen aan.

Midden in de bloedstollende Pink Floyd-cover *Run like hell* stopt de groep met spelen. Morgan Lander neemt een bevroren pose aan, met een gebalde vuist in de lucht. Ook de bassiste verandert in een wassen beeld. Tenminste twee minuten blijven ze zo staan terwijl de zaal gek wordt. Er klinkt geschreeuw, geklap en sommige jongens proberen net zo diep te grommen als Morgan Lander zelf.

En dan, bang, knalt de groep er weer in. Nog harder, nog overtuigender en nog stoerder. De fans vliegen nu bij bosjes door de lucht en op het koele gelaat van de bassiste verschijnt voor het eerst een glimlach. Ze kijkt heel even naar de front-vrouw, die tevreden knikt. Alsof ze willen zeggen: die jochies hebben we ook weer in onze broekzak.

Kittie is de girl power duidelijk voorbij, ze zijn zelfs stoerder dan de jongens.

BRITT STUBBE

Crème de la crème van dance Het dak e-

AMSTERDAM - Geïnteresseerd in dancemuziek? Kijk dan eens goed naar het volgende rijtje: Laurent Garnier, Miss Kitten en The Hacker, Plaid, Funckarma, I-F, Jef Mills, Johannes Heil, Krust & Dynamite en Jazzanova. De verschillen in dit rijtje? De stijl. De overeenkomst Het was de afgelopen vijf dagen allemaal te zien op het festival 5 Days Off in de Melkweg in Amsterdam.

Het 5 Days Off is in het leven geroepen als variant op het Gentse 10 Days Off. Vorig jaar was de eerste editie in de Amsterdamse Melkweg en dat was toen een groot succes. Wat wil je ook, als je onder andere Luke Slater, Josh Wink, Derrick May en Stacey Pullen weet te contracteren voor een vijfdaags festival. Dat de line-up vorig jaar wat aan de technokant was, was te wijten aan de ietwat gebrekkige voorbereiding. Omdat men te laat was begonnen met boeken, bleven vooral de grote techno-namen over.

Dit jaar was Mojo wel op tijd begonnen met de voorbereiding en dat resulteerde in een schitterende lijst van grote internationale namen. En nog belangrijker, het was nu niet vooral techno wat de klok sloeg, maar er was letterlijk voor ieder wat wils.

Woensdag was techno-dag, met onder andere Jeff Mills in de Max zaal en Heiko Laux in de oude zaal. Vooral bij Mills, dé draaitafelkunstenaar, stond de zaal af en toe op zijn kop, als hij weer eens van deck naar deck shelde. Probeer dat niet thuis, want draaien op drie draaitafels is zeker niet voor iedereen weggelegd. Dat hij af en toe een slippertje maakte zij hem vergeven.

Stoer

Ook veel waardering kreeg de live set van Johannes Heil. Erg stoer om te zien hoe hij supergeconcentreerd zijn handen over de vele knopjes laat glijden en zo een vette set neerzet.

Hoewel het woensdag een sterke avond was, stond die bij-

5 Days Off. Met o.a. Laurent Garnier, Silicone Soul, Plaid, Funckarma, Miss Kitten en The Hacker. Waa Melkweg, AMSTERDAM, woensdag 17 t/m zondag 21 juli.

na (als dat mogelijk is!) in schril contrast met de donderdag. O deze uitverkochte avond stond de muziek vooral in het teken van vernieuwing. Geen trance of hardhouse, (dat altijd makkelijk scoort, kijk maar naar Sensation-avonden van ID&M) maar het ging hier vooral om een nieuwe sensatie in dance-lan electro.

Trekpleister

De grote trekpleister op de avond was de Fransman Laurent Garnier. Zelden is hij net te bewonderen (hij heeft la van zijn oren wegens de vele uren dat hij met een koptelefoon op heeft gestaan), la staan in Nederland, en h stond dan ook mudvol in de Max. Dat het daardoor wel e warm en zweterig was, nam i dereen maar voor lief.

Garnier richtte zijn pijlen d ze avond op een diepe, vijf u durende technoset, waarbij l ongeveer drie kwartier elect draaide. Want om de elect draaid het toch wel de avond, en dat werd het me bewezen door een werkel fantastisch optreden van Miss Kitten en the Hacker. Miss K ten (Carolin Herve) en The Hacker (Michel Amato) vormen e opmerkelijk duo. Kitten n haar vreemdeportige Franse a cent ondersteunt de retrorn ziek van The Hacker op forn dabele wijze.

Senegal is kampioen

Geen folklore op Roots-festival

AMSTERDAM - Het leek alsof het Braziliaanse voetbalfeest voorzien was, zoveel Latin was er te horen tijdens het Amsterdam Roots Festival 2002 dat afgelopen week in de Melkweg en het Concertgebouw.

Deze Roots-editie onderstreepte hoezeer de zogeheten wereldmuziek in beweging is en dat er een organische symbiose is aangegaan met trends in de pop en jazz. Folklore en andere 'museumvoorstellingen' waren in het

programma nauwelijks meer terug te vinden.

Typerend voor de stand van zaken in de wereldmuziek waren twee concerten vrijdagavond. Terwijl in de Oude Melkwegzaal Havana Flow een aalgladde hip-hop-show wegaf, stond twintig meter verderop in de Max een groep Noord-Afrikaanse toeregers in traditionele Sahara-outfit nomaden-blues op elektrische gitaren te spelen. Tlariwen heetten ze en hoewel hun muziek heel wat trager was dan die van de Cubanen, ging het wel eindeloos door. De woestijn is groot, de kamelen sjokken voort en de cadans is onweerstaanbaar. Toch komt de werkelijke klapper van Roots 2002 weer uit Afrika. Ooit, in de jaren zeventig, was het Senegalese Or-

chestre Baobab de populairste groep van Franstalig West-Afrika. Toen richtte Youssou N'Dour echter zijn Super Etoile de Dakar op. Muzikaal kon Baobab zich daar nog wel mee meten, maar qua uitstraling delfde de groep het onderspit tegen de charismatische N'Dour. Het orkest werd opgeheven.

Nu zijn ze terug, tienkoppig en met alle belangrijke musici van destijds, zoals gitarist Barthelemy Attissou, zanger Balla Sidibe en saxofonist Issa Cissokho.

In Amsterdam laat de herenigde groep schitterende, relaxte Afro-pop horen met invloeden uit de rumba, de reggae, jazz en hier en daar een vleugje westerse hitparade-pop. Niet voor niets heeft hun in september te verschijnen retin-album 'Specialist in al

NRC HANDELSBLAD
20 JUNI

Afrika in een universeel driedelig pak

De choreografie van Francis Nii-Yartey

Choreograaf Francis Nii-Yartey benadrukt in zijn werk de veerkracht van de Afrikanen, die na jaren slavernij nog steeds vechten voor hun eigen waarde. „De holocaust is iets kleins als je het vergelijkt met wat de Afrikanen is aangedaan.”

Door JOWI SCHMITZ

AMSTERDAM, 20 JUNI. „Eigenaardig dat mensen binnen en buiten Afrika denken dat Afrikaanse dans per se traditioneel moet zijn. Dans als een museumstuk; je pakt het vreemde naar Ghana en gaat kijken naar een optreden met sissalokjes en roffelende trommels. Ik ga uit van traditionele dansen, maar verbindt die met het heden. In mijn choreografieën zie je niet alleen het Afrika van desalokjes, mijn dansen tonen ook een Afrika in driedelig pak; berkenbaar en universeel.”

Choreograaf Francis Nii-Yartey is voor het eerst in Nederland met zijn National Dance Company of Ghana. De groep is beroemd in Afrika en maakte lange toernooien door Europa. Onlangs trad het ensemble op voor prins Willem Alexander en prinses Maxima bij hun staatsbezoek aan Ghana. De ko-

mende dagen is het gezelschap te zien in het Amsterdamse Koninklijk Instituut voor de Tropen, in het kader van de manifestatie 'Ghana-Nederland 300 jaar' en het Holland Festival/Amsterdam Roots Festival. Er zijn twee voorstellingen per avond: *Solma* en *Images of Conflict*.

Met *Solma* wil Francis Nii-Yartey vertellen over de Afrikaanse realiteit. De veerkracht van de Afrikanen, die na jaren slavernij en kolonisatie nog steeds vechten voor hun eigen waarde. „De holocaust is iets kleins als je het vergelijkt met wat de Afrikanen is aangedaan. Maar voor slachtoffers van de holocaust zijn monumenten opgericht, wie gedenkt nog de slaven? *Solma* is een dans over sterven, over vechten, over verder leven. Samengevoegd uit een combinatie van traditionele elementen en nieuwe vormen van beweging.” De voorstelling kwam Nii-Yartey in Ghana op nogal wat kritiek te staan. Men weet hem dat hij traditionele dansen door elkaar had gegooid en ze had ontdaan van hun betekenis. „Welke betekenis bedoel je, vraag ik dan. Sommige dansen zijn ontstaan toen verschillende stammen met elkaar in oorlog waren. Maar nu vechten ze niet meer, dus wat is dan de betekenis van die dans?

Francis Nii-Yartey (Foto NRC Handelsblad, Maurice Boyer)

Moet ik de traditionele dansen precies zo laten zien als mijn vader ze me leerde? Mijn vader is nooit naar school geweest, terwijl ik heb gestudeerd aan twee universiteiten en er nog steeds werk als onderzoeker. Ik heb de wereld rondgereisd en overal kennis en ervaring opgedaan. Die leerschool mag ik niet negeren, dat zou een zonde zijn, een misdaad. Ik ga uit van traditie-

nele dans, maar wil de kennis die ik heb vergaard daaraan toevoegen.”

De tweede voorstelling *Images of conflict* is meer spiritueel en filosofisch van aard. Zij toont verschillende soorten van onenigheid en de manier waarop mensen daarmee omgaan. Op die manier zoekt Nii-Yartey verder naar universele elementen die alle culturen kunnen betrekken. Hij gelooft dan ook niet dat Ghanaëzen meer van zijn choreografieën begrijpen dan mensen die niet bekend zijn met Afrikaanse dans. Volgens hem bestaan in essentie alle dansen ter wereld uit dezelfde componenten: springen, draaien, stampen. Het decor en de muziek mag dan per land verschillen, de kern blijft altijd herkenbaar. „De choreograaf moet al die componenten samenvoegen en ze zo goed mogelijk presenteren. Empathie opwekken, communiceren en kennis uitdragen, dat is mijn doel.”

„Wees niet bang voor nieuwe ervaringen, zeg ik altijd. We moeten meegaan met de tijd, in het nu leven. Dat is zo lastig duidelijk te maken, omdat men in Afrika vasthoudt aan een bevroren beeld van de eigen cultuur. Onlangs kreeg ik een nationale prijs voor het werk dat ik voor Ghana heb verricht, maar daar gingen twintig jaren

van vechten aan vooraf. Toen heb ik tegen de hoogwaardigheidsbekleders gezegd: 'Jullie behandelen de dans precies hetzelfde als de politiek. Alsmar praten over vroeger, nooit over wat nu relevant is.'

„Zelfs op de universiteit heb ik veel weerstand ondervonden. Ik doe daar onderzoek naar traditionele dans, maar houd me ook bezig met moderne dansvormen. Mijn collega's vonden dat je aan traditie niet moet tornen. Maar het gaat nu juist om transformatie van het oude naar het nieuwe. Toen ik net in Nederland aankwam vroeg ik naar een plek waar ik Nederlandse dans kon zien. 'Nederlandse dans?' was het antwoord, 'ik geloof niet dat we dat hebben.' Maar 'jullie dansen toch? Misschien niet meer zoals vroeger, maar uit de traditie is wel de hedendaagse dans voortgekomen. De traditie is niet gestorven, ze is getransformeerd. Daarom moeten we durven onderzoeken en experimenteren. Als we waren blijven geloven dat je alleen mag vliegen als je zelf vleugels hebt, waren we nooit bij Jupiter gekomen.’

The National Dance Company of Ghana is van 21/6 t/m 24/6 te zien in het KIT Tropentheater te Amsterdam. De Nederlandse première op 21/6 wordt bijgewoond door Otumfuo Osei Tutu II, Koning van het Ashanti koninkrijk in Ghana. Int. (020) 568 8500 of www.kit.nl/tropentheater

HET PAROOL
21 JUNI

Serafin moest blijven staan, terwijl de tenor in beschooten toestand de treden beklom na-

Kritische geluiden als entertainment

SASKIA TÖRNQVIST

AMSTERDAM - Het Roots Festival viert zijn vijfjarige bestaan met ruim vijftig optredens op vier locaties. Het KIT Tropentheater, het Concertgebouw en de Melkweg zetten hun deuren voor de festivalgangers open. Het Oosterpark wordt omgevormd in een Roots Open Air.

Frans Goossens, programmeur van het festival: „Hopelijk verenigen we deze keer niet, zoals vorig jaar, toen we door de modder van het ene podium naar het andere liepen te soppen.”

Etnische muziek, niet-westerse muziek, traditionele muziek,

wereldmuziek, cross-overmuziek; vaak is het een geworstel met de terminologie. Goossens stapt daar luchtig overheen: „Ik wil gewoon laten horen wat er in de wereld speelt. De internationalisering is een razendsnel proces dat zich vertaalt naar muziek die zich niet laat labelen.”

Op het programma staan de nodige sterren, zoals de Catalaanse flamencozanger Miguel Poveda, de Peruaanse diva Susana Baca en de atletische Braziliaanse zangeres Daniela Mercury. Verder zijn er flink wat groepen voor het eerst te gast.

„Ik zoek altijd naar groepen die actief op hun publiek inspelen,” zegt Goossens. „Muziek kan heel goed een vorm van en-

tertainment zijn en toch een urgente boodschap uitdragen. De muziek van Manu Chao is daarvoor een goed voorbeeld. Sommige artiesten op dit festival lijken die houding te hebben overgenomen.”

Kritische geluiden zullen dus rijkelijk vertegenwoordigd zijn, zoals in de knetterharde muziek van de subversieve Aziatische hip-hop-punkband Fun Da Mental, waarvan de Brits-Pakistaanse voorman Aki Nawaz beweert: „Ik ben moslim én punk, dus dubbelgevaarlijk.” Al versta je niets van wat hij zingt, de muziek zelf, een anarchistische mengeling van stijlen (politieke raps, qawwali, devotie, gierende gitaren, hip-hop) spreekt boekdelen.

Daniela Mercury.

Goossens: „Veel belangrijke muzikale ontwikkelingen vinden plaats in de grote steden. Het is interessant en belangrijk om te volgen wat daar onder de jongere generaties zoal leeft. Zij hechten vaak maar weinig geloof aan de beslissingen van dat stelletje grijze heren in de wereldtop. Jongeren formuleren hun eigen idee-

Havana Flow.

en. Muziek is daarbij misschien wel hun belangrijkste communicatiemiddel.” Zo heeft de salsa-hiphop van het Cubaanse Havana Flow een sterk politieke lading. De zangers rappen in het Spanglish, een mengelmoeisje van Engels en Spaans. Sinds kort wordt in Cuba deze 'kapitalistische muziek' gedooft.

En natuurlijk speelt het economische belang een grote rol. Een voorbeeld voor de groep Funk Lata ('Ingeblikte Funk') uit sloppenwijken van Rio de Janeiro, die zich met een opzweper combinatie van soul, funk, rock en Bahia-percussie naar een hoger economisch plan heeft ten te spelen. Tegenwoordig is

NOORDHOLLANDS DAGBLAD 22 JULI

op 5 Days Off

raf bij 'Frank Sinatra'

Zweten bij Laurent Garnier: de zaal was afgeladen tijdens het optreden van de Franse techno-pionier.

Foto Diederik van der Laan

Zelden is een zaal zo massaal als zijn dak gegaan als donderdag in de Melkweg. Daar kon, met alle respect, geen Laurent Garnier tegen op. Bij de vertolking van het wel erg sterke nummer Frank Sinatra (waarop lachend de dood van de Amerikaanse zanger bezingt) ging het dak er zo goed als letterlijk. Miss Kitten gaf de voorzet: "Do you know Frank Sinatra?", de zaal maakte het af. "He's de-aaaad." De live set die Vitalice weeg bracht was ook meer dan subliem. Vooral de combi-

natie van electro en techno maakte zijn optreden erg sterk.

Een dag later, op vrijdag, stond er ook veel bijzonders op het programma. Wat te denken van de jongens van Plaid. Misschien niet het meest dansbare wat dit festival werd gepresenteerd, maar technisch ontzettend verzorgd. Plaid bestaat uit Ed Handley en Andy Turner, die gedurende de eerste helft van de jaren '90 als onderdeel van Black Dog Productions de dansvloer verhitte met hun diepgravende techno. Inmid-

dels zijn ze overgeschakeld op een iets industriëlere sound, die live gebracht wordt. Het geheel werd ondersteund door een fantastische videoshow. De beelden die op drie grote schermen te zien waren, kwamen precies overeen met het geluid dat het duo vanaf zijn computer produceerde. De camera die boven de laptops hing, gaf bovendien goed weer waar de jongens mee bezig waren.

Ook sterk waren de optredens van Funkarma en Silicone Soul. Dat bij I-E, die de

avond afsloot in de oude zaal, de boxen af en toe niet meewerkten was helaas een minpunt.

Zaterdag was hip hop en drum 'n bass avond. Dompertje was het ontbreken van Roni Size, hij mocht niet van zijn dokter, maar MC Dynamite maakte dat in één klap goed. Wat een energie kwam er uit die man. De drum 'n bass die DJ Krust daarbij draaide, bracht de zaal in absolute vervoering. Dat op zondag Anthony Pappa ontbrak mocht de pret niet druk-

ken, want met onder andere Jazzanova had Mojo het prima voor elkaar.

Hulde aan de Melkweg, die er in slaagde om, samen met Mojo, een muziektechnisch bijzonder hoogstaand vijfdaags festival voor te schotelen. En wie het om de een of andere reden allemaal heeft moeten missen, moet dan maar snel naar Gent. Tot en met zondag geven de meeste artiesten die ook in de Melkweg waren, daar dan weer acte de presence.

SANDER TROMP

Styles'. Zondagavond, in het Concertgebouw, mag de Braziliaanse popdiva Daniela Mercury de voetbal-euforie nog eens kracht bijzetten, maar op muzikaal gebied is Senegal de kampioen van dit Roots Festival.

Flamencozang van Miguel Poveda vol grillige arabesken

Concert: Amsterdam Roots Festival met de Grupo Miguel Poveda. Gehoord: 26/6 KIT Tropentheater, Amsterdam. Vervolg Festival: vanavond in de Melkweg.

Door FRANS VAN LEEUWEN

Een jurk met een lange sleep, dat is mooi bij een dame die alleen maar hoeft te schijden maar lijkt een wat onhandig attribuut voor een danseres. Toch verscheen Rosario Toledo Orihuela gisteren aldus uitgedost op het podium van het uitverkochte KIT-theater. Waar ze niet alleen fier overeind bleef, maar het orangerode textiel ook nog functioneel wist in te zetten door er op gezette tijden ritmische accenten mee te geven. De weelde had echter ook een schaduwkant: het voetenwerk bleef voor het grootste deel verborgen. Dat Rosa lichte schoenen droeg en een stijl beoefende die soms raakte aan Amerikaanse tapdans, was wel te horen maar niet te zien.

Dat was jammer omdat er bij het flamenco-concert van de groep van zanger Miguel Poveda toch al weinig was te halen voor luisteraars die vinden dat het oog ook wat wil. De musici zaten in bun dagelijkse kloffie op stoelen tegen de achterwand alsof ze speelden in een benauwd café in plaats van op een podium met voldoende ruimte voor wel tien dansers met een sleep.

Dat flamenco-zanger Miguel Poveda (1973) ondanks het ontvangen van de Lámpara Minera, een in flamenco-kringen belangrijke prijs,

moeite heeft met de overgang van klein naar groot bleek ook uit een incident halverwege het concert. Hij zei dat hij even een plas ging doen maar bleef vervolgens zo lang weg dat het publiek ondanks de vooraankondiging 'concert zonder pauze' toch maar even koffie ging drinken.

Waarom hij net als voor de pauze duidelijk maakte dat zijn Grupo eigenlijk uit slechts twee mensen bestaat, hij en gitarist 'Chicuelo'.

ROOTS FESTIVAL

De laatste permittent zich bij de verplichte figuren van de fandango en de bulerías vele vrijheden en sluit daarmee prima aan bij Poveda die moet vechten tegen vooroordelen. Dat hij werd geboren in Barcelona, ver van de bekendste zigeunerfamilies, is er één van. Dat zijn stem aan de lichte kant is en niet doorleefd genoeg voor de 'cante jondo' (diepe zang) is een andere. Dat laatste is misschien niet helemaal onwaar maar hij compenseert zijn gebrek aan ruigheid met verbazingwekkend lange frasen, vol grillige arabesken, waarvoor de zaal best *olé* wil roepen.

Bij zoveel rijkheid valt extra op dat hij verder wat zuinig is: een concert van net twee keer drie kwartier gescheiden door een pauze van een half uur, verwacht je niet van een bevlogen flamencozanger die nog dertig en beroemd moet worden.

TROUW / JULI

Amsterdam Roots Festival als muzikaal WK

Wereldmuziek

Stan Rijken

AMSTERDAM - Ook het Amsterdam Roots Festival kende gisteren met de Noite Brazil een Braziliaanse finale. In het tot balzaal omgetoverde Concertgebouw sloot Daniela Mercury, de Madonna en Ronaldo ineen van de Braziliaanse pop, zondag de negentiende editie af.

Lag het nu aan datzelfde WK voetbal of betrof het acute festivalmoeite waarvoor de belangstelling geringer was dan in voorgaande jaren? Daardoor kon je vrijdag en zaterdag gelukkig wel vrij van filevorming alle zalen van de Melkweg afstruinen. Zij het zonder enig kompas.

Een duidelijke lijn ontbrak in het programma, dat als een muzikaal WK artiesten van Mexico tot Brazilië en van Senegal tot de Verenigde Staten in petto had. De kans om het thema '300 jaar Ghana-Nederland' verder uit te diepen, een schot voor open doel, werd niet benut. Na de opening van het festival vorige week in het Tropen Instituut met het National Dance Company of Ghana hadden concerten van Ghanese bands immers voor de hand gelegen.

Hooguit was er sprake van de vurige wens de omnivore muziekiefhebber te bedienen met een selectie uit het nieuwste wereldmuziekaanbod. Zodoende vertoefde je vrijdag op het ene moment op Cuba bij de assertieve salsa hiphop van Havana Flow, even later in Mali bij de woestijnblues van Tinariwen. Niet alleen de aanblik van elektrische gitaristen in traditionele Touaregdracht was fascinerend. Ook de verhalende speeltrant van deze John Lee Hookers en Muddy Waters uit de Sahara sleepte je mee naar hete erten. Zaterdag excelleerde Abdel Gadir Salim met een andere Sahara-variant. Hij is een virtuos op de oud, de Arabische luit, die Salim vonkend liet dansen op de funky feestmuziek van zijn Kharthum All Stars.

Teleurstellingen vielen er ook te incasseren. Zo lieten het vermaarde Cubaanse feestorkest van Oderquis Revé en de Ethiopische belofte Gigi verstek gaan. Het langverbeide optreden van de Congolese topvocalist Lokua Kanza ging weer wel door, maar miste de urgentie en overtuigingskracht van zijn platen. Ook het 14-koppige Antillas Afrobeat Orchestra maakte de voor-

uitgesnelde naam ten dele waar. The hottest band from New York bezat een spetterende kopersectie waarop niets af te dingen viel. De geoliede afrobeat machine hield de dansers inderdaad twee uur lang in beweging. Desondanks konden ze het origineel niet doen vergeten. Het orkest is tot op de laatste noot een blanke fotocopie van Fela Kuti, de Nigeriaanse uitvinder van het genre. De Afro-Amerikaanse band-leider Antibalas miste het charisma van Fela, zijn band de uitstraling van Kuti's orkest.

Traditiegetrouw schrijft het Amsterdam Roots Festival iedere editie muziekgeschiedenis met sensationele premiers. Dit jaar met de komst van het legendarische Orchestre Baobab uit Senegal, dat na bijna 20 jaar weer uit de as is herrezen. Haar platen behoren tot de absolute evergreens van West Afrika. Wonderwel lukte het Baobab de

Staarten tot de heupen en Indiaanse kleuren

gloedvolle mix van Cubaanse rumba met Westafrikaanse ritmes in volle glorie te doen herleven. De soli voor scheurende sax, fonkelende elektrische gitaar en Arabisch-getinte zang regen zich tot diep in de zaterdagnacht aan. Swingend in 'On verro ca', zingend in het zwoele 'Utrus horas'.

Zeker zo sensationeel was het andere Nederlandse debuut van Lila Downs. Vrijdagavond hield de Mexicaanse haar publiek gevangen met een performance, die uitblonk in gratie, theater en intensiteit. Staarten tot de heupen en ravissant uigedost in Indiaanse kleuren, bewoog ze stampend als een flamenco-danseres, dan weer fladderend als een kolibrie over het toneel. Ondersteund door een sterk combo waarin harp, toetsen en percussie domineerden, kreeg ze alle ruimte haar bizarre stemcapriolen te etaleren. Soms hoorde je Yma Sumac, dan weer Greetje Bijma of Sarah Vaughn. Van jazz tot texmex, van cumbia tot ranchero, alle genres beheerst dit fenomeen. Zelfs overbekende nummers als 'Quizas quizas' klonken bij haar als nieuw. Volgend jaar moet ze beslist in de Max in plaats van de Kleine Zaal optreden, voordat ze in Carré zal staan.

HAAGSE COURANT 22 JUNI

Amsterdam Roots Festival blijft groeien

door onze kunstredactie

AMSTERDAM | Met een optreden van het The National Dance Company of Ghana gaat vanavond het Amsterdam Roots Festival van start. Het bekendste modeme dansgezelschap uit Afrika geeft in totaal vier optredens op het festival, dat dit jaar aan het eerste lustrum toe is. In totaal hebben tot 30 juni een kleine zestig optredens plaats.

The National Dance Company of Ghana is beroemd vanwege de spectaculaire choreografieën, waarbij traditionele Afrikaanse dans vol acrobatiek een symbiose aangaat met hedendaagse dans. Het 25-koppige gezelschap, inclus drummers en percussionisten, dat overal in de wereld optredens verzorgt, treedt op in het KIT Tropenmuseum. Dat is een van de vier locaties waar het Amsterdam Roots Festival zich afspeelt. In het Tropenmuseum geeft ook een van de nieuwe sterren van de Spaanse flamenco, Miguel Poveda, een concert, op woensdag 26 juni. Dit weekende wordt in het Oosterpark weer het Roots Open Air festival gehouden, ditmaal voor het eerst op zaterdag én zondag. Tal van artiesten uit alle delen van de wereld maken muziek, dansen en spelen theater. Op beide dagen heb-

ben diverse workshops plaats op het gebied van dans en muziek met gezelschappen uit onder meer Mexico, Japan, Brazilië en Reunion. Zondag wordt ook weer het bekende Wereldorp ingericht. De activiteiten in het Oosterpark zijn gratis toegankelijk voor het publiek.

De Melkweg en het Concertgebouw zijn de beide andere locaties waar optredens plaats hebben tijdens het Amsterdam Roots Festival, dat vorig jaar een recordaantal van 37.000 bezoekers trok. Het festival richt zich zowel op traditionele gezelschappen als op vernieuwende wereldmuziek en probeert nieuwe combinaties tussen culturen en stijlen te bewerkstelligen. Daarmee groeide het de afgelopen jaren uit tot een toonaangevend festival op dit gebied. In de Melkweg hebben vanaf 27 juni optredens plaats van onder anderen Izaline Callister, de Havana Flow uit Cuba en Tinariwen uit Mali. In het Concertgebouw is zondag 30 juni een wereldkinderfestival met optredens van onder andere de Junior India Stars. Het evenement wordt diezelfde avond afgesloten met een Braziliaans feestje.

Amsterdam Roots Festival. Van 21 t/m 30 juni. Voor meer informatie: www.amsterdamroots.nl

de hoogste ring.

Miguel Poveda.

In deze musici zich eindelijk in eigen clubhuis veroorloven. oor zulke bands bied ik graag 1 podium," zegt Goossens.

Amsterdam Roots Festival, 21 tot en met 30 juni, Tropenmuseum, Melkweg, Concertgebouw, Oosterpark. Zie ook www.amsterdamroots.nl

Die Sammlung in de Milky Way

I can fly van Anne Arden Mc Donald

tekst ARJAN REINDERS

De Melkgweg is veel meer dan een poppodium. Het bruisende cultuurcentrum beschikt sinds zijn ontstaan in 1972 ook over een theater- en filmzaal en huisvest sinds 1985 een fotogalerie, waar feestende jongeren geconfronteerd worden met heftige thema's. Suzanne Dechert, medeoprichtster van de Melkgweg, runt de galerie en toont nu haar eigen collectie, getiteld Die Sammlung. 'Ik ben gefascineerd door extremen'.

Suzanne Dechert

FOTO MICHEL VAN NIEUWERK

Eén van de foto's is bijna helemaal ondergekalkt door Debbie Harry, alias Blondie. Het is een portret van de jonge zangeres uit 1978, maar de haren dateren van twintig jaar later. Dechert legt uit: "Deze foto heb ik gekregen toen ik een tentoonstelling maakte over de Blank Generation, een groep fotografen uit New York die in de hoogtijdagen van de punk alle sterren fotografeerde. Toen Debbie Harry twintig jaar later in de Melkgweg aan haar come-back bezig was, wilde ik graag dat ze mijn foto signeerde, met dit als gevolg."

En zo kent elke foto een persoonlijk verhaal. Van Parool-fotograaf Wubbo de Jong hangt een portret van Ivo van Hove, uit de Klapstoel-serie. "Deze had ik al in de krant gezien, maar op de Parool-tentoonstelling

die hier anderhalf jaar geleden was, viel hij mij op. De elementen spelen een belangrijke rol. Ivo zit gehurkt op het strand vlakbij het water en wordt bijna omver geblazen door de wind. Het enige element dat ontbreekt is vuur, en precies zo zie ik die man."

De van oorsprong Duitse Dechert is naar eigen zeggen een romantica en wil geraakt worden door foto's. Haar fascinatie voor fotografie dateert al van voor de Melkgweg, maar het was nooit een bewuste keuze om te gaan verzamelen. "Ik houd alleen dingen bij me die me ontroeren, me 's nachts wakker houden, waar ik vaak aan moet denken. Het is nooit mijn bedoeling geweest om er geld mee te verdienen. Uitgangspunt is dat je jezelf erin moet kunnen verliezen en ik merk dat het publiek dit waardeert."

HET PAROOL 15 JANUARI

Máxima voor beladen expo uitgenodigd

AMSTERDAM - Het koninklijk huis en Máxima Zorreguieta zijn door cultureel centrum De Melkgweg uitgenodigd voor de tentoonstelling *Buena Memoria* van de Argentijnse fotograaf Marcelo Brodsky. De expositie confronteert de bezoeker met het Argentinië van de dictatuur.

Brodsky (47) gaat op zijn tentoonstelling na hoe het de leerlingen van een klassenfoto uit het Argentinië van 1967 is vergaan. De fotograaf wilde de expositie in Amsterdam houden vanwege het huwelijk van Máxima en prins Willem-Alexander.

De Melkgweg heeft nog geen antwoord gehad. De uitnodiging is nadrukkelijk niet bedoeld als gerichte actie of provocatie, aldus een woordvoerder. "We hebben ook bewust Máxima niet alleen uitgenodigd, maar het koninklijk huis. Het zou een wonder zijn als ze kwam, maar we houden er toch wel een beetje rekening mee. Het zou goed zijn als ze kwam, ook voor haarzelf." De Rijksvoorlichtingsdienst weet niet of de uitnodiging wordt geaccepteerd. (ANP)

TROUW 17 JANUARI

Trouw **MENSEN**donderdag 17 januari 2002 **pagin**

Drie krassen in de geschiedenis

Fotografie is een goed instrument om na te denken, over de geschiedenis van jezelf en van anderen, vindt Marcelo Brodsky. En van Argentinië, waar hij en Máxima vandaan komen. Maar zijn project is niet bedoeld als protest tegen haar of haar vader. „Dit is gewoon een goed moment om aandacht te vragen voor de mensenrechten.”

door Frans Dijkstra

Op zijn veertigste, zo'n ronde leeftijd die aanzet tot gepeins, bladerde Marcelo Brodsky door zijn leven.

Hij bleef steken bij een klassenfoto, genomen toen hij dertien was.

„Ik vond het een mooie foto. Ik sta er goed op en mijn beste vriend Martin zit naast me.”

Hij wist dat Martín dood was, vermoord door het militaire regime dat Argentinië bijna acht jaar in zijn greep had gehouden. In zijn papieren vond hij nog wat foto's van Martín. Zoals die waar op ze elkaar fotograferen met identieke Kodak Fiesta-camera's. Of die van Martín in een berglandschap met een camera op zijn buik. „We hadden allebei fotograaf kunnen worden”, concludeert Brodsky nu. Alleen hijzelf leefde door om inderdaad fotograaf te worden.

Maar al die anderen op de schoolfoto, wat was er met ze gebeurd? Hij spoorde de meesten op en fotografeerde hen met die foto van vroeger in de band. Door drie gezichten kraste Brodsky een streep: twee van ben verdwenen, ze werden vermoord door de militairen.

Een project was geboren, waarvan het resultaat nu in de Amsterdamse Melkweg is te zien. „Fotografie is een goed instrument om na te denken, over de geschiedenis van jezelf en van anderen”, vindt hij. En de geschiedenis van Argentinië. Niet voor niets heeft hij zijn fotoproject nu in Amsterdam tentoongesteld, een paar weken voor het huwelijk van Willem-Alexander met een Argentijnse.

„Nee, ik bedoel het niet als protest tegen haar of haar vader. Dit is gewoon een goed moment om aandacht te vragen voor de mensenrechten. Juist als je voor mensenrechten bent, kun je het niet maken om Máxima, die tijdens het militaire bewind een klein meisje was, iets kwalijk te nemen. En over haar vader heeft Nederland een onderzoek laten doen. Dat rapport van professor Baud is een paar weken geleden ook in Argentinië verschenen en dat heb ik nog niet uit, dus ik kan er niets over zeggen.”

Marcelo Brodsky en Máxima Zorreguieta zijn beiden kinderen uit de gegode middenklasse in

Buenos Aires. Maar ze komen op heel verschillende scholen terecht, die hun toekomst deels bepalen. Máxima gaat naar het particuliere en katholieke Northlands College, een conservatief bolwerk. Marcelo belandt op het Colegio Nacional, een openbare school met een progressieve signatuur.

Allebei moeten ze er moeite voor doen, in pittige toelatingsexamens. „Die scholen zijn elkaars tegenpolen, ook nu nog. Toch zou je waarschijnlijk ook op een klassenfoto van het Northlands College strepen moeten halen door gezichten van mensen die later verdwenen of vermoord zijn. De staatsterreur drong overal door.”

Toch had Brodsky een vriendinnetje dat op het Northlands zat. „Ik had haar ontmoet in de joodse club en ze was heel erg mooi. Maar ik ben haar uit het oog verloren.”

In hetzelfde jaar 1967 dat de klassenfoto genomen werd, kwamen studenten in Parijs en andere westerse steden in opstand en werd de Argentijn Che Guevara gedood tijdens de guerrilla in Bolivia. Maar de scholieren op de foto waren druk met spelen en leren. Pas nadat hij zijn diploma had gehaald begreep Brodsky dat er iets heel erg mis aan het gaan was in Argentinië. „Een schoolgenoot werd vermoord, Eduardo, ik kende hem goed, al was hij twee jaar ouder. We hielden een wake voor hem op school. De militairen hadden de macht nog niet gegrepen, maar de angst groeide. Mensen begonnen Argentinië te verlaten uit vrees voor de doods-ekaders.”

Brodsky zelf kreeg er een jaar na de staatsgreep mee te maken. „Ik werkte mee aan het blad van de vakbond voor zeevaarders. Op weg naar een vergadering grepen drie gewapende mannen me en drukten me tegen de muur van een pizzeria. Ik schreeuwde om hulp. Voorbijgangers bleven staan, maar deden niets. Toen klonken er schoten. Iemand schoot op mijn aanvallers, drie keer. Ze schoten terug. In de chaos ben ik weggerend. Pas later ontdekte ik dat er een kogel in mijn been zat. Ik ben nooit te weten gekomen wie er geschoten heeft. Dat blijft een raadsel.”

Het incident tekende zijn verdere leven. Hij vluchtte naar Brazilië en vervolgens naar Spanje, waar hij vijftien jaar zou blijven. Zijn broer Fernando had minder geluk. Hij verdween spoor-

Fotograaf Marcelo Brodsky.

FOTO PATRICK POST

Marcelo op de tweede rij, vierde van rechts; rechts van hem zijn vriend Martín, vermoord door het regime.

loos. Brodsky toont een vakantieklek van een langharige jongen bij een waterval. „Ik kan niet zien of ik dat ben of Nando. Dat is een verontrustende gedachte.”

In Spanje begon hij serieus te fotograferen. Maar zijn toekomst zocht hij in een studie economie, die hij betaalde door gebak te verkopen. „Het was een opwin-

dende tijd. Het land ontworstelde zich aan de dictatuur van Franco. Het ging allemaal heel snel. Voor Latijns-Amerikaanse landen zoals Argentinië zou dat een voorbeeld worden.”

Maar bijna twintig jaar na het vertrek van de laatste militaire dictator zit Argentinië weer diep in de problemen. „Toch zijn we

verder gekomen met onze democratie”, vindt Brodsky. „Van de militairen hoor je nu niets. Er is algemene overeenstemming in Argentinië dat de dictatuur een nationale schande is geweest. Er gaat geen dag voorbij, of er wordt in onze kranten geschreven over gerechtigheid. Iedereen beseft dat we onze democratie

moeten verbeteren, niet afschaffen. Maar dat beseft moet je blijven voeden met de herinnering aan wat er is gebeurd.”

Het fotoproject 'Buena memoria' is tot en met 3 februari te zien in de Melkweg Galerie vlakbij het Leidseplein in Amsterdam.

'Even niet voor de krant'

Bert Verhoeff

Arges-sur-Mer, Zuid-Frankrijk, 9-9-01, 10.30 uur.

De Volkskrant werkt met bedreven fotografen die ook gédreven zijn, want in hun vrije tijd kunnen ze niet van hun camera afblijven. Meestal komt hun autonome werk niet in de openbaarheid, maar daar komt verandering in dank zij een initiatief van Bert Verhoeff, de chef beeldredactie. In maart is in De Melkweg-galerie een grote tentoonstelling gepland met het vrije werk van gebonden fotografen.

Even niet voor de krant

Vrij werk van fotojournalisten

Een stuk galeriemuur van vier meter lang is de enige grens waaraan elke fotograaf zich moet houden. Daarbinnen mag hij doen wat hij wil. Bert Verhoeff wilde graag een expositie met de fotografen van *De Volkskrant* organiseren en vond het teveel voor de hand liggen om de beste krantenfoto's van het afgelopen jaar te exposeren. Zo kwam hij op het thema 'Even niet voor de krant'. "Als je fotografeert voor een krant moet je snel en hard werken. Bovendien zijn er allerlei eisen waaraan een goede krantenfoto moet voldoen. Hij moet duidelijk zijn en de nieuws-waarde van elk beeld moet in acht genomen worden. Ook is een fotograaf gebonden aan plaatsingsbeslissingen van zijn redactie, waardoor zijn favoriete foto's soms niet in de krant komen. Dat gebeurt regelmatig om niet-fotografische redenen. Dan wordt er een foto niet geplaatst omdat hij staand is en de redactie een liggende nodig heeft of omdat een soortgelijke foto een week eerder al geplaatst werd. Zo komt het dus voor dat er foto's geplaatst worden waarover je als fotograaf niet tevreden bent en foto's niet geplaatst waarover je wel tevreden bent. Dat leidt onherroepelijk tot frustratie bij fotografen." Met deze overwegingen in gedachten sprak Bert Verhoeff met de *Volkskrant*-fotografen. Daarbij bleek dat elke fotograaf zijn vak na het werk voor de krant op een andere manier benadert. "Sommige fotografen maken nauwelijks vrij werk. Daar moet je het echt uit trekken, terwijl anderen zich na het werk suf fotograferen omdat ze genieten van het ongebonden zijn.

Natuurlijk zitten er familiefoto's en kinderfoto's tussen, maar het is interessant om te zien hoe een fotojournalist het familiekiekje benadert. Sinds ik hier op de beeldredactie werk, fotografeer ik nauwelijks meer. Daar wil ik verandering in gaan brengen. Per 1 april neem ik ontslag en ga ik weer freelance fotograferen. Dan wil ik meer tijd gaan innemen voor fotografische projecten." Voor deze tentoonstelling leverde Bert Verhoeff foto's in van veelede echtparen. "Ik fotografeerde echtparen die al jaren getrouwd zijn en die elkaar niet veel meer te vertellen hebben. Zo heb ik echtparen die voor zich uit zitten te staren op een terrasje gefotografeerd, maar ook een Frans stel op een naaktstrand. Ook ben ik bij Ikea gaan fotograferen. Dat is namelijk de ideale omgeving om te observeren hoe een huwelijk in elkaar zit." Bij wijze van grap voor ingewijden exposeert hij ook een foto van zijn eigen huwelijk die gemaakt is door Hans Heus. Je ziet Bert suf voor zich uit kijken terwijl zijn vrouw zijn muts herschikt. "Wij zijn al lang bij elkaar en hebben natuurlijk ook onze bezadigde momenten. Maar ons huwelijk is gelukkig nog goed!"

Op de volgende pagina's presenteren wij het vrije werk van de *Volkskrant*-fotografen. De expositie 'Even niet voor de krant' is te zien in de Melkweg Galerie aan de Marnixstraat in Amsterdam van 7 maart tot 4 april.

9 2 • 2002 FOCUS

ALGEMEEN DAGBLAD 6 JUNI

'Een paradijs op Hollandse polder'

Het grootste popfestival der lage landen, Lowlands, bestaat in augustus tien jaar. Tijd voor een flashback. Acht fotografen laten vanaf vandaag in de Amsterdamse Melkweg Galerie zien hoe het Lowlandse leven eraan toegaat, tenminste, de mooie momenten.

DOOR ROOS TESSELAAR

houden door drank, drugs en dreunende beats. Zo klinkt sa mengevat het promo-praatje de de foto-expositie *A Campinglight to Lowlands Paradise, Flight LL 1* in de Amsterdamse Melkweg Galerie de kijker vertelt. De schieduwzijden van het grootste Europese pop- en campingfestival worden niet getoond, want hé, he moet natuurlijk wel leuk blijven.

De tentoongestelde kleurenfoto's zijn een bonte optelsom van negen Lowlands-feestjes, gezien door de ogen van freelancers Pim Bergen (medewerker van de krant), Ralf Collaris, Niels van Iperen, René Keijzer, Henry Kru Tessa Posthuma de Boer, Lex van Rossen en Roy Tee. Allen trouw Lowlands-bezoekers. Schijnbaar zijn het negen inwisselbare jaren, want helaas staan nergens da vermeld.

Lowlands is een paradijs op de Hollandse poldergrond. Een uit de klei getoverde fata morgana, die dit jaar voor de tiende keer opdoemt. Drie augustusdagen lang barst de Biddinghuizer partystad van vermaak: bandjes, dj's, film, theater, dans, literatuur, stand up-comedy, eettentjes. Tienduizenden bezoekers gepen heen en weer, op de been gehaald 'hoe een klein festival gro werd' te vertellen. Festivalgange stoeiend in de modder, een cas vas mierenhoop van tentjes, ro hanenkammen - de een nog h ger dan de ander, piercings do

GALERIE

Foto Adrienne M. Norman

Vlekken en schilfers

Door SANDRA HEERMA VAN VOSS
In de galerieruimte van de Melkweg, waar hippe mensen op hippe muziek hippe drankjes drinken, hangen deze maand achttien foto's van mensen die zich in een etablissement als dit waarschijnlijk niet gemakkelijk zouden voelen. Ze hebben een huidkwaal, en de vlekken, schilfers en bobbelen op hun gezichten en lichamen worden altijd en overal door iedereen gezien. Mensen gapen ze aan of kijken weg, maken opmerkingen of geven ongevraagd een snelle diagnose. Ongeveer één miljoen Nederlanders heeft last van een chronische huidaandoening.

Skin Portraits is de tentoonstelling die hoort bij het boek *Hefzig vel*, een initiatief van publiciste Tanny Dobbelaar en fotografe Adrienne M. Norman. *Hefzig vel* kwam in samenwerking met het Nationaal Huidfonds tot stand, en uit het voorwoord blijkt dat Dobbelaar een ervaringsdeskundige is: ze heeft eczeem, dat erger wordt als ze onder druk komt te staan en waar ze dus altijd rekening mee moet houden.

Toch is dit behalve een medisch ook een echt kunstproject. Dat is bovenal te danken aan de foto's van Norman: haarscherp en in close-up, maar niet voyeuristisch of goedkoop, door hun zorgvuldig gekozen achtergrond en belichting. In het boek onthul je de por-

tetten door eerst de transparante bladen cromheen los te scheuren; een voorbeeld van moderne vormgeving die nu eens wel functioneel is.

Elke hulp Patiënt staat of zit in zijn eigen omgeving. Een vrouw die zichzelf op slechte dagen een „wrattenzwijn” vindt poseert in bikini. Een blonde schone aan wie je niets kunt zien, maar die al haar hele leven in gevecht is met haar jeukende „schubben”, legt haar vingers in krabhouding op haar wangen. Jongetje Dafnis, wiens lichaam is bezaaid met moederlekken, zit argeloos in een witte badkuip waar vrolijke speeltjes in rondobobben. Hij is de enige die zich nog niet van zijn afwijking bewust is, en die nog vraagt en gretig de camera inkijkt.

Naarmate de jaren verstrijken, worden mensen met een huidkwaal niet gelatener of vinden zij er vrede mee. Dat kan niet: daarvoor hebben zij teveel last van de reacties uit hun omgeving en van hun eigen jeuk en pijn. Hun blikken verharren, raken vervuld van blittere trots. Elk detail van de kaart van hun huid leren ze uit hun boord. Die trots en die zelfkennis maakt ze, paradoxaal genoeg, tot uitstekende fotomodellen.

Skin Portraits, t/m 29/9 in: Melkweg Galerie, Lijnbaansgracht 234a, Amsterdam. Boek: *Hefzig vel*, € 19,90.

UIT DE KRANTEN 75

Z MAGAZINE

Nieuws

Samenstelling Saskia Appel

Expositie over leven op straat

Op 3 oktober wordt in de Melkweg Galerie de expositie *Een kwestie van smaak* geopend. Op deze expositie wordt een serie zwart-wit foto's van fotografe Mayanne Könt getoond met als thema mensen die op straat leven.

De foto's zijn gemaakt in Amsterdam en andere Europese steden zoals Brussel, Dublin en Barcelona. Een deel van de foto's is eerder te zien geweest in onder andere dit blad. Mayanne Könt heeft veel affiniteit met daklozen, wat behalve uit haar foto's ook blijkt uit het vrijwilligerswerk dat ze bij verschillende projecten voor dak- en thuislozen deed en nog steeds doet. Bij *Een kwestie van smaak* hoort ook een boek met foto's en teksten gemaakt bij Kantlijn, schrijfelub voor dak- en thuislozen. De opening van de expositie is tevens onderdeel van de landelijke daklozendagen, die dit jaar in estafette in verschillende steden worden gehouden. De expositie duurt tot en met 27 oktober.

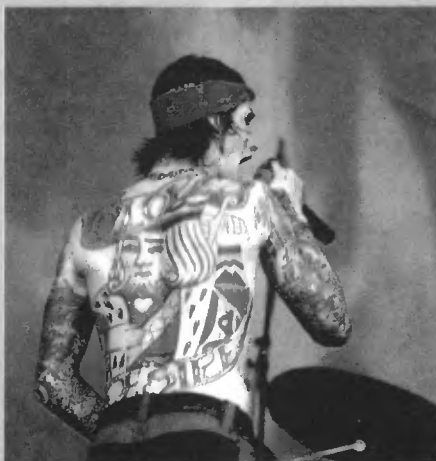
MAYANNE KÖNT

de grond'

le mogelijke lichaamsdelen, en slagveld van lege blikjes Heiken, kartonnen pizzabordjes met resten tomatensaus en sigarettenpakjes, kleeft lijven die on-stop in extase dansen en het wereldrecord kistjes en gymmen, at is Lowlands, of beter gezegd: Lowlander zoals de acht fotografen hem vereeuwigen.

De vraag dringt zich op of deze aglender nou zo anders is dan bijvoorbeeld de Pinkpopper. Het namde stel dat geen trouwring is teken van verbondenheid draagt, maar een piercing door de nekartepel, had net zo goed in landgraaf geklikt kunnen worden.

Hetzelfde geldt voor de sproeiende jongen met zijn opvallend rood geverfde krullen, baggy rock en T-shirt met de Levi-versterking *Evil* en zijn buurvrouw, in goedlachse, stevige meid in bemettjesjurk die zich zojuist heeft opgefrist. Een handdoek hangt over haar schouder, haar nagels, versierd met blauwe nallak, omklemmen een wasand. Achter haar staan wat verla-

Buck Cherry, 1999.

FOTO ROYTEE

ten tentjes, omringd door troep.

Dan moet het verschil 'm vooral in de muziek zitten. Daar komen de Lowlands-gasten uiteindelijk voor, al doet het festival met theater, stand-up-comedy, literatuur, dans en videokunst nog zo zijn best om cultureel verantwoord te zijn. Een mengelmooi van artiesten staat je vanaf de galeriemuren aan. Michael Franti &

Spearhead, Radiohead, Public Enemy, Band zonder Banaan, Heideroosjes, Björk, Elliott Smith... Artiesten die op vele, uiteenlopende festivalpodia van zich laten horen.

Veel moeilijker kijkende gezichten, opengesperde monden en rode hoofden met kloppende aderen. Slechts enkele foto's stijgen hierboven uit en beklijven, zoals

Björk, 1996.

FOTO PAUL BERGEN

de kwijlende, duivelse voorman van de Prodigy en Skin (van Skunk Anansie) die met het puntje van haar tong langs de microfoonstandaard likt. Beide van de hand van Paul Bergen. Ook het roodbruine beeld van een vermoeide Iggy Pop, gemaakt door Niels van Iperen, is mooi. De aderen kronkelen over zijn blote, getrainde borstkas en zijn lange

haar kleef in slierten vast aan zijn bezwete huid.

De bijna 70 foto's laten Lowlands op zijn best zien. Feestgangers in comateuze toestand op ondergekotste slaapmatjes in stik hete, stinkende canvas huisjes; dodelijk zieke, uitgedroogde dansfreake met uitpuilende pillen, eindeloze rijen voor ranzige wc's en propvolle tenten waar

in je om de beurt moet ademen en niets van je favoriete zanger ziet, die beelden krijg je niet te zien. Toen hadden de fotografen even hun ogen dicht.

A Campingflight to Lowlands Paradise, Flight LL 10, Amsterdam, Melkweg Galerie, 6 t/m 30-6, wo t/m 20 14-20 uur, toegang gratis. Inl: 020-5318181

HET PAROOL 17 MEI

Barbie en Pepe zijn personages in het stuk *Powerplay*. Schrijver Jörgen Tjon A Fong en regisseuse Marjorie Boston spelen een grimmig spel met die merknamen. Tjon A Fong: 'Je eigen waarheid tegenover die van de reclamegoeroes.'

Het leven is meer dan een reclamespotje

MAARTJE DEN BREEJEN

ZIJ DRAAGT een T-shirt met een opdruk van Barbie, op zijn borst prijkt het logo van Pepe Jeans. De man en vrouw die op het toneel staan, lijken merkfreaken. En dat terwijl het publiek dat naar *Powerplay* komt kijken, het nieuwe toneelstuk van Made in da Shade, de dresscode No logo is voorgeschreven.

In Café Cox, op een steenworp afstand van de Melkweg waar het stuk wordt opgevoerd, legt Jörgen Tjon A Fong (27), oprichter van Urban Myth, een groep die theater voor twintigers maakt, met aan zijn zijde regisseuse Marjorie Boston (38) van toneelgroep Made in da Shade, uit hoe dat zit. "Voor het schrijven van dit stuk, waarvoor Made in da Shade me heeft uitgenodigd, ben ik geïnspireerd geraakt door No logo, het inmiddels beroemde boek van Naomi Klein, waarin de grondbeginselen van de anti-globaliseringbeweging uiteen worden gezet. Het stuk moest voor mij gaan over de invloed van de beeldcultuur op onze generatie. Toen ik No logo op aanraden van vrienden had gelezen, vroeg ik me af hoe maak je je eigen waarheid in een wereld waar God plaats heeft gemaakt voor marketeers en reclamegoeroes?"

Over diezelfde vraag buigt nu zijn personage zich, dat hij ook zelf speelt. Tjon A Fong: "Pepe heeft het licht gezien. Hij reali-

seert zich hoe hij tegen en wil en dank wordt gemanipuleerd en misleid door de wereld van de merken, die vooral in de media, maar net zo goed op straat, in het onderwijs, ja zelfs in de natuur zijn doorgedrongen. Barbies zus is dood, Pepe weet wat er met haar is gebeurd en daarom is Barbie gedwongen mee te gaan in de wereld van Pepe. Hij wil de leugen ontmaskeren en doet dat door middel van *powerplay*."

Tussen tosti en kruidenthee door vertelt Tjon A Fong wat dat is, *powerplay*. "Het is een bestaande strategie, een guerrillawapen, waarbij een merknaam een ander imago of betekenis krijgt toebedeeld door een simpele betekenisverschuiving."

Boston herinnert zich dat er ook een *powerplay* is gespeeld met de website van de Melkweg. "Op de officiële website zie je een idyllische foto van de voorkant van de Melkweg, waarop Coca Cola is geprojecteerd. Op de *powerplay*versie zie je hetzelfde beeld, maar vervolgens zie je een shot van het water voor het gebouw waarin lege blikjes Heineken en Pepsi drijven."

"Ons stuk is ook zo opgebouwd. In eerste instantie lijken Pepe en Barbie een oppervlakkig reclamespotje na te spelen – ze filmen zichzelf, citeren lustig slogans van Nike en Bennetton, ze lijken zich te bevinden in

Schrijver/acteur Jörgen Tjon A Fong in *Powerplay*.

een wilde trip – maar geleidelijk blijkt dat hun boodschap geen commerciële is. De sfeer wordt steeds grimmiger. Wij spelen een *powerplay* met het publiek, we spelen in op de verwachtingspatronen die ze hebben bij de taal van de reclame."

Marjorie Boston draagt Nike-schoenen, Tjon A Fong Puma's. Zijn ze zelf merkgevoelig? Tjon A Fong: "Ik draag van alles, van H & M tot en met tweedehands kleding. Maar het is een misverstand te denken dat *Powerplay* een theatrale uitleg is van No Logo. Ik wil niet met mijn vinger zwaaien dat mensen geen Nike-kleding meer moeten dragen. Wat ik alleen wil zeggen, is dat er nauwelijks iets is veranderd met de dood van God. Nu bieden

de merken houvast." Boston: "Ik heb wel een beetje een aversie tegen die merkekte. Ik heb een kind van vijf en die wil al spullen van een bepaald merk. Tot in de kleuterschool dringen reclamemakers door. Daar krijg je hele uniforme mensen van, dat vind ik een beetje eng."

Tjon A Fong: "Ik ben gefascineerd door die hele snelle beeldcultuur en hoe die een generatie vormt. Ik ben er zelf mee opgegroeid en daarom citeer ik ook uit dat vocabulaire én uit Shakespeare. Het hangt er maar net van af in welke context je zo'n citaat plaatst."

Ten slotte: hebben ze, nu ze zo over de rol van de media hebben nagedacht, ook nog de toe-

standen rondom Pim Fortuyn verwerkt in het stuk? Boston: "We hebben er inderdaad heel even aan gedacht, maar nee, *Powerplay* gaat niet over een enkel persoon, maar over imago's zonder gezichten."

Boston denkt dat haar wereld na Fortuyn zal veranderen. "Da komt doordat iedereen zich nu begint uit te spreken over het vreemdelingenbeleid. Ik ben zwart en bij Made in da Shade werken we vaak met een zwart cast. Maar wij maken nooit theater over immigranten en hun ontheemd-zijn. Het klassieke toneelpubliek verwacht dat tegelijk wel van ons. We hebben een voorstelling gemaakt, *Booyaka Booyaka*, die ging over de grens tussen geweld plegen en geweld

Onafscheidelijke duo's met armen als vleugels

DANS

Compagnie Rary met Mpirahalahy Mianala. Choreografie: Ariry Andriamorasiresy. Inzalo Dance Company met Same but different en Cornered. Choreografie: Sello Pesa. 11/7, Melkweg Theater, Amsterdam. Aldaar 13/7.

Van alle Nederlandse dansfestivals brengt Julidans de grootste polypourri. Een internationaal programma zonder stevige visie, maar desondanks aangenaam in zijn variatie. Sommige makers worden trouw uitgenodigd, sommige contrefien staan altijd in de belangstelling. Zo keert Julidans ook dit jaat terug naar Japan, én naar het momenteel zo populaire Afrika, naar Zuid-Afrika en Madagaskar in dit geval.

Daar is de hedendaagse (niet-traditionele) dans jong en zoekend naar een balans tussen de eigen culturele waarden en die van het Westen, nu eenmaal de dominante factor in de internationale danswereld. Subsidie krijgen ze bijna niet en dus kunnen choreografen en dansers niet de tijd aan hun vak besteden die wenselijk is. Maar eigennigheid en overtuigingskracht kennen geen grenzen.

Dat bewijst Mpirahalahy Mianala van Compagnie Rary, genoemd naar een Madagaskisch spreekwoord: wat er ook gebeurt, 'twee broers die samen op jacht gaan' blijven samen. Ariry Andriamorasiresy heeft deze eendracht vertaalt in een sobere, intieme, sterk beeldende choreografie die voelt als een warm bad. Geen jaccuzzi, wel uitzicht op zee.

In licht okergeel, begeleid door een musicus met knisperende trom en tingelend snaarinstrument, vertoeven twee vrouwen (in jurk) en twee mannen (kaalhoofdig) in, op en rond een bouten rek, dat schuilplaats, bed, kast, bus of boot kan zijn. Staand, liggend of gekanteld geeft het de lichamen een telkens ander houvast, en

daarmee choreografische variatie. De duo's dansen veelal onafscheidelijk, vaak ook synchroon. De vleugelachtige armen zijn ongetwijfeld een restant uit de traditionele dansen, die meestal over die ren gaan.

Opvallend is de allesoverheersende rust, die slechts twee keer, met een knipoog naar het Afrikaanse cliché, wordt onderbroken door opzweepende ritmes en een dollend onderonsje tussen muzikant en dansers. Bijzonder is de onverwachte combinatie van elastische, aardse bewegingen (met veel gebogen houdingen en uitstekende achtersten) en verstilde, ge-

JULIDANS FESTIVAL

stilleerde poses, die bij de mannen soms Butoh-achtig ogen. Hier touwtrekken Afrika én Azië om het eiland in de Indische Oceaan.

Compagnie Rary is technisch en expressief niet altijd even sterk maar pas bij de Inzalo Dance Company uit Johannesburg gaat ditzelfde gemis irriteren omdat er niks tegenover staat. Het mannen trio Same but different van Sello Pesa is een dodelijk saai minimalistische exercitie, waarin harkenige ledematen de verkeerde herinnering aan Merce Cunningham oproepen en verspingende lichtvlakken de abstractie proberen op te krikken.

Gelukkig bewijst de ingelaste solo Cornered dat Pesa, die onder meer kort in Leeds en Brussel studeerde, ook krachtig met vlakken, lijnen, hoeken en een menselijk lichaam kan omgaan. Valérie Berger laat een strak staaltje dans op basis van lopen en marcheren zien, gevoerd door een vervreemdende muziekcollage van vervormd geklap, gezang en ge-didgerido.

Mirjam van der Linden

NRC HANDELSBLAD 14 JANUARI

Vrouwen van de Koersk worstelen met hoop en vrees

Voorstelling: De vrouwen van Moermansk, door Lempicka. Tekst: Hans Lehouille e.a. Regie: Shireen Strooker. Gezien: 3/11 Melkweg, Amsterdam. Te zien 14 t/m 18/1 Cosmic, Amsterdam. Inl. 020-626 9291 of www.koerskmonologen.nl

Door KESTER FRERIKS

„Gaaf u rustig naar huis. Er is geen reden tot ongerustheid. De Koersk heeft een aanvaring gehad maar alle opvarenden zijn gered.” Met deze en nog doorzichtiger smoezen werden de echtgenotes en familieleden van de Koersk-bemanningsleden van de Russische atoomonderzeeër. Zeker 23 van de 118 opvarenden hebben, na de fatale explosie, nog enige tijd geleefd. De Russische autoriteiten, die het zwijgen en liegen hoog in het vaandel hebben staan, weigerden West-Europese reddingswerkers toe te laten in de Beringzee.

Het Amsterdamse Theatergezelschap Lempicka maakte in februari 2002 de voorstelling *De Koerskmonologen*, gesitueerd op een schip. Nu is het vervolg te zien, *De Vrouwen van Moermansk*. Het toncel verbeeldt de kade waarop de wanhopige vrouwen, moeders en zusters van de bemanningsleden wachten. Het is er guur en donker. Hoopvol wachten ze elk bericht van de overheid af, totdat geleidelijk aan de verwachting dat er nog overlevenden zijn vernietigd wordt. De actrices, stijlvol en met aandacht voor het juiste detail gergisseerd, zwenken heen en weet tussen berusting en verzet. Hun verdriet is te groot voor hun hart. De vorm is vergelijkbaar met *De Koerskmonologen*; er is niet zozeer sprake van het uitvechten van conflicten, als wel het spreken in melancholische mo-

nologen over het verlies van een geliefd iemand en de ondraaglijke pijn die dat veroorzaakt.

De speelsters geven een intiem beeld van de Koersk-tragedie. Een vondst is de echtgenote van de generaal, mevrouw Popov, op te voeren. Egocentrisch als ze is, wuift ze al het verdriet van de vrouwen weg en plaatst zichzelf in het middelpunt. Een staalharde vrouw. Haar opmerking „Je kunt toch niet de halve wereld aan je luiiken laten morrelen” slaat op de keuze van de Russen vooralsnog geen huitenlanders toe te laten. Ze zegt het en passant, waardoor het effect des te sterker is. Haar ijszigheid is tergend. In haar opzichtig-rijke kostumering, met een hele foute geruite broek aan, vormt ze een groot contrast met de berustende, warm ingepakte andere vrouwen. Ook de CNN-journaliste kan zich uiteindelijk niet zoveel om de vrouwen bekommeren; zij denkt aan haar carrière en vooral aan zichzelf. Schrijvend is het gegeven dat de Russische vrouwen het nieuws over hun dierbaren niet van de overheid vernemen, maar juist van CNN.

De vrouwen van Moermansk is een intieme, stijlvolle uitvoering. Nergens klinkt er te veel schreeuwen de wanhoop. De verbijstering rondom het Koersk-drama wordt er alleen maar groter door. Na het zien van deze aanklacht tegen de sussende Russische overheid zou je slechts één ding wensen: dat deze voorstelling te zien zou zijn in de Moskouse theaters, maar jammer genoeg is een van die theaters onlangs nog ernstig geteisterd. Je zou willen dat de autoriteiten tot inzicht zouden komen. Het gooien van bloemen op open zee is een wel heel goedkope afkopsom, zoals blijkt uit een van de mooiste scènes.

msumeren. Het publiek vond e voorstelling geweldig, om- it ze dachten dat we het had- n over geweld binnen onze varte cultuur. Dat was niet het val, we hadden onze inspira- nota bene ontleend aan het anke *A clockwork orange*. Dat klassieke verwachtings- troon verdwijnt niet zomaar. ston: „Ik vrees dat dat nu nog ger zal worden en ik weet niet ik daar gelukkig mee ben.”

Bron: Powerplay ging gisteren in première in de Melkweg, t/m 18/4, (die avond is er een after-party Right About Now met games en korte films in de film- zaal Stand up van Miss Pst, cunst van Yannis, vj-perfor- mance van Pipslab, terwijl dj ovesupreme draait.

HET PAROOL 15 JULI

Verrassende schoonheid

DANS

Compagnie Rary (Madagaskar) met Mpirahalahy mianala van Ariry Andriamorasiresy en Inzalo Dance Company met Cornered en Same but different van Sello Pesa. Gezien in De Melkweg, 13 juli tijdens Jullidans.

Naakt, op een strakke short na, hangt een man ondersteboven aan een solide houten rek, model Ikea. Als een vrouw in zomers flodderjurkje hem van het rek plukt, krult hij zich rond haar bovenlichaam, en vervolgens staat het beeld stil. Kennelijk houden Afrikanen van stiltes, want zowel de Company Rary uit Madagaskar als de Zuid-Afrikaanse Inzalo Dance Company zette

de boel vaak langdurig en veelbetekenend stil.

Bij de Inzalo Dance Company is dat vervelend, omdat aan het abstracte Cunningham-repertoire einde lijkt te komen, maar bij de quasi-kinderlijke danstheaterbeelden van Rary werken de stiltes weldadig en ontroerend.

Hun dansstuk *Mpirahalahy mianala* – wat *Meerdere vormen samen één* betekent – is van een verrassende schoonheid. Verrassend, omdat je bij Afrikaanse dans niet onmiddellijk aan zachtheid, sereniteit en een oosters aandoende verfijning denkt. Mooi, omdat het ballet een afgewogen aaneenschakeling bevat van puur bewegingstheater en pure dans, waarin alle verschillende bewegings-

kwaliteiten even fraai zijn gearticuleerd.

Het draait allemaal om de onwaarschijnlijke beelden die je allemaal met een houten rek kunt oproepen: stapelbed, klimrek, hok, boot-die-kapseist, dubbeldeksbus, poort, enzovoort. Bij elk beeld lijkt een eigen dansstijl te zijn ontworpen, die soms sterk beeldend is en soms abstract.

De dans start traag, en dan al valt op hoe zeer alle tenen, alle handen, alle blikrichtingen, elk detail van de lichaamsplastiek hypernauwkeurig in vorm zijn gezet en in volmaakte synchroniteit bewegen. Het lijkt soms wel of het kwartet dansers uit twee tweelingen bestaat, een mannelijke en een vrouwelijke.

MARTIN BIJKERK

Hans Hof gaat over worsten, de dood en barfly's

Van onze medewerkster
Annette Embrechts

AMSTERDAM

Hij begint langzaam op een A-merk te lijken, de naam van Hans Hof. Anderhalf jaar geleden vonden de Hans Hof Weken plaats in Amsterdam en Den Haag en gingen de Hans Hof Burgers grif over de toonbank. Deze week verrijst in de Melkweg in Amsterdam het Hans Hof Worst Paleis: een theatraal minikamertje waar eitjes en worstjes worden gebakken tussen foto's van voorstellingen en inspiratiebronnen.

Vanaf vandaag bezet het Hans Hof Ensemble zes dagen lang bijna alle ruimten van de Melkweg: van het café-restaurant tot de videoroom en van het theater tot

het theehuis. Achter die naam gaat al jaren een succesvol collectief schuil van vier choreografen: Andrea Boll, Andreas Denk, Misha van Dullemen en Klaus Jürgens.

Ze vermoeden zich naar de enige constante in al hun voorstellingen: hun technicus Hans Hof. Inmiddels is het 'Hans Hof Ensemble' bezig aan een Europese opmars. Het speelt zijn mimische dansvoorstellingen ook in België, Zwitserland, Frankrijk en Kroatië.

Maar zoals bij elk collectief willen de leden ook wel eens af en toe 'hun eigen dingetje doen'. En daarvoor is dit minifestival bedoeld, zoals Boll het programma noemt van *Hans Hof Presenteert*. 'Soms speel je een voorstelling zo vaak en zo ver dat je een jaar lang

niet in de studio komt. We wilden even terug naar de basics. En alles met zijn vieren doen houdt je op de lange termijn ook niet vol.'

'Denk maakte eindelijk voor zichzelf de solo die hij al vier jaar

Vier choreografen doen 'eigen ding' in de Melkweg

lang in gedachten had: *Sophie*. Over een rouwende timmerman, die zich met spijker, plank en hamer staande houdt. Denk: 'Het gaat over de dood maar het is geen sombere voorstelling. Het gaat ook over drinken, dansen, zingen en lachen.'

Van Dullemen arrangeerde een hilarische afspraak tussen een homo (Randi de Vlieghe) en een huisvrouw (Andrea Boll) naar het scenario van de beroemde film *Una giornata particolare* met Marcello Mastroianni. Als titel koos hij de broeiende zin *En ik stelde me daar geen vragen bij*. Van Dullemen: 'Dat zegt de homo wanneer hij verhaalt over zijn eerste zoen met een man.'

Beide stukken zijn *previeus* en gaan in november in het Haagse Festival CaDance in première, naast de nog te maken nieuwe grootschalige productie *Bureau* waarin de groep de ambtelijke bureaucratie als 'een genre' benadert. Boll: 'Zoals je ook crimi's hebt en love-story's.'

Boll haalde uit Gent de *late-*

night-gastvoorstelling *Bartime* van Victoria: een cabarateske choreografie over drie eenzame barfly's. Boll: 'Ik heb de productie alleen op video gezien en ben dus benieuwd hoe die staat in het café-restaurant van de Melkweg. Het zijn makers die moed hebben.'

Tot slot nodigen de Hans Hof-fers het mime-duo *Bambie* (Paul van der Laan en Jochem Stavenhuter) uit om op zondagavond met hen het risico van de improvisatie aan te gaan. Ook de muzikanten *Emst Reljiger* en *Alan Purves* improviseren mee. Eén iemand ontbreekt en dat is Hans Hof zelf. Hij is een weekje met vakantie.

Hans Hof Presenteert: een solo, een duet, een gastvoorstelling en een improvisatieavond in de Melkweg in Amsterdam, 11 tot en met 16 juni

Iraanse mime in meesterlijke breakdance

Bekijk 't en de
SPITS

Via Stichting
Bekijk 't en
de [NES]thea-

ters leveren jongeren wekelijks een bijdrage aan Spits. Zij doen dit per toerbeurt en steeds naar aanleiding van een voorstelling. Deze week: Josja van Zadelhoff. Meer informatie: www.bekijkt.nl en www.nestheaters.nl

AMSTERDAM – Twee Iraniërs: Majid Ghadiri en Farid Mohammed Pour. Ze noemen zichzelf Donime 'o Yeki oftewel *magic & joker* en ze dansten, denk ik, al in de buik van hun moeders. En deden dat in de straten van Iran. Daar was het verboden om op straat te dansen; na twee waarschuwingen werd je als straf met een zweep geslagen. Niettemin dansten ze door en nu hebben ze hun breakdancevoorstelling 'Dance to freedom'.

Wat deze twee kunnen is meesterlijk. Soms breken ze dezelfde moves maar beiden op hun eigen tel en met hun eigen stijl. Dan zie je ze weer *battling* prachtige *poplocks* maken en andere moves. Ze dansen op hiphop-muziek, maar ook op muziek gemaakt met een Iraans instrument. Na een tijdje komt er een videobeeld van de opgaande zon. Vanaf dat moment zien we steeds beelden op de achtergrond, die spelen een belangrijke rol in de dans. De

dansers reageren erop en leggen wat we op de achtergrond zien als het ware uit met hun bewegingen. Die voeren ze uit op echt vette hiphop, hun lichaam totaal onder controle. Ze kunnen bijna letterlijk elk minuscule klein deeltje van hun lichaam afzonderlijk bewegen.

Daarmee vertellen ze hun verhaal, over hoe ze vanuit Teheran gevlucht zijn en hoe ze een plek in de westerse samenleving moeten vinden. Maar volgens mij vertellen ze in *Dance to Freedom* ook het verhaal over hoe de mensen de aarde tergronde aan het richten zijn. Maar dan niet zo belerend, want met hun mimiek zijn ze ook nog eens erg grappig. *Dance to Freedom* leek wel mime maar dan in een break-stijl.

Dance to Freedom, gezien: 23 nov,
Melkweg theater Amsterdam.
Informatie: www.melkweg.nl

Jongeren Michael spelen zichzelf verdienstelijk

THEATER

Michael (jongerenproductie) van Toneelgroep Amsterdam, i.s.m. Don't Hit Mama. Regie: Harm van Geel en Nita Liem. Choreografie: Nita Liem en Clearance Koorndijk. 9 Maart in De Melkweg, Amsterdam. Tot en met 17 maart; 21 tot en met 31 maart in de Stadsschouwburg Amsterdam en 11 tot en met 21 april in De Engelenbak, Amsterdam.

Het moet de droom zijn van iedere puberouder: stiekem aanwezig zijn op de klassenfuif van zijn tiener. Zien hoe er wordt geschuifeld, gezoend, gehangen en geswongen en vaststellen dat alles (gelukkig) bij het onschuldige blijft. Precies zo ogen enkele scènes halverwege de jaarlijkse jongerenproductie van Toneelgroep Amsterdam, dit keer in samenwerking met Don't Hit Mama, de artistieke kern van choreografe Nita Liem.

Liem heeft een kleine dertig tieners en twintigers – onervaren in toneel en dans – veel potige straatdans bijgebracht: snelle gymnastische bewegingen met geëlektrificeerde schouders, hockeëllebogen en ritmische knieën. Maar ze laat ze ook wegzwijmelen in de slowdans van het

klassenfeest. Meisjes vallen jongens om de nek, stoere binken tasten naar de taille van ontlukkende grieten en halfdichte ogen verraden een mengeling van aarzeling en hunkering.

Regisseur Harm van Geel mixt alle jongeren door elkaar heen in een serie voordrachten op een aanstekelijke muziekcollage. Ze doen een danskunstje, lezen een gedicht in een microfoon, zingen achter een keyboard, liggen onder een dekbed van Britney Spears of imiteren twee oude Surinaamse opa's die weer Marokkaanse jongens nadoen.

Allerlei talent borrelt naar de oppervlakte en de jongeren genieten daar zichtbaar van. Eindelijk een doel: een leven in de schijnwerpers.

Vooraf geen voorstelling spelen, lijkt het motto van *Michael*, vernoemd naar aartsengel Michael of naar popidool Michael Jackson of naar de ster die gloort in jezelf. Er hangen wel goudkleurige coulissen tegen een goudkleurige achterwand en een ditokleurige balletvloer, maar die worden regelmatig door de kleinste en jongste van het twintigtal weggeschoven. Om te laten zien dat ze eigenlijk zo maar wat doen en hoe schoon

dat is. Alhoewel. Dat laatste valt toch tegen.

Natuurlijk is het bewonderenswaardig hoe ver het duo Liem & Van Geel gekomen is met deze heterogene groep tieners als afspiegeling van jong Amsterdam. Ze durven allemaal theater te zijn met hun zilverkleurige beenwarmers, maar behouden ook hun eigen pose in slobberige trainingsbroeken, Nike-shirts en naveltruitjes.

Maar voortdurend mis je een betekenis.

Waarom barsten ze los in een 'engelandans' met bordkartonnen vleugeltjes op hun rug en slepen ze even met romantische baljurken? Om het idee van een *heuse* voorstelling op de hak te nemen?

Maar wat stellen ze daar dan zelf tegenover?

Jezelf spelen is leuk voor even, maar het zou wel in dienst moeten staan van een vorm, een concept, inhoud.

Niet slechts dit anticoncept van een jongerenvoorstelling. 'We are the world, we are the children', zingt een van hen tot slot – niet onverdienstelijk. Kids zijn ze. Getalenteerde jongeren. Niet toegekomen aan een Voorstelling.

Annette Embrechts

Filmdocent Stefan Majakovski programmeert naast het Idfa een schaduw-documentairefestival in De Melkweg in Amsterdam. Zijn initiatief heeft bestaansrecht, getuige bijvoorbeeld de films <B52> en <Standing by Yourself>.

B52

door Joeri Boom

«Een vijfhonderdponder, voor *carpet bombing*», zegt een blonde US Airforce-soldaat met een marinierskapsel in Hartmut Bitomsky's documentaire *B52*. Beetje gewoontjes, vindt hij. Geef hem maar de kruisraketten waarvan de B52 er twintig aan boord kan hebben. Met of zonder kernkop.

Hij weegt leeg meer dan 95.000 kilo, heeft een spanwijdte van een voetbalveld en haalt met zijn acht straalmotoren van Pratt & Whitney een maximumsnelheid van meer dan duizend kilometer per uur. De B52-bommenwerper is een van de meest geavanceerde, kostbare en effectieve instrumenten van massavernietiging ooit gemaakt. Nog altijd worden ze gehruikt. Vrijwel dagelijks zijn tv-beelden te zien van de Afghaanse hemel waarin heel hoog iets schittert dat witte lijnen trekt. Het volgende shot toont doorgaans een lange reeks enorme explosies op de grond.

De film begint met prachtige, haast verstilde beelden van een van de thuishavens van de B52. Dreigend taxiën de kolossen naar de startbaan. Achter de donkere ramen van de cockpit is de bemanning onzichtbaar; de enorme vleugels buigen diep door en raken haast de grond.

Onder de enorme, stompe neus verwacht je scherpe, met bloed besmeurde tanden. De ver-

trekkende reuzenbommenwerpers lijken nog het meest op een school haaien die zich klaar maken voor de aanval.

Hartmut Bitomsky (regisseur, producent, schrijver, essayist en oud-docent filosofie te Berlijn) is de maker van onder meer *Reichsautobahn*, een experimentele documentaire waarin hij aan de hand van de aanleg van Hitlers snelwegen de Duitse samenleving een spiegel voorhield. Op dezelfde manier heeft hij nu de B52 onder handen genomen. Het «vliegende fort» staat model voor de waanzin van de Amerikaanse samenleving, waar miljarden dollars worden geïnvesteerd in wapentechnologie. Om «de beschaving» te verdedigen worden massavernietigingswapens gefabriceerd die elke vorm van beschaving in een mum van tijd tot stof bombaraderen.

De B52 werd in 1948 geboren uit de perfdie geesten van zeven vliegtuigbouwers van Boeing die door het Amerikaanse ministerie van Defensie werden samengebracht in een luxe hotel. De US Airforce had dringend behoefte aan een lan-geafstandsbommenwerper die de Sovjet-Unie kon bereiken. Al meer dan veertig jaar is de B52 de ruggengraat van de Amerikaanse luchtmacht. Wanneer ze in de lucht worden bijgetankt, kunnen ze overal ter wereld hun dodelijke lading bezorgen. «De B52 heeft het mogelijk gemaakt dat we hier elke ochtend twee verschillende soorten cornflakes kunnen eten.» En dat is zo ongeveer de diepste filosofie die de pleitbezorgers van de vernietiging in huis hebben.

Merkwaardig genoeg maken de B52-bemanningsleden die in Bitomsky's film aan het woord komen niet de indruk van sociaal gestoorde miesmuizers. Het zijn juist heel normale mannen. Zelfs de enkele vrouw die even door het beeld flitst, lijkt bij zinnen. De diepere achtergronden van de vernietigingsdrang der bemanningsleden blijven helaas raadselachtig verborgen. Knaagt het? Slapen ze goed?

Misschien kijken ze op tegen kolonel Paul Tibbets die de missie leidde van de Enola Gay. Vanuit deze B52-bommenwerper werd op 15

augustus 1945 Little Man afgeworpen boven Hiroshima. De atoombom doodde ongeveer tweehonderdduizend mensen. «A tremendous accomplishment» noemt Tibbets die daad op zijn website www.theenolagay.com. Zijn B52-opvolgers dropten een verschrikkelijke hoeveelheid explosieven (meer dan tijdens de hele Tweede Wereldoorlog) op Vietnam. Zouden de huidige bemanningen trots zijn op het afwerpen van clusterbommen boven Irak, Kosovo en Afghanistan?

Waarschijnlijk wel, luidt de onrustbarende conclusie. Want de mannen met wie Bitomsky sprak, houden van hun toestellen en hun bommen als van hun eigen modelbouwende, cornflakes etende zonen.

Zevenmijlslaarzen verschrompelen

Le Petit Poucet (Klein Duimpje).

Regie: Olivier Dahan. Met: Nils Hugon, Romane Bohringer, Elodie Bouchez, Catherine Deneuve. In: Melkweg, Amsterdam (originele versie), Lantaren/Venster Rotterdam; Lux, Nijmegen (nagesynchroniseerd).

Door BIANCA STIGTER

Het sprookje van Klein Duimpje is al door miljoenen mensen gelezen, door duizenden mensen getekend en door ten minste drie verfilmd. Zulke cijfers dwingen respect af (\$0.000.000 million *Elvis fans cant be wrong*), maar Klein Duimpje verdient ook nog steeds op eigen kracht bewondering. Die kiezelstenen, die broodkruidels, die zevenmijlslaarzen... Het zijn dingen om vaak over te denken en ze dan nog niet te begrijpen. Zulke prettig onbegrip kan baat hebben bij een verfilming. Je ziet de dingen dan allemaal heel precies voor je; de kiezels, het brood, het bos, de laarzen, en die precisie doet het onbegrip alleen maar bloeien. Alsof het een droom is.

Sprookjes worden tegenwoordig meestal als animatie voor kinderen verfilmd. De Franse regisseur Olivier Dahan maakte er *live action* voor volwassenen van. Nog onverwachter is dat hij daarbij de ironie schuwde. Dahan koos voor een stijl die niet ver weg is van een rijk geïllustreerd sprookjesboek.

Hij laat de personages tot leven komen voor duidelijk geschilderde, weelderige achtergronden en zet de mistmachine vaak aan. Toch zijn de realistische details in zijn film het vervreemdend, zoals het brood dat Klein Duimpjes moeder niet snijdt maar scheurt, sommige kostuums en sommige bekende gezichten, zoals dat van Catherine Deneuve als de koningin.

Sommige details stellen nogal teleur. Uit de zevenmijlslaarzen heeft Dahan bijvoorbeeld niet gehaald wat erin zit. Op veel tekeningen is het juist een genot om dat kleine jongetje met die veel te grote laarzen aan door de lucht te zien zweven, soms met zijn broertjes in een sliert achter zich aan. Dahan laat de laarzen gewoon krimpen als Klein Duimpje ze aandoet. Ook de spanningsopbouw laat vaak te wensen over.

Onvergeeflijk is Dahans bemoeienis met het verhaal. Hij laat een van de dochters van de reus, die in het origineel allemaal door hun vader worden opgegeten, bevriend raken met Klein Duimpje. Het is een ingreep die het sprookje onnodig verzoet. Het is misschien deze verandering die de Nederlandse distributeur ertoe bracht de film op twee manieren uit te brengen. *Le Petit Poucet* wordt nu zowel als 'cultfilm' in de originele versie uitgebracht als nagesynchroniseerd als kinderfilm.

NRC HANDELSBLAD 13 MAART

Het spook van het Louvre is terug

Belpégor, Le Fantôme du Louvre. Regie: Jean-Paul Salomé. Met: Sophie Marceau, Michel Serrault, Frédéric Diefenthal, Julie Christie, Patachou. In: De Melkweg, Amsterdam; Trianon, Leiden; Molenstraattheater, Wageningen.

Door **BIANCA STIGTER**

Het spookt in het Louvre. Dat deed het al in 1927, toen er over het spook een film werd gemaakt, en in 1965, toen op de Franse en iets later ook op de Nederlandse televisie het spook het Parijse museum onveilig maakte. Wellicht geïnspireerd door het succes van *The Mum-*

my, een remake van een oude Amerikaanse film, waart er nu weer een spook rond op de Egyptische afdeling. Eng is het dit keer niet, want het is bijna van begin af aan duidelijk wie er voor spook speelt.

Belpégor Le Fantôme du Louvre is na een veelbelovend ouderwets begin in Egypte ondanks het hoge budget vooral een les in knulligheid. Het scenario, de dialogen, het acteren, de kostuums, de hordes digitale effecten doen niets anders dan de tenen krommen. De makers, regisseur Jean-Paul Salomé en producent Alain Sarde, laten zelfs het Louvre saai lijken. Ook de gezichten van Sophie Marceau, Julie Christie en de cameo van Juliet-

te Gréco, die in de televisieserie het spook speelde, kunnen *Belpégor* niet redden. Een klein beetje leuk is alleen het optreden van de Franse zangeres Patachou als de moeder van Marceau. Helaas gaat zij na een kwartier dood.

Er komen de laatste tijd veel goede films uit Frankrijk, zoals *Amélie* en de hier nog uit te brengen *Fat Girl* en *L'emploi du temps*. Zou het toeval zijn dat deze films goed zijn én in het geheel niet lijken op wat er doorgaans in Hollywood wordt geproduceerd? *Belpégor* kan de vergelijking met Amerikaanse avonturenfilms in ieder geval niet doorstaan. Daar is deze Franse mummie te onbeholpen voor.

Vidocq markante openingsfilm

Opmerkelijker had het Festival van de Fantastische Film niet ingeluid kunnen worden. De openingsfilm *Vidocq* mag zelfs als een primeur worden beschouwd, vertoond wordt namelijk de eerste volledig digitaal geschoten rolprent. Daarmee waren de makers zelfs George Lucas voor. In de vermakelijke film maakt Gerard Depardieu als de legendarische speurder Vidocq in negentiende eeuw Parijs jacht op een duivelse moordenaar. *Vidocq* werd gemaakt de Frankrijks bekendste trucagespecialist, Pitof, en bevat dan ook een stortvloed aan special effects. De slotfilm komt ook uit Europa: *Guillermo del Toro's The Devil's Backbone*.

Na twee Hollywood-films (*Mimic* en *Blade 2*) keerde Del Toro terug naar Spanje voor dit naar verluidt ijzige wekkend spookverhaal. Dat maakt de film gelijk kanshebber voor de Europese filmprijs die het festival uitreikt: de Zilveren Melies. Een oeuvreprijs kent het festival ook toe, en die gaat volkomen terecht naar Paul Verhoeven. Met provocerende science fiction verwierf Verhoeven een stevige reputatie in Hollywood. Maar *De Vierde Man* toonde aan dat Paul reeds in Nederland de fantasy een warm hart toedroeg. Het retrospectief is gewijd aan Amerikaanse *low bud-*

get tycoon Brian Yuzna. Deze maakte zelf films als *The Dentistserie*, en produceerde semi-legendarische films als *Re-Animator* en *Crying Freeman*. Momenteel heeft Yuzna in Barcelona een eigen filmstudio, die het festival de titels *Dagon* en *Faust* leverde. Zowel Verhoeven als Yuzna zal persoonlijk aanwezig zijn.

De organisatie tipt zelf de Amerikaanse no budget film *Soft for Digging* als de grote verrassing. Deze pseudo-documentaire over een kindermoord werd rond dezelfde tijd als *The Blair Witch Project* geschoten, maar is tot op heden een goed bewaard geheim gebleven. Ook de Zweedse thriller *The Unknown* verdient aandacht. Hierin ontdekt een groepje geologen dat ook de Zweedse bossen akelige geheimen kunnen herbergen. Liefhebbers van het betere hakwerk hebben traditiegetrouw hun eigen nacht. Tijdens de *Night of Terror* in Calypso zal met films als *Blade 2* en *Joy Ride* de *body count* snel oplopen.

Het achttiende Festival van de Fantastische Film. Van 11 tot en met 18 april in onder meer De Balie, City en De Melkweg, Amsterdam. Info: www.filmevents.nl.

HAARLEMS DAGBLAD 4 APRIL

BESTUUR

NUB VAN DIS voorzitter
PAUL VAN VLIET penningmeester
ANDOR KIRCZ secretaris
MARJOLEIN KUIJSTEN
ÁRPÁD GERECEY
ROSAMUNDE DÖRS
LOUIS DE GEER ere-lid

DIRECTIE

COR SCHLÖSSER algemeen directeur
ERIK BACKER zakelijk directeur

PROGRAMMERING

FRANS GOOSSENS muziek
JOHN VAN LUIJN muziek
EOWIN VAN ANDEL muziek /
hoofd productie
SUZANNE DECNERT exposities
ANITA VAN DOLEN theater
IS HOOGLANDO film
JET ZEISS speciale producties
LUCAS EVERS media

ADMINISTRATIE

SJAAK PLUG administrateur
KARIN STRAATHOF hoofd medewerker
FROUKE DEEREN
MICHEL BBNSET
SUZIE CNN
FRANCIS ALKEMADE
MARCEL SCHILTMANS
MARIANNE VAN DEN BOOGAARD

SECRETARIAAT

ANNETTE
WOLFSBERGER directie-assistent
CLAARTJE DE JEEGER
MINOU VAN BALEN

**PUBLICITEIT /
MARKETING**

JON NEEMSBERGEN hoofd
RUBEN BINGEMANS hoofd
ANNELIES WIELAARD
ARJEN REISINGER
OAAAN ORUDBEL
KIKI MARIN
MARJOLEIN BEZEMER
ARTHUR WAGENAAR
CATHY CROSS
ILJA NEHENKAMP

PRODUCTIE

OAPHNE HOLTHUIZEN
NIENKE WULDER
YAFIT TARANTO

**AMSTERDAM ROOTS
FESTIVAL**

JEANETTE KOOTER
CARINA VAN KRAAY
DORIEN MORSELT
PATTY KLUYTMANS

SYSTEEMBEHEER

MATHIJS BROUWER
JASPER OEN

TECHNISCHE DIENST

OIRK DE VRIES hoofd techniek muziek
JODST EVERS hoofd techniek muziek

GELUIDSTECHNICI

ERIC ANKERSMIT
JOHAN VAN REEDE
JULIAN CHAPTAL
LENNO MAASKANT
LEO VAN VLIET
RINY VAN ZOOLINGEN
ALEX VORRINK
ALLERT AALDERS
FRENK VAN KASTEREN
HANS BIJLEVELD
PETER HABBÉ
ROB VERNEIJ
ROELBF DE KONING

LICHTTECHNICI

ANTON KOOL
BOB GIBSON
GERT NOEK
MARK SNITSLAAR
ROBERT DELFGAARW
ANDRÉ ETTEMA
LASSE LAMINEN
NUAN PEPPER
PAUL VAN DEN HEIJKANT
SAM BEUMER
STEVEN VAN DE WAL
WIJNDEL LEEHMUIS
WONNE BACK

VIDEOTECHNICUS

OSCAR SCHOURMAN

ASSISTENT-TECHNICI

JOHN DUNCAN
MANUEL JASPERS
AART SCHOUTEN
ANORIES VAN OER MEER
ELLA BLEEKER
FIONA HAMMONO
HELEEN SOMBRÉEK
LOTTE HOEKSEMA
NILZ VAN DEN BRINK
REMMELT AALDERS
RINZE VAN OER HEIOE
ROB KLERKX
ROOS LEK

RUDI BEUKERS
WALTER SLOOTWEG

THEATERTECHNICI

VINCENT VAN ROBN hoofd
JAAP VAN DEN BRINK
ALLAN RICHAROSON
BART VLEMING
ELLEN KNOPS
MARIA ONNINK
NATASJA GIEBELS

OPERATEURS

ANTI HUTCHINSON
BAGINDA VAN OER HART
EEF PELKMANS
HAOO STEEN
JOOITH VISSER
LEENKE RIJPMEESTER
MARK BAKKER

ONDERHOUDSDIENST

VICTOR BÜRMANN hoofd
DICK CRUL
HENK VAN NUIJKSLOOT
MARK GROEN
MARK HEEMSBERGEN coördinator
RUUD VAN VOORTHUYZEN
THEO DE LAAT

**BEDRIJFSLEIDING,
ENTREE & HORECA**

BEDRIJFSLEIDERS
CLAUDIUS KUIPER logistiek
OLORES VAN ENKHUIJZEN
EVELIEN VAN HOEK
MARK VAN DER WOUDE garderobe
MILO BEENHAKKER
veiligheidscoördinator / portiers
SAM MAIPAOW horeca
VINCENT BOOT
MARTINE DE NIJS

RECEPTIE & KASSA

LIESBETH VAN LOON hoofd
RECEPTIE
PETER DE BAARE coördinator
COÖRDINATOR
ANGELIQUE KROON
JOKE DEKKER
MERIEKE WIJTEN
SABINE RAHR
DOENJA HEEMSBERGEN
ERIKA KENNEDY
NANNEKE SNUVERINK
JEROEN GOUW
MAARTJE ANKERSMIT
KASSA
CHANNA BOOT
LIEKE VERBURG coördinator

ANNEMARE VAN BOEGOM
DANIELLE RELLUM
EFFIE BAERT
EMMA BOELHOUWER
MARLBES BDMERS

PORTIERS

GILLIS VALKENIER
ILJA SPITS
JOOST VEENINGA
JORIS 'T HART
JDRIS DE RIJK
NANNO TEN HAVE
PETER ALDERDEN
RENÉ KOOPMAN
SARAH ROOSENBURG
ADRIAN HILL
ANGELIQUE VAN WIERINGEN
FLDRIS KNIEPSTRA
FRANK HOOGENDOAM
HANNES JESSAT
IRWEN LESLIE
IZAAK OUIST
JITZE TEN HAVE
JO SPENCER
KO VISSER
LDUTS ODOLAARD
MAARTEN VAN DER WAL
MARIEKE SCHENK
MAX KORTENORST
NATASJA DE MAN
NIELS POSTMA
NINO SMULDERS
PATRICIA ONG-A-SWIE
PETER POST
RUBEN BOUMAN
SANDER ARTS
SERGE VAN WIJNGAARDEN
SVEN PFEIFFER
THOMAS DE RIJTER
WICKY GLAS

**FOUILLEURS &
ZAALWACHTEN**

MENNO STEEN
ALEXIA MAKRIIS
ANNICK LIGTERMBET
BO DE LAAT
IRIS DEERING
LINA STIGSSON
MARSNA LONT
NIELS ARNDK
SASKIA WINKELAAR
SIHAM SITTI

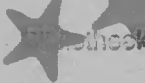
GARDEROBE

ANOUK BOOT
BRENDAN HORNEMAN
GRACIA HEIJMANS
HENK TOMSON

JAARVERSLAG 2002

INHOUD 03

INLEIDING	05
MUZIEK	08
OVERZICHT CONCERTEN	14
THEATER	20
OVERZICHT THEATERVEROORSTELLINGEN	25
CINEMA	26
GALERIE	30
OVERZICHT TENTOONSTELLINGEN	35
MEDIA	36
SPECIALE PRODUCTIES EN MANIFESTATIES	40
PARADISO-MELKWEG PRODUCTIEHUIS	46
INTERNATIONALE CONTACTEN	48
ENGLISH SUMMARY	52
UIT DE KRANTEN	58
MEDEWERKERS EN BESTUUR	82

Boekmanstichting
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

INLEIDING

Het afgelopen jaar is na de topjaren 2000 en 2001 al met al goed verlopen. De effecten na 11 september op het programma-aanbod van 2002 waren na maart uitgewerkt en de invoering van de euro heeft ook geen direct nadelig effect op de bezoekersaantallen gehad. Met 315.000 bezoekers eindigde 2002 precies tussen de twee voorgaande jaren.

De samenstelling van het publiek wat betreft leeftijd en culturele achtergrond is in dit jaar verder verbreed, met name onder jongeren. Een opvallende ontwikkeling waren de stijgende financiële eisen van de buitenlandse bands die samen met de invoering van 7% auteursrechten afdracht aan BUMA op 1 juli 2001 voor de sterkste toename van entreprijzen sinds jaren zorgden.

PROGRAMMA

Ondanks de sterke stijging van de entreprijzen maakte het aantal concerten en het daarmee gepaard gaande bezoekersaantal een enorme groei door.

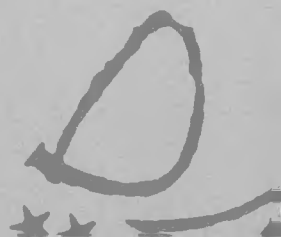
De *dance* evenementen en clubavonden ontwikkelden zich daarentegen wisselvallig en kenden voor het eerst sinds jaren minder bezoekers. Bij de *dance* events werden **EARTH**, **HQ** en **KNOCKOUT** maandelijks gecontinueerd. Op donderdag verdween de wekelijkse **SOUND-CLASH** en kwam de **¿QUE PASA?**. **5 DAYS OFF** kende eind juli een zeer succesvolle tweede editie en de meest opvallende live optredens op *dance* gebied kwamen vorig jaar van **Nightmares On Wax**, **The Herbalizer** en **Thievery Corporation**.

Opvallende concerten waren er van **Sergent Garcia**, **Saïan Supa Crew**, **Black Rebel Motorcycle Club**, **Nickelback**, **Jimmy Eat World**, **The Vines**, **Wilco**, **Arthur Lee's Love**, **Queens of the Stone Age**, **Coldplay**, **Calexico**, **Machine Head**, **Flogging Molly**, **NOFX**, **Mudhoney**, **Bad Religion** en **Fun Lovin Criminals**.

Bijzondere Nederlandse optredens waren er van **Def P & Beatbusters**, **Within Temptation**, **Peter Pan Speedrock**, **Rose**, **Daryll Ann**, **Frank Boeijen**, **Jullan Sas Band** en **Thé Lau**.

Binnen de wereldmuziekprogrammering was er veel kwalitatief hoogstaande reggae en ragga met onder andere **Alpha Blondy**, **Lucky Dube**, **Culture**, **Gregory Isaacs**, **Coco Tea** en **Junior Kelly**. Uit Afrika was **Salif Keita** het beste van het jaar. Ook werd er samengewerkt met het **AFRO VIBES FESTIVAL**, de **SOIRÉE SÉNÉGALAISE**, **LA NUIT DES GRIOTS** en de **SOUKOUS NIGHT**. Uit Zuid- en Midden-Amerika vielen de optredens van **Puerto Rican Power** en **El Gran Combo de Puerto Rico** het meest op.

Het **Amsterdam Roots Festival** werd voor de vijfde keer georganiseerd door het samenwerkingsverband van KIT-Tropentheater, Concertgebouw, Melkweg en het **Holland Festival**. Er waren 56 concerten en vier theatervoorstellingen, uitgevoerd door groepen van meer dan 25 verschillende nationaliteiten.

Crossing Border vond voor de derde en laatste keer plaats in de Melkweg en een aantal andere Leidsepleintheaters en keert vanaf 2003 terug naar Den Haag. Het artistieke gehalte van het festival bleek wisselend en het ambitieniveau sloot onvoldoende aan bij dat van de deelnemende theaters.

Sinds 2000 is de theaterprogrammering in de vernieuwde zaal uitgebreid en is er veel aandacht besteed aan verbreding en uitbreiding van publieksgroepen. In 2002 is deze lijn voortgezet en is de brede programmering – gericht op verschillende publieksgroepen – kenmerkend voor Melkweg Theater. Naast theatervoorstellingen, jongerentheater en deelname aan speciale projecten en festivals, bestond de helft van het programma-aanbod uit dans, dans- en bewegingstheater. Een groot aantal voorstellingen was bovendien multidisciplinair van aard. Van de achtenveertig geprogrammeerde producties waren er twaalf premières. Melkweg Theater trad bij zeventien gezelschappen op als coproducent. In 2002 was tevens veel nieuw werk te zien van jonge dans- en theatermakers waarmee de Melkweg sinds 2000 een band heeft opgebouwd.

Melkweg Cinema liet dit jaar een gevarieerd filmprogramma zien met ruime aandacht voor de eigenzinnige en Europese arthouse films. Er waren vijf premières en er was veel aandacht voor de nieuwe Spaanse film met overzichten van het werk van **Julio Medem**, **Alejandro Amenábar** en **Pedro Almodóvar**. Verder nam de Cinema deel aan het **18e Festival van de Fantastische Film**, **Cinépremières**, **Moviezone** en was er de derde editie van het **Shadow Documentary Festival** en een nieuwe aflevering van **BLACKINC**. in samenwerking met Cinema de Balie.

In 2002 waren er in de Melkweg Galerie zeven solo- en vier groepstentoonstellingen te zien. Alle solo-exposities waren van een buitengewoon thema voorzien en van hoge kwaliteit – zowel wat betreft de beeldcompositie als ook de prints en de presentatie. Opvallend waren **BUENA MEMORIA** van **Marcelo Brodsky** over verdwijningen gedurende de Argentijnse dictatuur, **ROND** van **Christiane Kasdorp** over het zwangere vrouwenlichaam en **EEN KWESTIE VAN SMAAK** van **Mayanne Kōnst** over het leven van daklozen.

Binnen de mediaprogrammering was er dit jaar geen **World Wide Video Festival**. Nieuwe initiatieven waren het programma **DOWNLOAD CINEMA**, met het beste aan creatieve programma's die op het web te vinden zijn. Verder zijn de middelen beschikbaar gekomen om vanaf 2003 het live-streamen van programma's mogelijk te maken.

Het **Paradiso-Melkweg Productiehuis** heeft vier multidisciplinaire voorstellingen geproduceerd, te weten **QUEEN AND KING ON PLANET EARTH** door **Magazine Moller**, **TARZAN** door **Collectief Tarzan** met onder andere **Gonnie Heggen** en **Frans Poelstra**, **LOOKING UP AT DOWN** door **Blok & Steel** met medewerking van **Alexander Balanescu**, en **GEZELSCHAP VAN DE NACHT SPEELT KNIGHTS** in samenwerking met **ZT Hollandia** onder leiding van **Paul Koek**.

PERSONEEL, ORGANISATIE, FINANCIËN

De afgelopen jaren ingezette uitbreiding van personeel is in het jaar 2002 niet verder toegenomen. Alle afdelingen zijn zodanig ingericht dat de algehele organisatie goed is toegerust om jaarlijks rond de 1500 programma's tot stand te brengen voor meer dan 300.000 bezoekers. Inmiddels heeft de Melkweg ongeveer 220 mensen in dienst, waarvan 106 op basis van een vast contract. Ondanks het relatief lage salarisniveau breidden de aan het personeel verbonden kosten zich verder uit (pensioenen, scholing, kinderopvang). De druk van de loonkosten op de algehele exploitatie blijft dan ook onveranderd groot.

In 2002 is de toename van de activiteitskosten aanzienlijk te noemen; maar liefst 10%. Dit valt toe te schrijven aan de in Europa voortschrijdende harmonisering van gages voor muziekgroepen ten gevolge van de komst van de euro. In het geval van de Melkweg heeft dit geleid tot aanmerkelijk hogere entreprijzen voor onze bezoekers (ruim 16%). Toch hield de toename van de totale inkomsten van de Melkweg geen gelijke tred met de stijging van de activiteitskosten, namelijk 6,5% tegenover de eerder genoemde 10%. In het vorige jaarverslag uitten wij reeds onze zorg over de geringe mogelijkheden die de Melkweg heeft om binnen de exploitatie het aandeel eigen inkomsten verder te vergroten. Die zorg is bewaarheid. Het blijkt onder andere uit het feit dat het subsidie-aandeel (10%) binnen de totale inkomsten min of meer stabiel bleef; het daalde nauwelijks.

Als gevolg van stijgende kosten en geringe inkomstenvergroting werd het jaar 2002 met een negatief saldo van ruim € 50.000 afgesloten.

BRANDVEILIGHEID

In de zomer van 2002 is de Melkweg, in het kader van het nieuwe Amsterdamse Brandpreventiebeleid, als eerste van een reeks theaters bezocht door de Brandweer en een ambtelijke dienst van het Stadsdeel Amsterdam-Centrum. Uit dit bezoek kwam naar voren dat de Melkweg op grond van verscherpte richtlijnen meer (nood)uitgangsbreedte moest creëren op de begane grond van het gebouw.

Dit betekende dat er boven het water extra bruggen gebouwd moesten worden voor de aansluiting met de nooddeuren in de gevel. Totdat dit alles gerealiseerd zou zijn werd de bezoekerscapaciteit van beide zalen drastisch ingeperkt. De Melkweg is er dankzij verschuivingen en aanpassingen in de niet zo intensieve zomerprogrammering in geslaagd dit te vermijden.

Tegelijkertijd is de bouw van een en ander onmiddellijk in gang gezet en vond dit eind van het jaar zijn voltooiing. De totale kosten van deze extra brandveiligheidsvoorzieningen bedroegen € 360.000. Een bedrag dat de Melkweg ten enenmale niet zelf zou kunnen opbrengen naast alle investeringen die in de grote verbouwingen van 1995 en 2000 reeds zijn gefinancierd. Gesteund door de Raadscommissie voor Cultuur heeft de Wethouder Cultuur het college ervan overtuigd dat de gemeente deze kosten voor haar rekening moest nemen. Het definitieve besluit hierover viel in het voorjaar van 2003.

VLAKKE VLOERZAAL UITBREIDING THE MAX

In oktober 2002 was het definitieve ontwerp van architect **Jim Klinkhamer** klaar en in december is de bouwvergunningaanvraag ingediend bij het Stadsdeel Amsterdam-Centrum. In november 2003 wordt begonnen aan de aannemersselectie; naar verwachting wordt begin 2004 de bouwvergunning verleend en wordt in de zomer van 2004 met de bouwwerkzaamheden begonnen.

Het gehele complex moet dan na de zomer van 2006 klaar zijn, waarbij er van uitgegaan wordt dat de vergrote Max-zaal al na de zomer van 2005 in gebruik genomen kan worden.

VOORUITBLIK

De ontwikkeling van de programmering binnen alle disciplines verloopt boven verwachting. Dat wordt ook gereflecteerd door de publieke belangstelling en de uitgebreide aandacht in de media.

Begin 2004 kan op de tussenverdieping waar nu kantoren zijn de nieuwe mediaroom gerealiseerd worden omdat in de loop van 2003 alle kantoren verhuizen naar de verdiepingen boven het Melkweg Café-Restaurant aan de Marnixstraatzijde.

Sinds september 2002 is er in The Max, Oude Zaal, Theaterzaal en Café-Restaurant airconditioning aangelegd die in mei 2003 is gaan functioneren. Dit was een omvangrijke en kostbare operatie die een einde maakt aan de soms onaantvaardbare hoge temperaturen en luchtvochtigheid in het gebouw.

In de loop van 2003 zal een financieel en artistiek plan voor de periode 2005-2008 gemaakt worden.

De grootste zorg voor de komende jaren is het feit dat de begroting van de Melkweg binnen acht jaar verdrievoudigd is, terwijl het subsidieniveau alleen via de indexering toegenomen is. Door de sterk gegroeide omvang van het programma en de organisatie en de grote eigen bijdragen in onderhoud en vernieuwing van het gebouw is de noodzaak om het aandeel eigen inkomsten te vergroten steeds dringender geworden.

Dit dreigt een te hoog prijsniveau over de hele linie te bewerkstelligen bij een redelijk, maar bescheiden salarisniveau en matige secundaire arbeidsvoorwaarden. Ook is er geen financiële reserve om tegenvallers op te vangen. Het subsidieaandeel in de begroting is op een historisch dieptepunt van 10% aangeland. Daarbij moet bedacht worden dat in tegenstelling tot de traditionele concertpodia en theaters ook het aanbod op gebied van muziek, theater en dans vrijwel geen subsidie ontvangt. Tot nu toe is er ook geen sprake van dat het bedrijfsleven een substantieel aandeel wil leveren in de financiering van de programma's van podia als de Melkweg.

Bij de economische vooruitzichten van dit moment bevindt de Melkweg zich dus in een wankelende situatie. In de komende kunstenplanperiode zal de vlakke vloerzaal klaar zijn, en de voorgenomen samenwerking met Stadsschouwburg en Toneelgroep Amsterdam bij het programmeren van deze zaal vereist een stabiele financiële en organisatorische positie voor de Melkweg.

In ons beleidsplan voor de komende kunstenplanperiode zullen wij deze problematiek nader toelichten in de hoop en verwachting dat er tot goede afspraken over het belang van een brede artistieke ontwikkeling, gericht op een breed publiek qua leeftijd en achtergrond, en over een stabiele financiering van de Melkweg in de toekomst gekomen zal worden.

Zoals al eerder heeft de Melkweg spannende jaren voor de boeg.

08 MUZIEK

QUEENS OF THE STONE AGE 24 JUN foto: Lex van Rossen

MUZIEK

POP/ROCK/DANCE

Ondanks drie zaken waarvoor gevreesd werd: de invoering van de euro, de perikelen met de nieuwe belastingwet voor nieuwe artiesten en de aangekondigde recessie, werd 2002 een jaar met veel geslaagde optredens en een goede opkomst.

Opvallend voor 2002 is dat de optredens van bands over het algemeen goed bezocht werden, maar dat de dance een wat moeilijker jaar had ondanks veel nieuwe initiatieven zoals bijvoorbeeld de wekelijkse **¿QUE PASA?**-avonden. Bij wat grotere, festival-achtige evenementen als **5 DAYS OFF** en **CHESTERFIELD LABELLAND** was van een teruggang niets te merken.

Een nieuwe golf gitaarbands die voortborduurde op een bekend geluid wist een underground status te ontgroeien en volle zalen te trekken: **...And You Will Know Us By The Trail Of Dead**, **Jimmy Eat World**, **Danko Jones**, **The Vines** en **Black Rebel Motorcycle Club** zijn enkele toonaangevende en toch heel verschillende voorbeelden.

Van de alternatieve bands uit het verleden die hen vaak geïnspireerd hebben mochten velen zich weer 'hot' noemen, ook bij een nieuwe generatie: bij de *grunge godfathers* **Mudhoney**, de *hardcorepunk* van **Dead Kennedys**, de surflegende **Dick Dale** en het sixties geluid van **Arthur Lee's Love** waren zowel de opkomst als de optredens van hoog kaliber en actueel.

Het *heavy rock* en *metal* hoogtepunt van het jaar was het optreden van het bij de critici en publiek geliefde **Queens Of The Stone Age**. Tevens speelden grote namen als **Nickelback** en **Machline Head** voor een uitverkochte zaal. De *nu metal* stroming werd sterk vertegenwoordigd door **Puddle Of Mudd**, **Ill Niño** en **P.O.D.**

In de HipHop en R&B werd de stijgende lijn van 2001 in zowel het aantal avonden als de opkomst van jong publiek doorgezet. Naast optredens van de grote namen uit de scene als **Kool Kelth**, **Wu-Tang Killabees**, **DJ Shadow** en **The Beatnuts**, waren er ook veel nieuwe underground rapgroepen uit het buitenland die hun eerste Nederlandse optreden voor een enthousiast Amsterdams publiek verzorgden: **Alias & Themselves**, **Def Jux feat. El-P, RJD2 & Mr Lif** en het onvolprezen **Blackalicious** zorgden voor vernieuwende *vibes*.

Opvallend was de grote hoeveelheid R&B, HipHop en *urban music* uit Nederland: Er lopen veel acts rond die in het afgelopen jaar volop de kans kregen om zich op het podium te bewijzen, voor veelal volle zalen. Van rauwe straatrap naar zoete R&B, van funky 2Step naar vuige dancehall, er is veel talent wat naar buiten barst op avonden als **NEWROOTZ**, **KNOCKOUT**, **URBAN VIBES**, **UNITY CHRISTMAS BASHMENT**, **SPIN OFF**, **NIGHT LIFE**, **HOMEGROWN CD PRESENTATIE** en als grote samensmelting het feest ter ere van **10 JAAR CAFÉ DE DUIVEL**.

DEF P & BEATBUSTERS 19 JAN & 21 DEC foto: Lex van Rossen

De dansavonden in deze stijlen mochten ook rekenen op veel bijval in een vaak warme sfeer. Lokale DJ's als **MBA**, **Controverse Allstars** en **SP** weten heel goed hoe ze dit moeten doen en het publiek weet ze te vinden. Naast het veelal jonge publiek op voorgaande avonden viel er voor de oudere dance liefhebber op triphop- en loungegebied veel te genieten met optredens van hoge kwaliteit van **Nightmares On Wax**, **The Herbalizer** en **Thievery Corporation**.

Bij de dance programma's was er op 1 maart de laatste aflevering van **CHESTERFIELD LABELLAND**, omdat er door de nieuwe tabakswet een einde kwam aan de sponsoring door Chesterfield. Ook kwam er na drie jaar in juli een einde aan de maandelijkse vrouwenavond **PLANET PUSSY**. De maandelijkse **Dance Valley** clubavond **HQ** en de maandelijkse **EARTH** van **dj Per** werden gecontinueerd.

CHOCOLATE en **SABOTAGE** werden samengevoegd en onder de naam **KNOCKOUT** maandelijks ook op vrijdag georganiseerd. Het voorjaar van 2002 zag de geboorte van de donderdagse clubavond **¿QUE PASA?**, met een mix van salsa, hiphop, drum 'n bass, 2-step, dancehall, ska, punk en nog veel meer. Verder veranderde de oudste Melkweg clubavond, de **DANCE ARENA**, van naam, opzet en dj's. Onder de naam **CROSSFADER** is er in The Max dansbare popmuziek van vroeger tot nu en in de Oude Zaal moderne dansmuziek van Hiphop en breakbeat tot drum 'n bass en house.

Eind juli was er de zeer succesvolle tweede aflevering van **S DAYS OFF** met optredens van **Jeff Mills**, **Laurent Garnier**, **Tiga**, **Miss Kittin**, **Plaid** en **Jazzanova**.

In 2002 waren er regelmatig Nederlandse headliners die een van de zalen vol kregen: **Within Temptation**, **Def P & de Beatbusters** (2x!), **Peter Pan Speedrock** en **Rose**, maar ook oudgedienden als **Frank Boeyen**, **Jullan Sas Band** en **Thé Lau**. **Daryll Ann** zorgde ook tweemaal voor een succesvol optreden. **Nicotine**, **Face Tomorrow**, **Chen Mo**, **A Balladeer**, **Griffin** en **Herb Spectacles** waren nieuwe namen die zich bewezen als voorprogramma van bekendere hoofdacts.

WERELDMUZIEK

Amsterdam en omstreken kent traditiegetrouw een levendige reggaecultuur die zich uitstrekt van coffeeshop tot Bijlmer. Dit jaar kende een ijzersterke reggae-programmering met maandelijks minstens een topper. Bij de Afrikaanse reggae van **Alpha Blondy** en **Lucky Dube**, de roots pioniers **Culture**, **Don Carlos** en **Gregory Isaacs** en de dancehall sterren **Coco Tea** en **Junior Kelly** was The Max tot de nok gevuld met opvallend veel Surinaams publiek.

Evenals de afgelopen jaren beperkt het kwaliteitsaanbod van salsa- en andere latino dansbands zich tot de voor clubconcerten minder geschikte periode van de grote zomerfestivals. Door het jaar heen zijn er voor de fervente dansliefhebbers steeds meer kleinschalige locaties met dj beschikbaar gekomen en is de trend eerder richting event dan concert. Bij **FIESTA CARIBE**, het ontmoetingspunt voor Caribische muziekstijlen, liep de Melkweg vol voor de strakke salsa van **Puerto Rican Power** en **Masalsa**, de kaskawi van **La Rouge** en de *latin crossover* van **Chango**. In het najaar is in samenwerking met dansschool **La Pachanga** een tweetal sfeervolle *latin* avonden georganiseerd met als ingrediënten een internationale band, dansgroepen, vj's en dj's wat een gloedvol hoogtepunt opleverde met het optreden van **El Gran Combo de Puerto Rico**. Nieuw is de opkomst van een jonge generatie *latin crossover* groepen als **Sergent Garcia** en **Los de Abajo**, die voor de nodige opwindning en vernieuwing zorgden.

In 2002 organiseerde de Melkweg vier grote Afrikaanse concerten met **Habib Koité**, **Angelique Kidjo**, **Tony Allen** en de glorieuze rentree van **Salif Keita**. Daarnaast zijn de **SOIRÉE SÉNÉGALAISE**, het Zuid-Afrikaans/Nederlandse **AFRO VIBES FESTIVAL**, **LA NUIT DES GRIOTS** (met dit jaar uit Guinée **Sekouba Bambino!**) en de **SOUKOUS NIGHTS** (met de Congolese **Wenge Musica TT** en **Zaïko Langa Langa**) vaste gasten.

Een jaarlijks terugkerend evenement is het **FESTA DO BRASIL**, dat op spectaculaire wijze een internationale capoeira meeting in de Melkweg afsluit. Braziliaanse muziek van eigen bodem kwam aan bod in de **NATIVE BRASIL SAMBA NIGHT**.

De Turks/Koerdische muziekschool **Aslan** presenteerde naast haar leerlingendefilé ook een kleinschalige concertavond.

Deze avonden vinden plaats in coproductie met lokale partners en fungeren tevens als verzamelpunt voor nieuwe Nederlanders van buitenlandse komaf.

Arabische muziek is dit jaar ondervertegenwoordigd. Concerten worden in toenemende mate elders door Marokkaanse organisaties in partyvorm neergezet en het aanbod in deze sector is wisselvallig. In 2003 gaat de samenwerking met **Marmoucha** hervat worden met een nieuwe serie zondagmiddagen.

Bijzonder was het eenmalige optreden van de Noorse sami zangers **Mari Bolne**.

ARTHUR LEE 29 MEI Foto: Frans Schellekens

In de **JAZZ & FUSION** serie presenteert de Melkweg jaarlijks in voor- en najaar drie concertavonden op het kruispunt van jazz, rock en wereldmuziek. De voorjaarseditie scoorde met toppers als **Tribal Tech**, **Joe Zawinul & The Zawinul Syndicate** en de Cubaanse **Buena Vista** bassist **Cachalito**. In het najaar maakte één avond met een dubbelconcert van trompettist **Erik Truffaz** en de Cubaanse pianist **Omar Sosa** deel uit van het **JVC JAZZFESTIVAL AMSTERDAM**. De twee overige concerten van **John Scofield** en banjospeler **Bela Fleck & The Flecktones** zorgden voor twee artistieke hoogtenpunten.

Als eerbetoon aan de in 1987 overleden **Jaco Pastorius** werd een uniek evenement georganiseerd waarbij 80 musici, waaronder **The New Cool Collective Big Band** en **Victor Bailey** ieder op hun eigen manier diens muziek lieten weerklinken met als emotionele climax een unisono uitvoering door 50 Nederlandse basgitaristen.

AMSTERDAM ROOTS FESTIVAL 2002

Het eerste lustrum van het **Amsterdam Roots Festival**, sinds vijf jaar een co-productie van Melkweg, Het Concertgebouw, KIT-Tropentheater en Holland Festival, is geslaagd verlopen met een recordaantal van 54.000 bezoekers. Het tweedaagse buitenfestival **ROOTS OPEN AIR** in het Oosterpark bracht ca. 45.000 mensen op de been. De gemiddelde zaalbezetting bedroeg 83 %. In negen dagen presenteerde het festival 56 concerten en 4 muziektheatervoorstellingen uitgevoerd door groepen van meer dan 25 verschillende nationaliteiten, een tweetal workshops en een videovertoning met muziekfilms en -documentaires. Met vier uitverkochte avonden in de Lichthal van KIT-Tropentheater ging het festival onder het toezien van de Ashanti koning voorspoedig van start met **The National Dance Company of Ghana**.

De eerste dag van **ROOTS OPEN AIR** kwam langzaam op gang en speelde zich af tussen het tentpodium met een viertal concerten en de videoprojecties van **ROOTS IN BEELD**. Tijdens het **WERELDDORP** op de tweede dag stroomde het park als vanouds vol met bezoekers in alle soorten en maten, die genoten van de vele optredens, verspreid over zeven podia. Beide dagen trokken de parades en workshops van de Mexicaanse indianen en de maracatú-groep uit Brazilië veel belangstelling. De jeugdige flamencozanger **Miguel Poveda** kreeg staande ovaties voor zijn intense optreden in het KIT-Tropentheater.

Het hart van **Amsterdam Roots** was dit jaar opnieuw de Melkweg met gedurende drie avonden in drie zalen een vijftiental concerten tussen trend en traditie met vele primeurs.

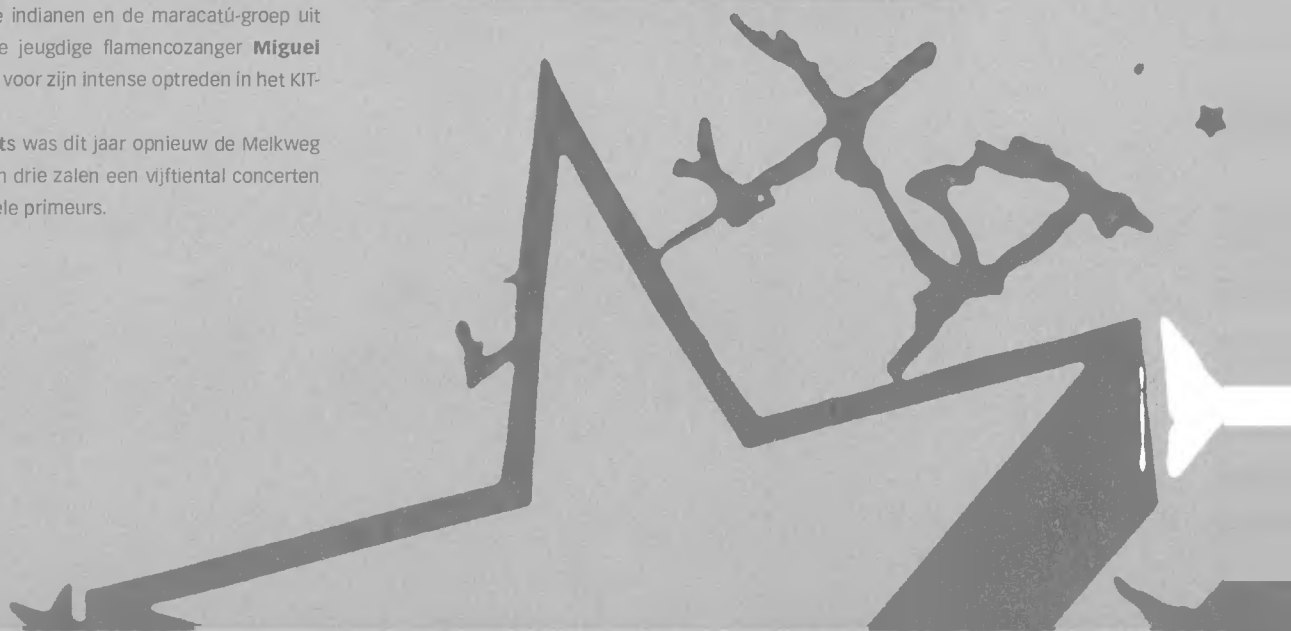
Izaline Calister opende hier met **FIESTA KURASOLEÑO**, een project in opdracht van het festival. Ze ging in bigband bezetting terug naar haar roots met een dampend Curaçao's feest. De oude meesters van **Orchestra Baobab** uit Dakar zorgden als afsluiter voor een uitgelaten hoogtepunt, waarna de dj's van de **CROSSFADER-WERELD-EDITIE** de stemming nog tot laat warm hielden.

Op de slotdag in Het Concertgebouw presenteerde het **WERELD KINDERFESTIVAL** voor een bonte verzameling jonge toeschouwers optredens van internationale en nationale jeugdgroepen met als thema India-Suriname-Nederland. Het verrassende gastoptreden van de Tsjetsejse dansgroep **Daymohk** zorgde voor groot enthousiasme.

Met Brazilië wereldkampioen voetbal en 's avonds de **NOITE BRASIL** werd Het Concertgebouw een feestend geheel van in vlaggen en nationale kleuren gehulde Brazilianen, waarmee **Amsterdam Roots** zich geen betere afsluiting kon wensen.

LAURENT GARNIER 11 OKT

OVERZICHT CONCERTEN 2002

POP ROCK ETC.

36 CRAZYFISTS (USA)	20 NOV
88 CIRCLES ABOVE (NL)	12 MEI, 25 MEI
A	
ASTROBONNO (NL)	22 MEI
ABEL (NL)	24 OKT
ABSENT MINDED (NL)	11 NOV
ADEMA (USA)	14 APR
AGRESION (NL / VEN)	15 DEC, 4 JUL
ALAMO RACE TRACK (NL)	16 MRT
ALL THE KINGS ROSES (NL)	13 MRT
ANA POPOVIC BAND (NL)	26 MRT
ANDREW W.K. (UK)	16 FEB
...AND YOU WILL KNOW US	
BY THE TRAIL OF DEAD (USA)	3 MEI
ANTIPRODUCT (USA)	7 SEP
THE APES (USA)	3 MRT
THE APERS (NL)	7 APR
ARIO (B)	8 JUN
ARND (B)	18 APR
JOSEPH ARTHUR (USA)	13 JUN
KRISTOFER ÅSTRÖM	8 NOV
ATHLETE (UK)	19 NOV
AUTUMN (NL)	2 FEB
B	
BABSLAY (RUS)	2 NOV
BABYJOHN (B)	5 OKT
BAD RELIGION (USA)	26 APR
A BALLADEER (NL)	15 OKT
BAMBIX (NL)	26 MEI
BAS KISJES DUO (NL)	3 DEC
BASTARDS UNITED (NL)	30 NOV
BEADY BELLE	9 NOV
THE BEANS (USA)	11 JUL
FRANCESCA BEARO	8 NOV
BEATSTANKS (B)	7 APR
KARIN BERGQUIST	18 AUG
BEYOND 93 (NL)	26 APR
BILLY BRAGG & THE BLOKES (UK)	28 SEP
BLACK REBEL	
MOTORCYCLE CLUB (USA)	24 FEB
BLOOB OR WHISKEY (UK)	14 OKT
BLUEFISH (NL)	3 JUL
BLUES SUMMIT (NL)	26 MRT
FRANK BOEIJEN (NL)	3 NOV
BDDM BDDM BAND (NL)	28 MRT
BDDTLEG BEATLES (UK)	24 SEP
MARCO BORSATO (NL)	26 FEB, 27 FEB
BOV SETS FIRE (USA)	9 DEC
BRAINSNAKE (NL)	12 MEI, 15 DEC
BREED 77 (USA)	13 NOV
THE BREEDERS (USA)	5 JUN

IAN BROWN (UK)	24 APR
BUSTED (NL)	30 NOV
C	
CALEXICO (OSA)	9 JUL
CALIBRE (B)	14 OKT
THE CALLING (USA)	22 APR
CANCELLED (NL)	2 MRT, 12 MEI
CAPTAIN EVERYTHING (USA)	3 OKT
CARP (NL)	12 MEI
CASINO (NL)	30 NOV
CATNETERS (USA)	6 SEP
MAX CAVALERA (BRAS)	9 NOV
CHACCA (USA)	9 JUL
CHEESY VICTIMS (NL)	6 DEC
CHEN MD (NL)	10 JUL
CHILDBURN (NL)	24 JAN
CLEAN (NL)	1 OKT
CONCUBINE (NL)	12 MEI
THE CORAL (UK)	6 NOV
CORVUS CORAX (B)	12 DEC
COTTON MATERN (USA)	5 MRT
KEVIN COYNE (UK)	21 NOV
CRANES (UK)	12 OKT
BILLY CRAWFORD (USA)	9 MEI
BRENDAN CROKER (UK)	21 NOV
THE CRUXSHADOWS (USA)	2 OKT
D	
DICK DALE (USA)	12 SEP
DARYLL ANN (NL)	16 MRT, 28 DEC
DEAD KENNEDYS (USA)	30 JUN
DEATH BY STEREO (USA)	9 DEC
DEATH IN VEGAS (UK)	12 NOV
LINFORD DETWEILER	18 AUG
DEUTSCHMANN BOB AND	
THE DEFICITS (B)	7 OKT
THE OLLINGER ESCAPE PLAN (USA)	12 SEP
CARA DILLON (USA)	26 OKT
DIMENSION SEVEN (NL)	24 JAN
DIRTBOMBS (USA)	22 MEI
DOLLY GOLF (NL)	5 MRT
DOVES (UK)	24 MEI, 8 NOV
DREADLOCK PUSSY (NL)	9 JUN
DRIONIDE (NL)	8 MEI
DRIVE-BY TRUCKERS (USA)	6 MEI, 16 NOV
DROPKICK MURPHYS (USA)	11 JUL
DROWNING PPOOL (USA)	24 FEB
E	
EARTHLINGS (USA)	24 JUN
ZENA EDWARDS	8 NOV
ELLIS	27 FEB
F	
EARTHLINGS (USA)	20 JUN
ZENA EDWARDS	25 MEI, 26 MEI

FENIX TX (USA)	16 MEI
FIFTY FOOT COMBO (B)	12 SEP
FIVE POINTE O (USA)	20 NOV
FLAW (USA)	2 JUN
FLOGGING MOLLY (USA)	21 AUG, 19 NOV
FRENZAL RHOOMB (AUS)	5 SEP
FUN LOVIN' CRIMINALS (USA)	28 NOV
THE FUSADERS (NL)	3 DEC
G	
GABRIELLE (UK)	28 FEB
MARY GAUTHIER (USA)	13 JAN
GLUCIFER (S)	22 MEI
G.O.H. (NL)	29 JAN, 26 MEI
JULIUS GREEN	13 MRT
GRIFFIN (NL)	16 OKT
NERBERT GRÖNEMEYER (D)	26 NOV
GUTTERMOUTH (USA)	3 MEI
H	
MARK NAANSTRA (NL)	24 MRT
HAWKSLEY WORKMAN (USA)	8 NOV
HEAD SPECTACLES (NL)	6 NOV
HI-DRAMATIC (NL)	26 MEI
HILLBILLY BOOGIEMEN (NL)	26 MEI
NDOBASTANK (USA)	7 JUL
NOOVERPHONIC (B)	29 OKT
SONIA NUGNES	9 NOV
HUNDRED REASONS (UK)	18 MRT
I	
THE ICARUS LINE (USA)	24 JAN, 12 SEP
IDLEWILD (OSA)	29 SEP
ILL NINO (USA)	8 MEI, 9 OKT
IKARA COLT (UK)	4 DEC
IN EXTREMO (B)	8 MEI
J	
J MASCHIS (USA)	8 NOV
THE JEEVAS (UK)	8 NOV
JEFFERSON STARSHIP (OSA)	23 OKT
JESSE JAMES (NL)	26 JAN
JIMMY EAT WORLD (USA)	25 MRT, 11 DEC
JJ72 (IRL)	10 DEC
JACK JOHNSON (USA)	17 SEP
OHANNO JONES (CAN)	22 MEI, 16 OKT
JULIAN SAS BAND (NL)	21 SEP
K	
KANE (NL)	22 APR
KARIMA (NL)	18 MEI
KEK 66 (NL)	29 MEI
GUNDV KELLER	4 NOV
THE KELLY FAMILY (IRL)	3 APR
KILLSWITCH ENGAGE (USA)	20 NOV
NATALIA M. KING (F)	1 APR
KIRSTEN (NL)	1 JUN
KITTIE (USA)	2 MRT

KOPNA KOPNA (NL)	30 NOV
L	
LÀ PAR FORCE (USA)	9 DEC
LADERINTO (NL)	6 DEC
JON LANGFORD	8 NOV
LARS VEGAS	9 NOV
LAST DAYS OF APRIL (NL)	23 JUN
THE LAU & BAND (NL)	14 MEI
THE LAU &	
SALENA SALIVA GIDDEN (NL)	9 NOV
LEAVES (UK)	9 NOV
LESS THAN JAKE (USA)	24 JUN
THE LEVELLERS (UK)	31 OKT
LIEKE (NL)	26 JUN, 7 AUG
LIFEHOUSE (USA)	6 NOV
LOUISA LILANI	9 NOV
THE LINE (USA)	3 MEI
LIT (USA)	26 JAN
LONGWAY	10 OKT
LOSTPROPHETS (UK)	20 JUN
LOVE WITH ARTHUR LEE (USA)	29 MEI
M	
MACHINE HEAD (USA)	10 JUL
MADRUGADA (NW)	9 NOV
THE MAHONES (CAN)	21 AUG
MALADJUSTED (NL)	18 NOV
THE MARATHON	28 APR
MARCEL SCHERPEZEELE BAND (NL)	28 MRT
THE MARS VOLTA (USA)	3 MRT
MOC (MILLIONS OF	
DEAD COPS) (USA)	24 JUL
MEKONS (UK)	8 NOV
MES IN JE RIB (NL)	6 APR
MIKKEL PETERSEN DUARTET (NL)	3 DEC
ROGER MIRET &	
THE DISASTERS (USA)	13 NOV
MODENA CITY RAMBLERS (IRL)	19 OKT
MOLOTOV COCKTAIL (USA)	24 JUL
MOIMPNET (NL)	26 MEI
MONDO BIZARRO (NL)	26 MEI
MORENN (FIN)	19 OKT
MOTHERFED (NL)	26 MEI, 15 DEC
MOTHER'S FINEST (USA)	6 JUL
MOTDRPECH (NL)	20 APR
MOZAIK (NL)	25 MEI
MUDMONEY (USA)	6 SEP
MULL HISTORICAL SOCIETY	21 MEI
MURDERDOLLS (USA)	7 SEP
MUSHROOMHEAD (USA)	2 JUN
THE MUSIC (UK)	5 OKT
N	
NADA SURF (USA)	1 OKT
NEEKA (B)	29 OKT

HOVER 29 OKT

LAUREL AITKEN 18 AUG

MACHINE HEAD 10 JUL

SALIE KEITA 11 APR

NEUF RERDER (USA) 3 OKT
 NEW FOUND GLORY (USA) 16 MEI, 10 SEP
 NEW MODEL ARMY (UK) 19 DEC
 NETICRA NELZANOVA 16 APR
 NICKELBACK (CAN) 11 MRT
 NO USE FOR A NAME (USA) 27 AUG
 NOFX (USA) 5 SEP
 NOIR DESIR (F) 20 MRT

M
 ON THE RISE (USA) 13 NOV
 ONKENTONA (NL) 30 NOV
 OUR LADY PEACE (USA) 11 NOV
 OZARK HENRY (B) 17 MRT

P
 PARIS BANDIES (NL) 22 OKT
 MARGHERITA PASQUINI 8 NOV
 AXI PELEMAN 4 NOV
 PETER PAN SPEEDROCK (NL) 16 FEB, 22 MEI
 KELLY JOE PHELPS (USA) 20 FEB
 AN PIERLÉ (B) 29 MEI
 PTUGHEAT (NL) 31 OKT
 THE PLAN (CN) 6 APR
 THE PLEASURE CLUB (USA) 10 DEC
 PLEASURE FOREVER 28 MEI
 PLEYMO (F) 12 MEI
 P.O.D. (USA) 8 MEI
 DAVID PDE (USA) 6 NOV
 PDA CHUUVY (USA) 15 MEI
 JON POUSETTE-BART (USA) 22 APR
 PRESTON SCHOOL OF
 INOUSTRY (USA) 25 MEI
 THE PROMISE RING (USA) 4 JUN
 PRONG (USA) 13 NOV
 PRONGHORN (UK) 31 DEC
 JOHN PROP 8 NOV
 PSDMA (USA) 3 OKT
 PUDDLE OF MUDD (USA) 27 FEB
 PULLEY (USA) 27 AUG

Q
 QUEENS OF THE STONE AGE (USA) 24 JUN
 JAMES QUINN 9 NOV

R
 RACCOON (NL) 21 FEB
 RADAR BROTHERS (USA) 5 JUN
 RAGING SPEEDHORN (USA) 9 OKT
 RANDY (CN) 5 SEP
 NC5 (USA) 18 MEI
 THE REAL MCKENZIES 29 JAN
 RECOVER (USA) 11 DEC
 RED AIM 8 MEI
 REEL BIG FISH (USA) 21 AUG
 RETURN (NL) 12 MEI, 15 DEC
 RFX (NL) 24 AUG

R
 RIGHT DIRECTION (NL) 4 MEI
 RISE AGAINST (USA) 28 APR
 RIVAL SCHOOLS (USA) 10 MRT
 RIVER CITY HIGH (USA) 7 APR
 CHRIS ROBINSON (USA) 25 MEI
 ADRIANA ROMIJN (NL) 13 MRT
 ROOM4 (NL) 30 NOV
 SIGUR RDS WITH AMINA (ICL) 9 OKT
 ROSEMARY'S SONS (NL) 23 APR
 RUBBER (NL) 19 MEI
 RX BANDITS (USA) 16 MEI

S
 SAINT ETIENNE (UK) 2 NOV
 SANDUSKY (NL) 4 DEC
 SATELLITE 7 (NL) 30 NOV
 LES SAVY FAY (USA) 3 MRT
 SAYBIA (OK) 16 JUL, 15 OKT
 MICHAEL SCRACK 4 NOV
 ELISABETH SCHIMANA (AUS) 16 APR
 PETER SCHNEUERS (NL) 4 NOV
 SELFISH (NL) 21 AUG
 THE SEMITONES 12 MEI
 SENSE FIELD (USA) 23 JUN
 SHADOWS FALL (USA) 2 MRT
 SHAT (USA) 12 SEP
 MICHELLE SNOCKED (USA) 3 NOV
 SICK OF IT ALL (USA) 28 APR
 SIDERICKHOOD (NL) 28 MEI
 SHIT 28 MEI
 SIMIAN (UK) 19 NOV
 SKINDRED (UK) 14 APR, 8 MEI
 SLAPSHOT (USA) 4 MEI
 SMOGUS (NL) 24 JAN, 14 OKT
 SNAPCASE (USA) 3 DEC
 SNOFF (UK) 14 OKT
 SDIL 14 APR
 SOLEA 23 JUN
 SOMETHING CORPORATE (USA) 10 SEP
 SONAR 26 NOV
 SONNY BOY (NL) 3 AUG
 THE SOULCATCHERS 13 MRT
 SPARTA (USA) 28 MEI, 14 NOV
 SPOILER (NL) 5 JAN
 SPRINGRAIN (NL) 25 MRT
 THE START (USA) 14 NOV
 STEREO (USA) 24 JUN
 JASPER STONE 6 MEI
 STRUNG OUT (USA) 14 NOV
 STUURBAARD BAKKEBAARD (NL) 8 NOV
 SUIMASEN (NL) 5 JAN, 1 JUN
 SUPERRODVER (NL) 30 NOV
 SUPERSUB (NL) 28 DEC
 SUSIES HAARLOK (NL) 25 MEI

T
 WALLY TAX (NL) 5 OKT
 THIS BEAUTIFUL MESS (NL) 17 MRT
 DAVID THOMAS (USA) 9 NOV
 MICK THOMAS (UK) 28 SEP
 BILLY BOB THURNTON (USA) 10 APR
 TIME IN MALTA (USA) 3 DEC
 TOMANAWK (USA) 17 FEB
 TOO RDT TB NAOLE (NL) 13 MRT
 MIA DOI TODD 8 NOV
 TRAVOLTAS (NL) 18 NOV
 WALTER TROUT (USA) 26 MRT
 THE TUBES (USA) 11 NOV

U
 UIT DE SLOOT (NL) 30 JUN
 UNWRITTEN LAW (USA) 7 JUL
 DPERCUT (NL) 13 NOV
 UTAH CAROL 8 NOV

V
 THE VANDALS (USA) 7 JUL
 VEGA 4 (USA) 11 MRT
 VENUS IN FLAMES 8 JUN
 VICTIMS FAMILY (USA) 3 JUL
 THE VINES (AUS) 10 OKT
 THE VON BONDIES (USA) 24 MEI
 VUE (USA) 24 FEB, 3 MEI

W
 MICHEL WALSZ (NL) 16 APR
 WALKABOUTS (USA) 13 JAN
 WATERDOWN (USA) 28 APR
 WEALTHY BEGGAR (NL) 1 JUN
 BOB WEIR & RATDOG (USA) 10 JUL
 WHITE FLAG (USA) 3 DEC
 WILCO (USA) 25 MEI
 WILT (USA) 29 SEP
 WINE (UK) 9 NOV
 WITHIN TEMPTATION (NL) 2 FEB
 WOVEN HAND (USA) 24 APR

Y
 YINKA 1 OKT

Z
 ZAPNDO (NL) 6 APR
 ZARATHUSTRA (NL) 6 APR
 ZEKE (CAN) 18 MEI
 ZEN GUERRILLA (USA) 20 APR
 ZWETEN KRENG (NL) 28 APR

DANCE HIPHOP

DID-BROYZ 14 JUL
 SOEEZ 27 JAN
 65 O MAVERICK 1 MRT
 AFU-RA (USA) 14 JUL
 ALEX 22 SEP

ALI B (NL) 14 JUL
 ALIAS & THEMSELVES (USA) 30 NOV
 AQUA BASSINO (F) 1 MRT
 BAMBOD FORREST (F) 5 JUL
 BARTH FADER (NL) 12 OKT
 BASIC 1 (NL) 28 JUL
 THE BEATNUTS (USA) 19 JUN
 BIGGIZ (NL) 21 FEB
 BLACK MARKET AUDIO (NL) 1 JUN
 BLACKALICIOUS (USA) 3 JUL, 27 OKT
 BRAINPOWER (NL) 20 MRT, 18 SEP
 BOOBA SPARXXX (USA) 12 FEB
 BULLFROG (CAN) 13 JUL
 CIA & BAD BRYA (NL) 21 FEB
 CELTICA (UK) 9 AUG
 CINEMATIC ORCHESTRA (UK) 9 NOV
 COLOMB (NL) 21 FEB, 18 MEI
 CYPRESS HILL (USA) 10 MEI
 DA GROOVE CLICK (NL) 20 FEB
 DADDI STRALL (NL) 31 MRT
 DARREN LORENZO 20 MRT
 DAS PRIMEIRO (NL) 24 AUG
 OE LA SOUL (USA) 24 NOV
 DE PHAZZ (D) 5 DEC
 DEAMS (NL) 21 FEB
 DECLAIME (USA) 27 JAN, 28 DEC
 DEFARI (USA) 25 NOV
 DIRK DIGGER (NL) 12 OKT
 D-LUSION (NL) 9 MRT
 D-MEN (NL) 12 MEI
 DOND (NL) 3 DEC
 DOUBLE TROUBLE (NL) 28 JUL
 DREADZONE (UK) 5 MEI
 EBON-E (NL) 20 FEB, 30 APR, 18 OKT E.V.
 E-LIFE (NL) 8 JUN
 EL-P (USA) 4 NOV
 ALEC EMPIRE (D) 2 OKT
 EVIL SON AKA SONNY D. (NL) 31 MRT
 FANTA (UK) 28 JUL
 FLORIS (NL) 22 DEC
 TRE FREE ASSOCIATION (UK) 9 NOV
 FREEZONE (NL) 14 JUL
 FUNCKARMA (NL) 19 JUL
 GDCNA! (NL) 20 MRT, 12 OKT
 GRABO AGENT (USA) 27 JAN, 28 DEC
 GROUP HOME (USA) 28 DEC
 HEADMIX (UK) 9 AUG
 HEAVY ARTILLERY (NL) 24 AUG
 THE HERBALISER (UK) 27 APR
 HIGH AND MIGHTY (USA) 25 NOV
 I REPEAT (NL) 20 MRT, 18 SEP
 ILL SEQUEL (NL) 24 AUG
 ILLUSIONARY ROCKAZ (NL) 23 NOV

BAD RELIGION 26 APR

DE PHAZZ 5 DEC

JUNIOR KELLY 28 MRT, 13 AUG

DANKO JONES 22 MEI, 16 OKT

16 OVERZICHT CONCERTEN

INTERACT (NL)	28 DEC	R.D.C (NL)	31 MRT	ANGELO (NL)	23 FEB	FALCON (NL)	13 JUN
JAKE'S DANCE FACTORY (NL)	26 DEC	RDS (NL)	22 DEC	THE ANTIPODE (F)	2 MRT	GENE FARFIS	19 JUL
KEMPHAMEN (NL)	12 MEI	RDS & IBA (NL)	30 APR	APNRODITE (UK)	5 APR	FELIX	21 JUL
KID KOLA (CAN)	13 JUL	ROWDY (NL)	12 OKT	ARON (NL)	11 OKT	FIT (NL)	18 JAN, 5 APR, 24 MEI E.V.
KIDDO-CEE (NL)	21 DEC	SAIAN SUPA CREW (F)	20 FEB	BADMAN (NL)	8 JUN	FLANEGAN (NL)	28 MRT, 20 SEP, 1 NOV E.V.
K-LIBER (NL)	30 APR, 28 JUL	SENNA (NL)	20 MRT	BAKELJET SOUND SYSTEM (NL)	13 APR, 21 SEP	FLAVA (NL)	31 MRT, 29 AUG
KODL KEITH (USA)	7 NOV	SHOCKWAVE & KEN (NL)	18 MEI	BART SKILS (NL)	15 MRT, 7 JUN, 17 JUL E.V.	FLIGHT (UK)	28 APR
KOSNEEN (UK)	28 MEI	SHY ROCK (NL)	18 SEP	BART USA DR. DAGGLA (NL)	10 MEI	FOOD STRICTLY KEY (UK)	9 MEI
K-DSS (NL)	13 OKT	LOKE SLATER (UK)	1 MEI	BAS&RAM (NL)	19 APR	LUCIEN FOONT (NL)	3 MEI
K'RIZZ-MA	20 MRT	SD SOLID CREW (UK)	3 JUN	JOOST VAN BELLEN (NL)	10 OKT, 18 OKT	PATRICK FORGE (USA)	8 FEB, 13 SEP
LE PEUPLE DE L'HERBE (F)	12 FEB	SONNY D (NL)	12 MEI	BENDIT (NL)	8 FEB, 13 SEP, 13 DEC	CHRIS FORTIER (USA)	26 DEC
LECKER SACHEN (D)	16 AUG, 6 OKT	SOSA	22 SEP	BIG JOHN P. (NL)	13 FEB	TERRY FRANCIS (UK)	15 NOV
LEFTIES SOUL CONNECTION (NL)	19 OKT	SOULVATION (NL)	1 JUN	BOBBY BOOGALOO (NL)	22 MRT, 17 MEI, 1 OKT	FRANK (NL)	17 AUG
LEMONB (NL)	12 OKT	SPACEKES & TERLEKST (NL)	12 MEI	BONE (NL)	26 MEI	FRANKIE D (NL)	19 MEI
LESLIE	12 APR	STREETDANCERS (NL)	14 JUL	ALEX BOOGERS (NL)	9 NOV	PIETER FRANSSSEN (NL)	28 JUN, 12 NOV
THE LIGHT SURGEDNS (DK)	22 SEP	THE STREETS (UK)	23 NOV	BODZE (NL)	9 MRT	FREAK UK (UK)	14 JUN
LIVELIVE (UK)	9 MEI	SUGA CAME (NL)	18 OKT	PAUL BRITSCHTSCH (D)	7 JUN	FREDERIK (NL)	2 NOV
LD FIDELITY ALLSTARS (UK)	18 JUL	SWEET CHARLES SNERRELL (USA)	18 SEP	BRUYAN (NL)	15 MRT	FRED NASTY (UK)	12 MEI
LDNE CATALYSTS (USA)	3 APR	TACO FETT (NL)	12 OKT	BURUMAN (NL)	12 MRT	FRESHFABRIK	31 AUG
L.P.C. (NL)	27 JAN	TALKIN' HEADZ (NL)	24 AUG	CI	1 FEB	FRODD (NL)	26 DEC
MARKSCHEIDER KUNST (BUS)	24 AUG	TASHA'S WORLD (NL)	6 JUN, 18 OKT	CHRIS CARGO	8 MRT	FUNCLUB (NL)	19 APR, 17 MEI
MC TY (UK)	12 NOV	TERMINALHEAD (UK)	5 JUL	CASS (UK)	15 NOV	FUNKUONE (NL)	7 JUN
MIMEZINE (NL)	28 MEI, 1 JUN	TWA LKS (USA)	20 OKT	CHAMPAGNEBUBBLEE	3 JUN	ANDRÉ GALLUZZI (D)	18 OKT
MO' NORIDNS (D)	11 JUL	THEREMIN (NL)	12 OKT	CHASE & ROSCO (NL)	29 DEC	GARY D (D)	9 JUN
NILS PETTER MØLVÅER (NW)	9 NOV	THIEVERY CORPORATION (USA)	6 OKT	CHIRINDS (VEN)	27 JUN	GAZZOLEN (B)	3 JUN
NORE FIRE CREW (UK)	3 JUN, 29 SEP	THREE TIMES A LADY (NL)	6 JUN	CODE RED (NL)	24 MEI, 19 JUN, 20 SEP E.V.	GENERATION K	12 APR
MR LEN (USA)	21 DEC	TRACKADDICTS (UK)	31 MRT	COREY & BAND (NL)	13 OKT	GEDM (NL)	22 NOV
MR. LIF (USA)	4 NOV	TRIPLE K (NL)	25 AUG	CHRIS COWIE (USA)	8 MRT	GRAHAM B. (NL)	9 AUG
THE NEW COOL COLLECTIVE		TUNGCOMMISSIE (NL)	12 MEI	JOHN CREAMER (UK)	13 DEC	MAX GRAHAM (UK)	1 DEC, 29 DEC
BIG BAND (NL)	24 MRT, 1 OKT	TURN IT LOOSE (NL)	24 AUG	CUTNICE (NL)	25 AUG, 20 OKT	CYDIN V (NL)	22 NOV
NICOTINE (NL)	21 FEB, 28 MRT, 10 MEI E.V.	DE DITVERBORGENEN (NL)	19 JAN	DANA (NL)	19 APR, 18 OKT	THE NACKER (F)	18 JUL
NIGHTMARES ON WAX (UK)	16 NOV	URBAN TRAD (B)	19 OKT	DANNY D (NL)	18 OKT	NARSH (NL)	13 JUN
NON-PINXION (USA)	19 JUN	VITALIC (F)	18 JUL	DAPPER (NL)	1 DEC	ANDY NAZE (NL)	17 JUL
BNECENTPEOPLE (NL)	9 NOV	WEDNESDAY (NL)	17 AUG	DAS MEISTERS (UK)	17 OKT	JOHANNES NEIL (CH)	21 JUL
DNYX (USA)	20 OKT	WU TANG KILLA BEEZ (USA)	16 JUN	DONNA DEE (UK)	7 SEP	JAMES NOLDEN	1 MRT
DPEZVWOLLE (NL)	12 MEI	X(LEPTIONAL) (NL)	17 AUG	DEE KLINE (DK)	7 SEP	JORI HULKONEN (FIN)	23 FEB, 5 JUL
DIXIE & NEUTRINO (UK)	17 APR	K-ECUTIONERS (USA)	15 FEB	DEEPFLOW	12 MEI	HYPER (UK)	7 SEP
DZRIC TENTACLES (UK)	25 APR	YUKKI B. (NL)	12 OKT	DEETRON (CH)	7 JUN	HYPERACTIVE (NL)	19 JUL, 6 DEC
PAIGE DEBEAUX (UK)	28 JUL	ZEPNGN'S MOM (NL)	1 MRT	DELGADO'S	24 JAN	I-F (NL)	13 OKT
PASSION FLOWERS (NL)	17 AUG			PAUL VAN DIJK (NL)	17 AUG	ILLUSIONARY ROCKAZ (NL)	14 SEP
PEATBOG FAIRIES (UK)	19 OKT			DION (NL)	8 MEI	INTER- ACT (NL)	6 DEC
PHAT POCKETS & BAND (NL)	18 MEI			DIDO (NL)	5 JUL	INTERGALACTIC GARY (NL)	31 MRT
PHIL MARTIN'S				DREAMLAB (P)	5 JUL	IRWAN (NL)	26 OKT
MYSTICAL FUNK (NL)	19 APR, 22 NOV			DREAZZ (NL)	13 JUN	ISMAEL BAD (NL)	1 FEB
PETE PHILLY (NL)	20 MRT, 12 MEI, 18 SEP			DREAZZ & FALCON (NL)	29 DEC	JAMMY (NL)	8 FEB, 4 OKT
PLAID (UK)	19 JUL			DREW (NL)	5 APR, 1 NOV	ANDY JARROD (DK)	12 MEI
POSTMEN (NL)	12 OKT			DRIFTER (NL)	18 JUL	JASPER (NL)	21 JUL
PROJECT GENESIS (NL)	26 DEC			DRS (UK)	20 DEC	JAZZANOVA (D)	17 JUL
DDANCE (NL)	25 MEI			DUBWISER SOUND SYSTEM (UK)	5 MEI	JEFFERSON (NL)	28 APR
DUARASHI (ICL)	14 OKT			DUSA	3 JUN	JENNA G & RAGE	17 JUL
RADAR (NL)	12 OKT			EASY ALONA'S (NL)	1 OKT	JEROME (NL)	8 FEB, 4 OKT
RAYMETER (NL)	23 MRT, 12 MEI, 14 JUL			EMIR	24 JAN	JERBY (NL)	3 JUN
RELAX (NL)	1 JUN, 10 OKT			EMPRESS TURNTABLIST (NL)	23 MRT	JETC	24 MEI
REFX (NL)	25 AUG			EXO-K (NL)	11 MEI	JIMMY (NL)	18 JAN, 21 DEC
RJD2 (USA)	4 NOV			F.COM GIANTS (F)	1 MRT	JIMMY RAGE (NL)	11 OKT
ROLLAROCKA (NL)	20 MRT			FABIO (UK)	7 DEC	JOHNNY ABSTRACT (NL)	29 DEC

JOSJE (NL) 10 NOV
 JUAN (NL) 12 MRT
 JUMBO DRIVE 26 APR
 KEIRA (NL) 30 APR
 KID (NL) 1 MRT, 24 MEI
 KID SUBLINE (NL) 7 DEC
 KILLA B (UK) 12 MEI
 KOM'AN 8 MRT
 ALEXANDER DE KONING (NL) 15 MRT
 ALEXANDER KOWALSKI (D) 6 SEP
 KRAFTY KUTS (UK) 20 JUL
 KRIST & DYNAMITE (UK) 3 DEC
 LA NINA (NL) 22 MRT
 LA ROUGE (NL) 11 OKT
 DAVID LABELJ (NL) 1 DEC
 LADY BEE (NL) 13 SEP
 LAIDBACK LUKE B20 (NL) 18 JUL
 LAURENT GARNIER (F) 11 OKT
 LAURUZ LAUHAUS (NL) 15 MRT, 17 JUL
 HEIKO LAUX (D) 22 NOV
 LEE (UK) 3 JUL
 LEFTO (D) 13 DEC
 LEMON B (UK) 14 JUN
 LLORCA (F) 2 MRT
 LONC (F) 17 MEI
 LOUSAKY (NL) 8 MRT, 15 NOV
 MADINTI (NL) 1 OKT
 MAESTRO (NL) 16 JUN
 MANCELLA (NL) 7 DEC
 MARCUS INTALEX (UK) 11 OKT
 MARK BROOM (UK) 20 DEC
 MANKY (BRAS) 5 JUL
 MARS (NL) 12 JAN
 MARTIN & JAN (D) 19 JUL
 MASTER N 22 MRT, 20 JUN, 10 NOV
 MAUBI (NL) 9 MEI
 MAURICE (NL) 12 MEI
 DANNY MCMILLAN (UK) 17 OKT
 MEN IN BLUE (NL) 19 APR, 18 OKT
 MICHA B (NL) 12 APR
 MIKE VANDENBERG 3 JUN, 18 OKT
 MIKEY B 17 JUL
 JEFF MILLS (USA) 18 JUL
 MISS KITTIN (D) 31 MRT
 MISSING LINKS (NL) 7 DEC
 MIXOLOGISTS (UK) 7 DEC
 MJ COLE (UK) 15 NOV
 MR. C (UK) 11 JAN, 22 MRT, 17 MEI
 MUIAT (NL) 3 JUN
 PAUL MURPHY (UK) 11 JAN
 MURTH (NL) 7 DEC
 N.A.P. SYNDICATE 17 FEB, 21 APR, 20 MEI E.V.
 NATARCIA (NL) 2 MRT, 10 MEI
 NILIS (NL) 27 APR, 13 JUL, 23 NOV
 NN (NL) 12 APR
 NOG HARDER (NL) 8 FEB, 8 MRT, 14 JUN E.V.

JEREMY NORRIS (NL) 24 JAN, 29 DEC
 NUBIAN (NL) 13 OKT
 NW2 MUSIC (UK) 28 SEP
 D RAPP (NL) 15 JUN, 12 DEC
 ODDBOB (NL) 13 OKT
 8-DOG & RUDIE FUNK DOBBIE (NL) 1 MRT
 OLIVER NO (DN) 4 OKT
 OLIVER LIEB (D) 31 MRT
 ORIGINAL (NL) 14 JUN
 PAKO & FREDERIK (NL) 22 NOV
 PAN (OK) 19 MEI
 ALEX PATERSON (UK) 7 DEC
 PAUL JAV (NL) 17 OKT
 PAVO (NL) 19 APR
 PAY AS U GO CARTEL (UK) 3 JUN
 PG 6 JUN
 PNOTEK (UK) 29 DEC
 PNRK (UK) 3 JUN
 POCHO 30 MRT
 PORNO (NL) 12 MEI
 P-POLL (NL) 14 JUN
 PRECISE (NL) 18 MEI
 PREDATOR (NL) 28 MRT
 PRESSURE (NL) 22 NOV, 1 DEC
 PURE SCIENCE (UK) 17 OKT
 O (OK) 23 FEB
 O-LOCK (NL) 8 FEB
 OUIIIA (NL) 16 AUG, 20 DEC
 RADAR (NL) 19 APR, 21 JUL
 REAL (NL) 18 JAN, 5 APR, 20 JUL E.V.
 REMY (NL) 12 APR, 13 DEC
 RENÉ (NL) 8 MEI
 BENNIC PILGEM (UK) 17 OKT
 RIK (NL) 11 OKT
 TONI RIOS (D) 15 MRT
 ROCKID (NL) 23 MRT, 23 NOV
 DAYO RODRIGAN (UK) 3 OKT
 BENNY RODRIGUES (NL) 13 SEP
 ROMBOUT (NL) 3 MEI
 ROMÉ 6 JUN
 ROMERO (NL) 17 OKT
 RODG (NL) 29 APR
 RUBY FUNKODORIE (NL) 26 DEC
 JAMES RUSKIN (UK) 1 MRT
 ROBY WAX (NL) 31 MRT
 SAGE (NL) 6 JUN, 29 DEC
 SAN (NL) 1 MEI, 4 OKT
 ROGER SANCHEZ (USA) 29 APR
 SAN PROPER &
 SOMETHING ENDERS (NL) 17 OKT
 KEVIN SAUNDERS (USA) 1 FEB
 SCAR & LOCAL (NL) 29 DEC
 SECURE 6 JUN
 SEVERE 3 JUN
 SHADOW (USA) 24 MEI
 SHAPESHIFTW (NL) 20 MRT, 1 NOV

SNEERLOCK (NL) 20 OKT
 SILICONE SOUL (UK) 19 JUL
 BEN SIMS (UK) 11 OKT
 SKITZ & RODNEY P (UK) 7 DEC
 STEVEN SLIM (NL) 17 OKT
 ANDY SMITH (UK) 23 FEB
 SOSA (NL) 10 NOV
 SOUL DE MAN (OK) 19 MEI
 SPICEY 3 JUN
 SPIDNY (UK) 18 OKT
 BAS SPRINGER (NL) 11 APR, 29 JUN, 13 JUL
 STARECASE (UK) 14 JUN
 STEVEN DE PEVEN (NL) 20 APR
 STICKY & LADY STUSH (UK) 3 JUN
 SUPERB SURFACE (NL) 17 OKT
 SUV (OK) 20 SEP
 SW (NL) 22 DEC
 THE SWITCHDOCKERS (NL) 6 JUN
 TACO 'STUTTIN' FETT (NL) 28 APR
 TAYO (NL) 7 JUN
 TECHNOBOY (IRL) 18 OKT
 TEEDEE (N) 2 FEB
 TIGA (CAN) 18 JUL
 TIM (NL) 17 AUG
 TIMMY MAGIC (UK) 18 OKT
 TINTAL (NL) 2 MRT, 10 MEI, 5 JUL
 TLM (NL) 28 APR
 SATOSHI TOMIE (JAP) 12 JUL
 TOTAL SCIENCE (OK) 22 NOV
 ALDEN TYRELL (NL) 6 DEC
 UNREAL & TYSON (NL) 29 DEC
 VIPER (NL) 3 JUN
 VINCE WATSON (UK) 19 MEI
 VIN-E (NL) 5 APR, 13 JUN, 16 AUG
 WAXFIEND (NL) 1 NOV
 THE WELL (NL) 25 MEI, 5 JUL
 IAN WILKIE 14 JUN
 JOSH WINK 29 APR
 ZAKURA SMOOTH 28 APR

VJ'S

BEAM STREAM FEDERATION (NL) 20 OKT
 CHANNEL ZERO (NL) 7 NOV
 MART (NL) 18 NOV
 PERSH & MARGIT (NL) 22 MRT
 PRIME MERIDIAN (NL) 31 DEC
 REPRESENT (NL) 28 OKT
 STANZA CREW (NL) 23 FEB
 TARANTULA (NL) 15 MRT
 TWOTHINGS (NL) 20 SEP

RESIDENT DJ'S / VJ'S

ARNOLD (NL)
 OASS BO (NL)
 BEAMING MAMAMESS (NL)

CHADS (NL)
 CHUCKIE (NL)
 CONTRAVERSE ALL STARS (NL)
 DAB (NL)
 EDOARDO (NL)
 EDZON (NL)
 FRENZY (NL)
 GEMENE MIXMEESTERS (NL)
 H. NENK SUPPORTED BY
 JANSEN MET FORTUIN (NL)
 JACARANDA INC. (NL)
 L-BOPA (NL)
 LE FUNKUDINE (NL)
 L-ENDE (NL)
 LX PACIFIC (NL)
 (MAD) ED (NL)
 MBA (NL)
 MIXMEESTER JOEP (NL)
 MPS PILOT (NL)
 PARTYSQUAD (NL)
 PER (NL)
 PRECISE (NL)
 ROBIN S (NL)
 RODRIGO (NL)
 SKANK AROUND (NL)
 SHYROCK (NL)
 SP (NL)
 WIX (NL)
 WIZABO (NL)

SKA REGGAE

2 TIMES 8 OKT, 17 NOV
 THE ABYSSINIANS (JAM) 20 MEI
 LAUREL AITKEN &
 THE SKARLATINES (JAM) 18 AUG
 ALPHA OLBODY (IVORY COAST) 17 JUN
 APPLE GABRIEL (JAM) 8 OKT
 BEEF (NL) 19 SEP
 BLACK ROSES 3 OKT
 BLACKSTONE SOUND (NL) 15 MRT, 20 DEC
 BUSNMAN (JAM) 2 AUG
 COCOA TEA (JAM) 20 MEI, 17 NOV
 SELAN COLLINS 3 OKT
 CULTURE (JAM) 16 APR
 DEF P & BEATBUSTERS (NL) 19 JAN, 21 DEC
 DEMOLITION MAN 3 OKT
 DILLINGER (JAM) 12 MRT
 DON CARLOS (JAM) 12 MRT, 17 NOV
 DR. ISRAEL & SEVEN (USA) 18 AUG
 ECNO MINOTT 3 OKT
 FAR WEST CREW (NL) 24 DEC
 FATAL SOUND 15 MRT
 FISMOONE (USA) 27 NOV
 FORWARD SOUND (NL) 15 MRT, 3 OKT
 FRED & BABNEY (NL) 31 AUG
 DE NARDHEID (NL) 13 APR

ORCHESTRA BAOBAB 29 JUN

SAINT ETIENNE 2 NOV

SIGUR RÓS 9 OKT

OZARK HENRY 17 MEI

SHANE MACGOWAN IN APOCALYPSE: foto: Fraas Schouten

GREGORY ISAACS (JAM)	9 SEP
JAN SOUND (NL)	24 DEC
JAHYA SOUND (NL)	24 DEC
JAMMAN TAMMAH (NL)	22 JUN
JAYA THE CAT (USA)	18 AUG
ANTHONY JOHNSON	3 OKT
JUNIOR KELLY (JAM)	26 MRT, 13 AUG
ROBERT LEE (NL)	25 MEI
LMS (JAM)	24 SEP
LUCKY DUDE (ZA)	23 JUL
LUJE HOND (NL)	1 JUN
MARK FOGGO'S SKASTERS (NL)	22 JUN
THE MIGHTY MIGHTY	
BOSSTONES (USA)	14 OKT
MR. YEGAS (JAM)	13 FEB
OYADOZE MOVEMENT	15 MRT
FRANKIE PAUL (JAM)	17 NOV
THE PIETASTERS (USA)	14 OKT
THE PIONEERS (JAM)	4 JUL
RAGGA RAGGA SOUND (NL)	15 MRT, 24 DEC
TONY REBEL (JAM)	24 SEP
REDEMPTION (NL)	17 NOV
RUDE RICH AND	
THE HIGH NOTES (NL)	4 JUL
RUNN SOUND	15 MRT, 24 DEC
SKATALITES (JAM)	11 MEI
THE SLACKERS (USA)	22 JUN
SON OF BLOB (NL)	13 APR
TINARIWEN (MALI)	28 JUN
TIPA IBIE (JAM)	17 NOV
UNITED SOUND & KINGLOVER (NL)	24 DEC
YENUS NILL (NL)	13 APR
WARD 21 (JAM)	13 FEB
GLEN WASHINGTON &	
MILLENNIUMDAND (JAM)	6 AUG
WINNIE MAN SOUND (NL)	15 MRT
WINSTON JARRET (JAM)	20 MEI
ZION TRAIN (UK)	6 SEP

AFRIKAANS / ARABISCH

AFRO YIBES BAND (NL)	15 JUN
TONY ALLEN (NG)	12 NOV
SUTHUKAZI ARISI (ZA)	15 JUN
JAAJ NAFFI BALLET (SEN)	27 APR
LOKUA KANZA (CON)	29 JUN
ANGÉLOUE KIDJO (BEN)	16 OKT
HABIB KOITE & BAMADA (MALI)	13 JUL
THE LIONS OF AFRICA (SEN)	16 FEB
MANDINKABI (NL)	11 APR
LOUIS MHLANGA (ZA)	15 JUN
YUSUF MOHAMED &	
RAVING DISCIPLES (NL)	26 OKT
SALLY NYOLO (CAM)	29 JUN
SALIF KEITA (MALI)	11 APR
LAMINE KOUYATE (NL)	26 OKT

ORCHESTRA BAOBAB (SEN)	29 JUN
ABDEL GAOUR SALIM &	
THE KNARTUM ALL STARS (SU)	29 JUN
SEKOUBA BAMBIND (GUI)	26 OKT
WENGE TONYA-TONYA (CON)	3 MEI
ZAIND LANGA-LANGA (CON)	11 OKT

CARIBISCH / LATIN

ACHE HAYANA (CUB)	28 JUN
BABACAR SAMBE (CUB)	22 SEP
ORRA ORRA (NL)	28 SEP
BOSE KRIBRO (SUR)	17 NOV
BUENA VISTA SOCIAL CLUB (CUB)	25 MRT
CAPDEIRA MASTERS (BRAS)	30 MRT
CANELA (CUB)	15 AUG
EL GRAN COMBO	
DE PUERTO RICO (PR)	10 NOV
GUACO (VEN)	27 JUN
HAYANA FLOW (CUB)	28 JUN
IZALINE CALISTER'S	
Fiesta KURASBLEND (NL/CUR)	27 JUN
JAZMIN Y SU HAYANA	
CONNECTION (CUB)	22 SEP
LA PACHANGA MASTERS (NL)	18 NOV
SAPATAS (NL)	16 JUN
KLIMAX (CUB)	25 JUL
MASALSA (NL)	22 MRT
DRQUESTA ARAGON (CUB)	24 OKT
ORQUESTA NURACAN (NL)	10 NOV
PSICO ANOINO	18 OKT
PUERTO RICAN POWER (PR)	22 MRT
SAMAMBAIA (NL)	28 SEP
SERGEANT GARCIA (F)	12 JAN

WERELD MUZIEK OVERIG

17 NIPPIES (B)	9 AUG
4TUOZE MATROZE (NL)	1 OKT
TIMMAS VAN AALTEN (NL)	8 NOV
AMSTERDAM KLEZMER BAND (NL)	31 DEC
ANTIGALAS AFROBEAT	28 JUN
ORCHESTRA (USA)	9 AUG
APPARATSCHIK (B)	2 JUN
MIKAIL ASLAN (TUR)	29 JUN
GHALIA BENALI & TIMNAA (B)	22 MRT
CHANGED (B/INT.)	28 JUN
LILA DOWNS (MEX)	8 NOV
ERBYA (F)	27 JUN
FUN-DA-MENTAL (UK / PAK)	18 APR
SHANE MCGOWAN &	9 NOV
THE POPES (IRL)	27 JUN
INGRID HOOGERVORST (NL)	8 NOV
IALMA (B)	28 FEB
KAMAGURKA (B)	23 MEI

KONGB BANGA & THE	
IGZIANDNER YIMASGAN (NL/INT.)	28 FEB
LOS DE ABAJO (MEX)	23 MEI
LUAR NA LUORE (SP)	19 OKT
LUNASA (IRL)	19 OKT
MACACO (SP)	27 JUN
MARDI GRAS.BB (USA/D)	11 APR
MARI BDINE (NW)	11 MEI
PETER MIDDENHOOP (NL)	8 NOV
NIPPY NOYA & MICHELE DAVID (NL)	13 MRT
ERNESTO DOSTNUIZEN (NL)	8 NOV
MIRJAM POOL (NL)	8 NOV
RAPALJE (NL)	9 AUG
SHANTALLA (UK)	9 AUG
SHOOLENIFTY (UK)	9 AUG
THE MIGHTY JACKALS (NL)	18 APR
LUC DE VOS (NL)	8 NOV

ZUCO 103 (NL)	22 NOV
---------------	--------

JAZZ & FUSION

VICTOR BAILEY (USA)	24 MRT
BELA FLECK & THE FLECKTONES (USA)	5 NOV
MICHEL HATZIGEORGIDU &	
BAND (GRE)	24 MRT
SCOTT HENDERSON &	
GARY WILLIS 'TRIBAL TECH' (USA)	4 APR
CACHAITO LOPEZ (CUB)	25 MRT
JOHN SCOFIELD BAND	
'ÜBERJAM' (USA)	30 OKT
OMAR SOSA OCTET (CUB)	23 OKT
ERIK TRUFFAZ LADYLAND	
QUARTET (FR)	23 OKT
JOE ZAWINUL & THE ZAWINUL	
SYNDICATE (AUS)	23 OKT

TOTAAL AANTAL OPTREDENS 2002

GROEPEN / ARTIESTEN	OPTREDENS	NL
PDP, ROCK ETC.	330	102
DANCE, HIP HOP	151	81
D.J.'S, MC'S	276	156
RESIDENT D.J.'S	31	31
V.J.'S	9	9
REGGAE, SKA	59	20
AFRIKAANS, ARABISCH	19	4
CARIBISCH, LATIN	21	7
WERELD OVERIG	34	13
JAZZ & FUSION	9	0
TOTAAL*	939	423
* OPTREDENS VAN RESIDENTS ZIJN NIET MEEGETELD		

JIMMY EAT WORLD 25 MRT, 11 DEC Foto: Tim van Hoesen

PAPER CHRYSANTHEMUM van CULTURE COALITION / KORZO 10 & 11 APR

ALGEMEEN

Melkweg Theater selecteert voor zijn programmering met name werk van jonge dans- en theatermakers die zich richten op het ontwikkelen van een eigen nieuwe stijl. Het gaat hierbij om makers die gebruik maken van diverse vormen en disciplines om hun persoonlijke visie op maatschappelijke dilemma's en persoonlijke thema's te etaleren. Dit resulteert in een programma waarin de ideeën en de ontwikkeling van de makers voorop staan en waarbij amusement en entertainment een ondergeschikte rol spelen. Makers die in Melkweg Theater hun werk presenteren zijn over het algemeen jong; soms meer en soms minder ervaren, maar hoe dan ook jong van geest. Naast het presenteren van producties van de nieuwe generatie dans- en theatermakers, ondersteunt de Melkweg tevens de ontwikkeling van deze podiumkunstenaren. Dit gebeurt in de vorm van het aanbieden van een financiële bijdrage aan de productie – waarbij de Melkweg optreedt als coproductent – of het beschikbaar stellen van faciliteiten zoals repetitieruimte, montage in de theaterzaal, technische en productionele ondersteuning. Daarnaast worden groepen en producenten qua publiciteit zeer actief geholpen en begeleid. Dit alles maakt Melkweg Theater niet alleen een podium voor jonge makers maar ook een laboratorium, een plek waar kunstenaars begeleid worden in het productieproces en waar ze ruimte krijgen voor experimenten.

PROGRAMMERING 2002

Sinds 2000 is de theaterprogrammering in de vernieuwde zaal uitgebreid en is er veel aandacht besteed aan de verbreding en uitbreiding van de publieksgroepen door middel van een actief doelgroepenbeleid. Ook in 2002 is deze lijn voortgezet en is de brede programmering kenmerkend geworden voor Melkweg Theater. Binnen deze verscheidenheid zijn opnieuw de accenten komen te liggen op fysiek en multidisciplinair theater. Naast theateervoorstellingen, jongerentheater en deelname aan speciale projecten en festivals, bestond de helft van het programma-aanbod uit dans, dans- en bewegingstheater. Een groot aantal voorstellingen uit het totale aanbod was bovendien multidisciplinair van aard. Veelvuldig werd er door makers gebruik gemaakt van live muziek, video en nieuwe media. Van de achtenveertig geprogrammeerde producties in de Melkweg waren er twaalf premières. Melkweg Theater trad bij zeventien gezelschappen op als coproductent. In 2002 was tevens veel nieuw werk te zien van jonge dans- en theatermakers waarmee de Melkweg sinds 2000 een band heeft opgebouwd. Deze makers presenteerden afgelopen jaar hun tweede of derde productie die zij ook ontwikkeld hebben binnen de Melkweg.

DANS / DANSTHEATER

De dansprogrammering van Melkweg Theater bestaat vooral uit danstheateervoorstellingen. Dat wil zeggen dat het aanbod bestaat uit producties waarbij het concept het uitgangspunt is en niet de vorm – ofwel pure dans – als inspiratiebron gebruikt wordt. Deze voorstellingen kenmerken zich door een sterk theateraal karakter en multidisciplinaire elementen. Met name jonge, onafhankelijke dansmakers presenteerden in 2002 hun creaties waarin

zij zoeken naar nieuwe vormen en een eigen bewegingstaal. De nieuwe generatie dansmakers – afkomstig van de opleidingen **Dasarts** en de **School voor Nieuwe Dansontwikkeling (SNDO)** – nemen inmiddels een vaste plek in binnen de dansprogrammering. **Slegmar Zacharias** (Dasarts) bracht de voorstelling **BORROWED ITEMS**, een presentatie-drieluik waarin drie verschillende makers alledaagse handelingen van mensen uit Brussel als samples verwerken. **Zacharias** vroeg 32 mensen om voor de camera een beweging te maken, deze te beschrijven en een achtergrondverhaal erbij te bedenken. De **SNDO** is een opleiding waar gekeken wordt naar hoe de betekenis van dans verandert in een samenleving die steeds in ontwikkeling is. In april presenteerde een aantal studenten van de **SNDO** een bonte serie van korte choreografieën, improvisaties, video-installaties & films, discussies en theatrale acties. **Deborah Hay** - gastdocent van de **SNDO** - bracht eveneens een performance. In **MUSIC** toonde zij haar eigen ontwikkelde bewegingstechniek die dans en choreografie niet beschouwt als vastgelegde vorm, maar als het resultaat van een proces van fysieke ervaring, perceptie en intuïtie van het dansen zelf.

Choreograaf / danser **Jack Gallagher** (VS), samen met **Nir de Volff** (Israël) oprichter van het initiatief **Bodies Anonymous**, was te zien in de Melkweg met de dans / video compilatieavond **UNDERGO**. In projecten van **Bodies Anonymous** wordt het gebied tussen publiek / openbaar en privé onderzocht in al zijn denkbare vormen. Een ander jong internationaal bewegingscollectief is **AMGOD**, bestaande uit dansers afkomstig van de gezelschappen **Rosas**, **Ultima Vez** en **Needcompany**. In de voorstelling **WHAT DO YOU WANT?** vroegen zij zich met veel humor, energie en ironie het volgende af: Wat Willen Mannen Nu Eigenlijk? **AMGOD** jongleert op virtueuze wijze met theater, video en dans. Balletachtige bewegingen worden gecombineerd met vloerwerk waarin hiphop invloeden te zien zijn.

Andere veelbelovende jonge makers waren **Uri Yvgi** met **FUNSTATION** – een coproductie van **DansWerkplaats Amsterdam (DWA)** en **Grand Theatre Groningen**. De eerste productie van de **Drie Naakte Mannen** was te zien in maart: **GRAALSTRAAT**, een **Lantaren/Venster** theaterproductie. Daarna volgde van hen de absurdistische voorstelling **VERS**, een **Huls a/d Werf** productie.

Net als in 2000 was het **Hans Hof Ensemble** in juni 2002 in de Melkweg aanwezig met hun succesvolle project **HANS HOF PRESENTEERT...** Een week lang met een solo, een duet, een gastvoorstelling én een improvisatieavond in Melkweg Theater, Cinema,

Videoroom, Caférestaurant en Theehuis. De Hanshoffers staan keer op keer garant voor danstheateravonden met uitgekende timing, humor en een ingenieus gebruik van attributen die balanceren op de grens van dans, theater en mime. Voor de gastvoorstelling hadden zij dit jaar het Vlaamse gezelschap **Victorla** uitgenodigd met de productie **BARTIME**.

Nog een vaste gast van de Melkweg is **Magple Music Dance Company**. Onder leiding van met name **Katie Duck** verzorgde het gezelschap in Melkweg Theater opnieuw een aantal muziek- en dans-improvisatiesessies onder de titel **MELKWEG SERIES**. **Magple** is inmiddels internationaal bekend met haar bijzondere improvisatie-avonden en weet iedere sessie weer een aantal gerenommeerde kunstenaars op het toneel bij elkaar te brengen. In 2002 werden onder andere **Michael Schumacher**, **Eileen Standley**, **Masako Naguchi** en **Anne Laberge** uitgenodigd.

Een zeer bijzondere danstheatervoorstelling vond plaats in het najaar. **Theater Stap**, **Sidi Larbi** en **Nienke Reehorst** brachten de voorstelling **OOK**. **Sidi Larbi Chekaoul** (**Les Ballets C de la B**) en **Nienke Reehorst** (ex-**Ultima Vez**) werkten samen met tien jongeren met een mentale handicap aan hun visie op dans.

THEATER

In **PIXELS** ging **JONGHOLLANDIA** een samenwerking aan met studenten van de **Technische Universiteit Eindhoven**. Door middel van teksten en beelden toonden zij nieuwe mogelijkheden op het thema: 'de maakbaarheid van onze samenleving'. **Made in da Shade** maakt Urban theater; theater voor nieuwe tijden in oude steden. Oprichters **Marjorie Boston**, **Maarten van Hinte** en **Lucien Kembel** werken samen met acteurs, dansers, dj's en computerprogrammeurs. Samen met **Urban Myth** maakten zij **POWERPLAY**, een moderne who-dunnit, een psychologisch machtsspel tussen twee toevallige lotgenoten. Aansluitend organiseerde **Made in da Shade** **RIGHT ABOUT NOW 12**, een avond waarop mensen uit zeer uiteenlopende disciplines bij elkaar werden gebracht en met elkaar geconfronteerd werden. In juni ging **COLETTE** van **Theatergroep Zuidpool** in première. Een voorstelling over de groeipijnen van een 14-jarig meisje dat in de clinch komt met haar omgeving en tegelijkertijd langzaam volwassen wordt. **Nieuw West** maakt ruwe, tegendraadse, radicale mimevoorstellingen en bracht een reprise van de succesvolle voorstelling **KO** gespeeld door **Cas Enklaar** en **Marien Jongewaard**. In de somberte van een Westvlaams vakantieverblijf wachten de grote Ko en zijn jongen op wat nooit meer komen zal.

Donders! Producties en **VJG** (De Vier Jaargetijden) zijn twee groepen bestaande uit jonge onafhankelijke makers die door Melkweg Theater bij meerdere producties zijn ondersteund. Ook dit jaar ontwikkelden en presenteerden zij hun nieuwste voorstellingen. **TANTE PORNO EN DE EIK DER KARPATEN** van **Martijn Donders** en **Vera de Groot - Donders! Producties** - zette op een hilarische wijze het Roemeense echtpaar de Ceaucescu's neer. In deze voorstudie werd het merkwaardige mechanisme tussen dictator en volk aan de kaak gesteld. **Raymi Sambo** en **Folcmar Louman - VJG** - maakten in de eerste helft van het jaar **GROUND HEROES** waarin drie jongens gevolgd werden in hun zoektocht naar de liefde. Vervolgens bogen **Sambo** en **Louman** zich in **M.I.T. (MADE IN TAIWAN)** over de wereld van NU. Een wereld waar geluk en schoonheid te koop is.

MULTIDISCIPLINAIR

PAPER CHRYSANTHEMUM is tot stand gekomen door **Culture Coalition** en **Korzo**. Multi-talent **Scott Blick** zorgde voor concept en regie. Voor deze voorstelling werkte hij samen met studenten van het **Koninklijk Conservatorium** te Den Haag. Met dia-projecties, bewegingen en een elektronische soundscape werd een 17e eeuwse verhaal vertaald naar deze tijd. Geen gewone vertelling met muziek, maar een zoektocht naar de verschillen en raakvlakken tussen verschillende culturen en kunstvormen.

Het mediacircus **MONDO LEONE** van **Leon Giesen** - een **Huis a/d Werf** productie - werd aan het publiek gepresenteerd in oktober. De rode draad in deze samensmelting van beeld en geluid werd gevormd door de top 11 van **Giesen** van de mooiste dingen in het leven: geboorte, eten, drinken, mooie dingen, muziek, helden, seks, humor, de hemel zelf en de liefde. De **Time Banditz** toonden in de laatste maand van het jaar de **Lantaren/Venster** productie **LA SCHMOOVE**. Een waanzinnige productie waarin de makers **Sascha Engel**, **Daniel Hayward** en **Peter Cseri** zich drie cartoonfiguren waanden die ontsnapt waren aan de beeldbuis om de tijd van het publiek te komen stelen door middel van tekst, zang, beeld, beweging.

JONGEREN

Het jaar begon met **THE MAGNIFICENT SEVEN**, een voorstelling gemaakt en gespeeld door zeven Amsterdamse jongeren. Op het toneel vroegen zij zich af hoe het zou zijn om opeens in een oorlog terecht te komen. Op basis van de improvisaties die de jongeren uitvoerden gedurende de repetities, schreef regisseuse **Irene Kriek** tekst en scenario.

In februari was er een preview te zien van de jaarlijks terugkerende jongerenproductie van **Toneelgroep Amsterdam** dit keer in samenwerking met **Don't Hit Mama**. De regie van **MICHAEL** kwam onder de hoede van **Harm van Geel** en **Nita Ilem**. Het resultaat van de dromen en obsessies van jongeren uitte zich in een dansmarathon waarin invloeden uit clip-, film-, pop-, en hiphopcultuur te herkennen waren. **Mantaan** wil theater maken dat het beste van dans en theater in zich verenigt, zowel met professionele als amateurkunstenaars. In de jongerenvoorstelling **DE TWEDE ETAGE** werd het verhaal verteld over drie vrienden die samenwonen. Ieder afkomstig uit een andere cultuur. Totdat er een vrouw bij hen komt wonen die hun hechte kameraadschap op de proef stelde.

Artisjok / Nultwintig stelt jongeren tussen de 14-21 in de gelegenheid om onder leiding van professionele theatermakers hun creatieve ambities en kwaliteiten te ontwikkelen. Dit jaar waren zij te zien met de producties **TROTS!** - een voorstelling over identiteit, zelf-respect en talent - en **UNDERGROUND** waarin de spelers in een labrynt tevergeefs zochten naar geluk en naar elkaar.

In december bracht **Rotjong** met **FRIENDS WILL BE FRIENDS** een straatbeeld waarin jongeren op zoek waren naar vriendschap en de betekenis en waarde daarvan.

BIJZONDERE PROJECTEN / FESTIVALS

Naast de reguliere theaterprogrammering participeert Melkweg Theater ook in speciale projecten en festivals. Zo nam de Melkweg dit jaar voor het eerst deel aan **JULIDANS**. Een dansfestival waar het publiek op diverse locaties rondom het Leidseplein kennis kan maken met onconventionele, internationale, hedendaagse dans. De Melkweg bood gedurende dit festival plaats aan **Compagnie Rary** (Madagascar), **Inzalo Dance Theatre Company** (Zuid-Afrika), **Vincent Dunoyer** (Frankrijk), **Thomas Hauert** (Zwitserland). Ook was er **Urban Dance** te zien met **010 Bboyz & Freezone** onder de noemer **NEWROOTZ**.

UNOERGO van BODIES ANONYMOUS 14 T/M 16 FEB

TAMTAM is een nieuw, jaarlijks terugkerend evenement waarbij de maand februari in het teken staat van **Toneelgroep Amsterdam** (TA). Gedurende deze maand tonen zij hun repertoire en werpen een blik op de toekomst. **TAMTAM** is een samenwerkingsverband tussen **Toneelgroep Amsterdam**, de **Stadsschouwburg Amsterdam** en de Melkweg. In 2002 deden **Benjamin de Wit** en **Cyrus Frisch** de Melkweg aan met **GEEN KRITIEK** en **IK BEN BANG**. In de Melkweg werd tevens een **AMNESTY INTERNATIONAL FESTIVAL** georganiseerd waarvoor in de theaterzaal **VROUWEN VAN MOER-MANSK** door **Lempicka** werd opgevoerd. Ook dit jaar werd er weer een **Paradiso-Melkweg Productiehuis** productie in de theaterzaal uitgebracht. **TARZAN** liet zien hoe vijf performers zichzelf ingraven, opjagen en weer afkoelen; omgevingstheater gebaseerd op sjamanistische principes en improvisatie. De ontwikkeling van de personages Tarzan en zijn geliefde Jane, vormde de basis voor de voorstelling die gecreëerd is door **Gonnie Heggen**, **Frans Poelstra**, **Robert Steljn**, **Jacqueline van Elsberg** en **Steve Heather**.

Een zeer bijzonder project dit jaar was **TOREN VAN BABEL**. Naar aanleiding van de heftige reacties in Nederland op de moslimcultuur door de aanslagen van 11 september, bedachten dramaturg **Robert Steljn** en regisseuse **Lidy Six** een vredesritueel. Bezoekers werden meegenomen naar een oase van rust waar verhalenvertellers uit allerlei culturen een verhaal voorlezen in hun eigen taal.

Tot slot moeten nog de speciale projecten genoemd worden die plaatsvonden door het gebouw heen en waar de theaterzaal bij betrokken is geweest. Als onderdeel van de **SPIN OFF** van **Culture Coallition** – een breakdance battle in de benedenzaal – was er in het theater **DANCE TO FREEDOM**.

Verder bood de theaterzaal een plek aan **BLAKKA LOLA** van **Frank Wijdenbosch** in het kader van **BLACKINC**, en aan **PARTICOLOURED** waarin diverse artiesten optraden, eveneens in het kader van **BLACKINC**.

COLLECTIEVE MARKETING

De Melkweg is lid van het overleg van de Amsterdamse vlakke-vloertheaters: **De Coalltie**. Deze podia hebben in het kader van collectieve marketing sinds 2000, onder de naam **ACT/PACT**, twee succesvolle gezamenlijke abonnementen opgezet voor scholieren en studenten. Deze samenwerking werd voortgezet in 2001 en 2002 waarin met name multicultureel in kaart wordt gebracht en know how over dit onderwerp wordt uitgewisseld met gespecialiseerde groepen, organisaties en projecten.

OVERZICHT THEATERVERVOORSTELLINGEN

THEATER 25

DANS / DANSTHEATER

25 JAN
SAY NO MORE
United C
30 JAN T/M 1 FEB
BORROWED ITEMS
Siegmar Zacharias - DasArts
14 T/M 16 FEB
UNDERGO
Bodies Anonymous
18 MRT
MUSIC
Deborah Hay / SNOD
21 T/M 23 MRT
DRIE NAAKTE MANNEN
The Newest Dance Developments
17 T/M 21 APR
DE TWEDE ETAGE
Mantaa
28 APR
MELKWEG SERIES
Magpie
26 MEI
MELKWEG SERIES
Magpie
6 & 7 JUN
WHAT DO YOU WANT?
Amgod
12 T/M 14 & 16 JUN
HANS HOF
PRESENTEERT...
13 JUN
BARTIME
Hans Hof Ensemble
29 SEP
MELKWEG SERIES
Magpie
18 OKT
OGK
Theater Stap
27 T/M 30 NOV
FUN STATION
Uri Yagi / DWA
6 T/M 8 DEC
VERS
3 Naakte Mannen / Huis ad Werf

DIJZONDERE PROJECTEN / FESTIVALS

21 T/M 23 FEB
GEEN KRITIEK
TA / Benjamin de Wit (tamtam)
8, 9, 14, 16 FEB
PROFETEN ZONDER GOD
TA / De Balie (ihkv tamtam)
25 & 26 FEB
IK BEN BANG
TA / Cyrus Frisch (ihkv tamtam)
19 MRT
WRITERS BLOCK
LOVE TOUR
Tivoli
28 MRT
BLAKKA LOLA
(HVK LACK INC.)
Frank Wijdenbosch
29 MRT
PARTICOLOURED
(BLACK INC.)
Diverse artiesten
4 & 5 MEI
TORER VAN BABEL
Robert Steijn & Lidy Six
10 T/M 12 MEI
TARZAN (WORK IN PROGRESS)
Paradiso-Melkgweg Productiehuis
8 JUN
TOUR DE DANS
LCA/Kunstbende/Het Kabinet
11 T/M 13 & 17, 19, 21, 22 JUL
JULIDANS
Festival (diverse artiesten)
2 T/M 6 OKT
TARZAN
Paradiso-Melkgweg Productiehuis
20 OKT
SPIN OFF
Culture Coalition
30 OKT, 1 T/M 3 NOV
VROUWEN VAN MOERMANSK
Lempicka (ihkv Amnesty Fest.)
7 NOV
KICK OFF PARTY
ACT/PACT STUDENTEN
21 T/M 24 NOV
DANCE TO FREEDOM
Culture Coalition
(ihkv Urban Dance Fest)

THEATER

7 & 8 FEB
PIXELS
Jong Hollandia
25 T/M 27 APRIL
GROUND HEROES
De Vier Jaargetijden
14 T/M 17 MEI
POWERPLAY
Made in de Shade
2 JUN
COLETTE
Zuidpool
11 & 12 OKT
KO
Nieuw West
14 T/M 17 NOV
TANTE PORNO EN DE EIK DER KARPATEN
Donders ! (voorstudie)
19 T/M 22 DEC
M.I.T. (MAID IN TAIWAN)
De Vier Jaargetijden

JONGERENTHEATER

9 T/M 13 JAN
THE MAGNIFICENT 7
Irene Kriek
24 FEB
PREVIEW VAN MICHAEL
TA & Don't Hit Mama (tamtam)
7 T/M 10 & 14 T/M 17 MRT
MICHAEL
TA & Don't Hit Mama
13 & 14 APR
THE MAGNIFICENT 7
Irene Kriek
21 T/M 22 JUN
TROTS
Nultwintig
26 & 27 OKT
UNDERGROUND
Nultwintig
13 & 14 DEC
FRIENDS WILL BE FRIENDS
Roijong

MULTIDISCIPLINAIR

10 & 11 APR
PAPER
CHRYSANTHEMUM
Culture Coalition / Korzo
23 T/M 25 OKT
MONDO LEONE
Huis a/d Werf / Leon Giessen
11 & 12 DEC
LA SCHMOOVE
Time Banditz / Lantaren Venster

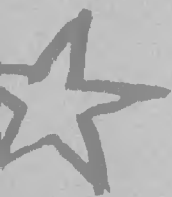
TOTAAL AANTAL THEATERVERVOORSTELLINGEN 2002

AANTAL PRODUCTIES	48
TOTAAL VOORSTELLINGEN	120
THEATER	16
DANSTHEATER	8
DANS	11
IMPROVISATIE	3
MULTIDISCIPLINAIR THEATER	7
OVERIG	2
WAARVAN INTERNATIONAAL (EXCLUSIEF JULIDANS)	4
WAARVAN JONGERENTHEATERVERVOORSTELLINGEN	9
AANTAL PREMIERES	17
AANTAL CO-PRODUCTIES	12

AVALON van MAMORU OSHII

Handwritten signature or mark.

CINEMA

CINEMA 27

De Melkweg Cinema liet dit jaar wederom een gevarieerd filmprogramma zien, met ruime aandacht voor de eigenzinnige film en de Europese arthouse films.

Er waren maar liefst vijf premières dit jaar. **BELPHÉGOR, LE PHANTÔME DU LOUVRE** (**Jean-Paul Salomé**), een Franse fantasyfilm die zich afspeelt in het Louvre met de prachtige **Sophie Marceau**. **VIDOCQ (Pitof)**, de eerste volledig digitaal opgenomen film, een fantasyfilm over een Franse detective met **Gérard Depardieu**. **LE PETIT POUCE** (**Oliver Dahan**), het klassieke sprookje over Klein Duimpje, verteld voor volwassenen. **AVALON (Mamoru Oshii)**, Ash belandt steeds verder in het computerspel van het gevaarlijke virtuele Avalon. **FRAILTY (Bill Paxton)**, regie-debuut waarin een brave vader door een 'goddelijk teken' de aarde van duivels verlost - lees: aan het moorden slaat.

Sinds de zeer succesvolle vertoningen van **ABRE LOS OJOS** in 2001 gaat de aandacht die wij schenken aan de Europese arthouse films steeds vaker richting het productieve Spanje. Dit jaar vertoonden wij een overzicht van het werk van **Julio Medem**, waarbij al zijn films waren te zien: **VACAS, LOS AMANTES DEL CIRCULO POLAR, TIERRA** en **LA ARDILLA ROJA**. **Alejandro Amenábar** stond in mei centraal met **THE OTHERS, ABRE LOS OJOS** en **TESIS**. Vanwege het uitbrengen van de nieuwe **Pedro Almodóvar** vertoonden wij in oktober **TODO SOBRE MI MADRE, KIKA, MUJERES AL BORDE DE UN ATAQUE DE NERVIOS** en **CARNE TRÉMULA**.

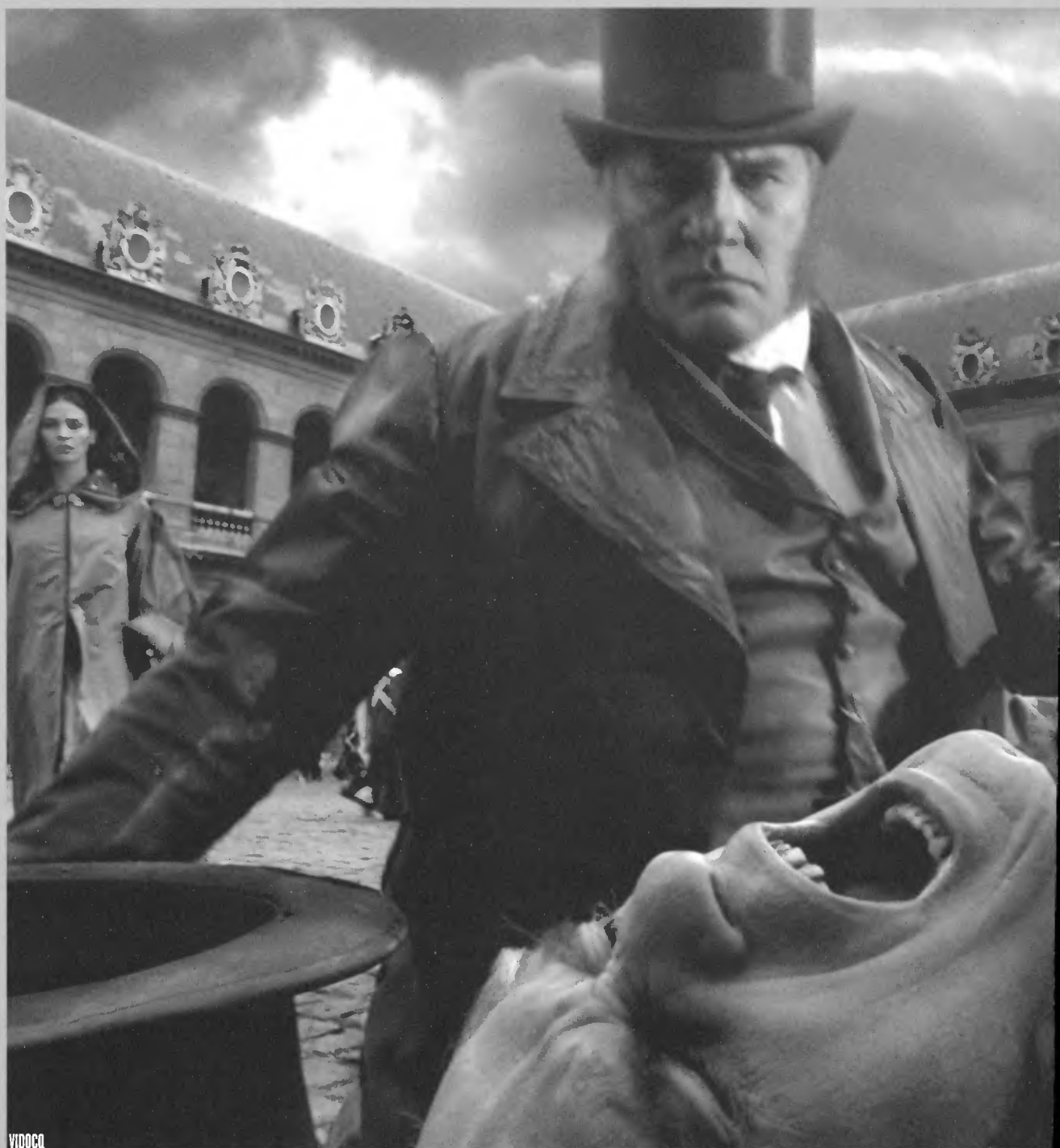
Twee belangrijke retrospectieven van regisseurs waren er dit jaar te zien. In februari was er een overzicht van de films **Roman Polanski**. Er werden zo'n tien films vertoond waaronder **CUL DE SAC, CHINATOWN, BITTER MOON**, en **THE NINTH GATE**. In september openden wij, in samenwerking met het **Goethe-Institut** Amsterdam, met een omvangrijk retrospectief van **Rainer Werner Fassbinder** met zo'n zestien titels.

In de rubriek Animator werd naar aanleiding van het verschijnen van het boek *Inside the Yellow Submarine. The Making of the Beatles Animated Classic* de unieke animatiefilm **YELLOW SUBMARINE** vertoond. Eveneens in deze rubriek **FINAL FANTASY: THE SPIRITS WITHIN**, een Japanse adventure gebaseerd op een populaire videogame. Vanaf september richtten wij ons nog meer op de Japanse Anime, in samenwerking met **Dynamic Visions**. Iedere maand worden de nieuwste films vertoond op het gebied van de Japans Anime met titels als **KENSHIN, SPRIGGAN, COWBOY BEBOP**, en **SERIAL EXPERIMENTS LAIN**.

In januari waren elke woensdag de films van **Christophe Gans** aan de beurt; **CRYING FREEMAN** en **LE PACTE DE LOUPS** worden zelden in Nederland vertoond terwijl deze man de betere Amerikaanse productie, de Chinese gansterfilm en Europese mystiek ideaal weet te combineren tot een imaginair gracieus en opzwevend beeld.

In maart werden onder de titel *Enter the Dragon*, de betere martial arts films vertoond waaronder **CROUCHING TIGER, HIDDEN DRAGON** en **DRUNKEN MASTER**.

Van de godfather of martial arts **Kling Hu** werden **A TOUCH OF ZEN** en **VALIANT ONES** vertoond. Daarnaast **Ann Hui's** prachtige **ROMANCE OF BOOK AND SWORD**, en niet te vergeten **ENTER THE DRAGON** en **FIST OF FURY** met **Bruce Lee**.

FESTIVALS, CIRCUITS

In april participeerde de Melkweg Cinema in het **18e Festival van de Fantastische Film**, waar veel Japanse films werden vertoond. **BLACKINC.** in samenwerking met Cinema de Balie was een programma rond de zwarte culturele identiteit, waar wij diverse muziekfilms rond dit thema draaiden zoals documentaires over **Screaming Jay Hawkins**, **Jimi Hendrix**, de rap *industry* en **Bob Marley**. **CINÉ PREMIÈRES**, in samenwerking met Maison Descartes, 6e editie met onder andere **DEMONLOVER** en **SUR MES LÈVRES**. **Shadow Festival**, alweer de 3e editie van deze tegenhanger van het **INTERNATIONAL DOCUMENTARY FILMFESTIVAL**. Tevens draaien wij vanaf september mee met het programma **MOVIEZONE**, een filmprogramma dat door het land reist, speciaal gericht op jongeren.

In de rubriek Fanclub werd **Monica Bellucci** geëerd met de films **MALÈNA**, **L'APPARTEMENT**, **ASTÉRIX & OBÉLIX: MISSION CLÉOPATRE**, **DOBERMANN** en **LE PACTE DE LOUPS**.

Een bijzondere muziekfilm was **TEENAGE KICKS**, **THE UNDERTONES**, waarin **John Peel** de bandleden van de **Undertones** weer opzoekt.

De Melkweg Cinema blijft zich als enige in Amsterdam ook in de toekomst richten op een eigenzinnige filmkeus met veel Europese films en cultfilms. Ook de premièrefilms blijven gerichte keuzes, films die ergens anders geen plek krijgen. Door het gebruik van de maandag en dinsdag en de voorstellingen om 22.00 uur is er nu gelegenheid om films te prolongeren dan wel films te vertonen die aansluiten bij Melkweg-programma's.

GALERIE

GALERIE 31

De Melkweg Galerie is een van de eerste expositieruimtes voor fotografie in Amsterdam (januari 1985) en heeft in Nederland, maar ook internationaal, een bijzondere positie verworven. Met name de ruimte zelf en de zichtbaarheid van een tentoonstelling maakt de Melkweg Galerie voor fotografen een zeer begeerde expositielocatie. Als onderdeel van een internationaal bruisend kunstencentrum, dat jaarlijks vele duizenden bezoekers van alle leeftijden en culturele achtergronden ontvangt, biedt de Melkweg Galerie een unieke kijk op het werk en de visie van talloze kunstenaars. De bijzondere en zeer toegankelijke locatie maakt het mogelijk om niet alleen geïnteresseerde mensen te ontvangen, maar ook spontane ontmoetingen en confrontaties met fotografie te realiseren – wat boeiende en onverwachte reacties en discussies oplevert.

De Melkweg Galerie organiseert jaarlijks 11 tentoonstellingen. In solo-exposities wordt werk van jonge, getalenteerde kunstenaars gepresenteerd – maar ook nieuwe projecten en overzichten van het werk van bekende en gevestigde fotografen. Verder worden er groeps-exposities rond een thema georganiseerd en werken we samen met instellingen voor fotografie of beeldbanken (**WPP - Amnesty International - PANL** en grote kranten) met wie wij opmerkelijke exposities realiseren. De Melkweg Galerie staat bekend om haar sociaal-politieke engagement. Door middel van de kunsten nemen wij het op voor mensen, dieren, het milieu en de aarde waarop wij leven. Sinds 1994 zijn er ook tentoonstellingen aan de **Zwarte Muur** van het Melkweg Café. Ieder jaar wordt hier werk van een Nederlandse kunstenaar geëxposeerd, telkens een groot werk of een serie foto's voor de duur van 3 maanden (4 series per jaar). Werk voor aan de Zwarte Muur moet in kleur zijn en in groot formaat. In 2002 was er werk te zien van de Nederlandse/Zuid-Afrikaanse fotografe **Cindy Marler**.

BUENA MEMORIA van de Argentijnse kunstenaar **Marcelo Brodsky** was in januari te zien. Aan de hand van een klassenfoto uit 1967 onderzoekt de fotograaf wat met zijn klasgenoten gebeurd is in de donkere periode van de Argentijnse geschiedenis, de periode van de dictatuur, toen moordpartijen en verdwijningen aan de orde van de dag waren. De tentoonstelling – die over de hele wereld trekt – is een appèl tegen het vergeten van persoonlijke herinneringen en tevens een reconstructie van de historische werkelijkheid.

BUENA MEMORIA was de enige kritische artistieke manifestatie rondom en tijdens het huwelijk van de kroonprins met Máxima Zorreguieta. De tentoonstelling trok een record aantal bezoekers uit het hele land. In verband met de enorme belangstelling werden de openingstijden verlengd. Doorgaans waren de bezoekers diep geraakt door de beelden en verhalen. Velen bleven bij elkaar zitten om te praten en de ervaring te verwerken.

BUENA MEMORIA was op het juiste moment op de juiste plek te zien. Op 26 januari namen twee van de legendarische (groot)moeders van de Plaza de Mayo **Estela de Carlotto** en **Rosa de Roisinblint** deel aan het Open Forum voor de Mensenrechten in Argentinië. Zo vormden de tentoonstelling én de Melkweg een platform voor de voortdurende strijd voor openheid en waarheidsvinding in Argentinië.

DIE SAMMLUNG, privé-collectie van SUZANNE DECHERT. FOTO: HANS GERRITSEN

ELEMENTEN van de Spaans-Nederlandse fotografe **Virginia H. Diaz** was in februari te zien. De fotografe verbeeldde de vier elementen door vier portretseries van vrouwen. Terwijl ze zich voor WATER door poëtische associaties liet leiden, werd AARDE een ode aan de Afrikaanse vrouw. VUUR staat voor de vulkaan. De afgebeelde vrouwen komen allen uit een land met een bekende vulkaan. Voor de LUCHT-serie portretteerde ze vrouwen uit verschillende windstreken in Nederland. Met tussenpozen heeft Virginia tien jaar lang aan het project gewerkt. Het was voor het eerst in zijn geheel te zien.

EVEN NIET VOOR DE KRANT (in maart) was een uniek project van negen bekende Volkskrant-fotografen. Wat doet de fotograaf als hij niet voor de krant werkt? Het resultaat was negen zeer persoonlijke en authentieke series over verschillende onderwerpen. De expositie werd door opmerkelijk veel mensen uit het hele land bezocht, waaronder groepen studenten van diverse kunstacademies en andere opleidingen.

SEVEN SEAS - VAN AMELAND TOT ALASKA van de bekende milieu-fotograaf **Martijn de Jonge** documenteerde de eeuwige interactie tussen zee en land met beelden van potvissen, mangroves, ijsbergen en palmen. De fotograaf zwierf zeven jaar langs vele kusten van het noordelijk halfrond. Van Ameland tot Alaska legde hij het kustlandschap en zijn bewoners vast in pakkende kleurenfoto's. Een gedeelte van deze serie werd onderscheiden met de Zilveren Camera 2001. **SEVEN SEAS** was de tweede solo-expositie van **Martijn de Jonge** in de Melkweg Galerie.

ROND van **Christiane Kasdorp** (in mei) was een vervolg op eerdere series rondom het thema lichaam & kleur. Het vrouwenlichaam, dat in felle kleuren uitgelicht en ingekaderd wordt, stond weer centraal. De fotografe concentreerde zich op de ronde vormen van het zwangere lichaam. Ze heeft een zeer herkenbare, persoonlijke stijl van fotografie ontwikkeld. Haar foto's maken een sterk grafische indruk en geven een gevoel van eindeloze variaties met steeds andere, verrassende resultaten.

FLIGHT LL 10 - A CAMPINGFLIGHT TO LOWLANDS PARADISE (in juni) was een impressie van dit beroemde festival door de ogen van acht bekende fotografen. Aanleiding voor deze tentoonstelling was het tiende festival dat uitgroeide tot het grootste jaarlijkse culturele drie-daagse evenement in Nederland met 60.000 bezoekers.

DIE SAMMLUNG (in juli / augustus) is de privé-collectie foto's van

Suzanne Dechert, programmeur en tentoonstellingmaker van de Melkweg Galerie. De expositie liet foto's uit de afgelopen 25 jaar zien en bevatte vooral portretten en geënceneerde fotografie. Naast internationaal bekende werken bevinden zich ook beelden van onbekende fotografen in haar collectie.

SKIN PORTRAITS van **Adrienne M. Norman** is een portrettenreeks van mensen met een chronische huidaandoening. Met de expositie verscheen het boek *Heftig Vel* met foto's en interviews van huidpatiënten. De tentoonstelling maakte een ongrijpbaar thema zichtbaar, het verschijnsel uiterlijk. Hoe leef je met een vel, dat voortdurend in de weg zit, schilfert, pijn doet, jeukt, er niet uitziet? Confronterende beelden, waarbij de bezoeker uitgebreid mag kijken en lezen.

In het kader van deze tentoonstelling hebben verschillende groepen in opleiding de Melkweg Galerie bezocht. Voor de eerste keer werden diverse huidziekten en condities op artistieke en respectvolle wijze door middel van het portret zichtbaar gemaakt. Naast de vaste en bijzondere galeriebezoekers kwamen er groepen studenten van medische, cosmetische of grimeur-opleidingen en tevens veel studenten van kunstacademies.

EEN KWESTIE VAN SMAAK van **Mayanne Könst** (oktober) gaat over het leven van daklozen in Amsterdam en andere Europese steden. De fotografe fotografeert sinds vele jaren het leven van daklozen en andere kwetsbare mensen voor Z-magazine, de Amsterdamse daklozenkrant. De tentoonstelling liet zien hoe dakloze mannen en vrouwen overleven in de openbare ruimte. Ze bracht hun wereld op indringende wijze in beeld. Gelijktijdig verscheen er een fotoboek van de tentoonstelling met teksten van **Kantlijn**, de plaatselijke schrijversclub van dak- en thuislozen, dat tijdens de opening uitgereikt werd. Tentoonstelling en boek geven samen een genuanceerd beeld van de belevingswereld van daklozen en leveren daarmee een tijdsdocument over een zeer omstreken fenomeen in onze huidige samenleving.

EEN KWESTIE VAN SMAAK werd op 2 oktober feestelijk geopend tijdens een door zelforganisaties van Amsterdamse daklozen georganiseerde bijzondere **DAKLOZENDAG** in de Melkweg, een jaarlijks evenement waarbij publiek, politiek en daklozen elkaar ontmoeten, debatteren, maar ook genieten van een cultureel programma. Het **Leger des Heils** schonk gratis thee, koffie en water en voor de brug van de Melkweg stond de Bikbus waarin kleine maaltijden uitgegeven werden.

EEN KWESTIE VAN SMAAK van MAYANNE KUNST

TO RUSSIA WITH LOVE van de Russische fotograaf **Oleg Klimov** gaf in november een beeld van het Rusland van vandaag. De tentoonstelling was tevens onderdeel van het gelijknamige **Amnesty International Festival** in de Melkweg. De nieuwe campagne van Amnesty richt zich op Rusland – met name op de oorlog in Tsjetsjenië, de gevangenisomstandigheden en de situatie van (straat)kinderen. **Oleg Klimov** is een in het westen bekende Russische fotograaf die met een scherp en kritisch oog de onzuivere kanten van de Russische samenleving verbeeldt. Al meer dan 10 jaar werkt hij voor NRC Handelsblad en bepaalde zo het beeld van Rusland in deze krant. Op 2 november vond de gelijknamige manifestatie van **Amnesty International** in de Melkweg plaats met in de Theaterzaal de voorstelling **DE VROUWEN VAN MOERMANSK** en in de Oude Zaal literaire lezingen, campagne-video's en de Russische vrouwenband Babsley.

TO RUSSIA WITH LOVE van OLEG KLIMOV

DUISTER - Gkf - beroepsvereniging van fotografen (in december) Het werd tijd voor de **Gkf** om weer eens van zich te laten horen en iets van zich te laten zien. Maar vooral werd het tijd voor nieuwe en jonge leden. En om aandacht op zich te vestigen werd voor de donkere weken van het jaar een expositie van werk van 43 **Gkf**-leden georganiseerd met de tot de verbeelding sprekende titel **DUISTER**. Er was een redactie die het ingezonden werk selecteerde. Het thema werd door de fotografen zeer ruim opgevat en de tentoonstelling had dan ook een hoog gehalte aan beelden van oorlog, rampen en zieke en oude mensen. Er waren maar enkele uitschieters van creatieve, poëtische verbeelding van het thema. Behalve de zeer geanimeerde en drukke opening was ook de **Gkf**-ledendag op 14 december in de Melkweg Galerie een groot succes. Er werden portfolio's van aspirant-leden bekeken, nieuwe fotoboeken geïntroduceerd en - het belangrijkste - een groot aantal nieuwe leden gewonnen.

SPECIAL EVENTS VANUIT DE MELKWEI GALERIE

STRAFFELOOSHEID EN MENSENRECHTEN IN ARGENTINIË EN LATIJNS-AMERIKA (26-01)

Debat met politici, journalisten, mensenrechtenactivisten, de fotograaf en de "Dwaze (groot)moeders" uit Argentinië. Na afloop **FIESTA LATINA** (Latin dans en muziek).

AMSTERDAMSE DAKLOZEN MANIFESTATIE (02-10)

Manifestatie in de Oude Zaal en de Galerie: een debat met lokale politici, daklozenorganisaties, daklozen, hulpverleners en beleidsambtenaren. Na afloop voorstellingen en de daklozenband. De manifestatie vond plaats met medewerking van het Daklozen-Uitzendburo **PUCK**.

TO RUSSIA WITH LOVE (02-11)

Introductie van de nieuwe campagne van Amnesty International met opening van de tentoonstelling, vanaf 20.00 uur in de Oude Zaal poëzielezingen - rapporten uit Rusland - campagne-video's en muziek. Verder een week lang voorstellingen in de theaterzaal van **DE VROUWEN VAN MOERMANSK**.

LEDENDAG VAN DE GKF (14-12)

Dit evenement heeft als doel: Nieuwe leden winnen. De Melkweg Galerie is buitengewoon geschikt voor dit soort events en bijeenkomsten.

DUISTER van GKF. Foto: LAURA SAMSON

OVERZICHT TENTOONSTELLINGEN

WO 16 JAN T/M ZO 3 FEB
BUENA MEMORIA

MARCELO BROOSKY

Een fotografisch essay

WO 6 FEBR T/M ZO 3 MRT

DE ELEMENTEN

VIRGINIA H. DIAZ

4 series van portretten geïnspireerd door de elementen

DO 7 T/M ZO 31 MRT

EVEN NIET VOOR DE KRANT

9 Volkskrant fotografen met hun persoonlijk werk

VR 5 APR T/M ZO 5 MEI

SEVEN SEAS - VAN AMELAND TOT ALASKA

MARTIJN DE JONGE

een foto document van de eeuwige interactie tussen zee en land

WO 7 MEI T/M ZO 2 JUN

ROND

CHRISTIANE KASOORP

Over lichaam en kleur

DO 6 JUNI T/M ZO 30 JUN

FLIGHT LLIO

A CAMPINGFLIGHT TO LOWLANDS PARADISE

Een impressie van 10 jaar Lowlands

ZA 6 JULI T/M ZO 1 SEP

DIE SAMMLUNG

MARCELO BROOSKY

Privé fotocollectie van Suzanne Dechert (curator Melkweg Galerie)

WO 4 SEPT T/M ZO 29 SEP

SKIN PORTRAITS

AORIENNE M. NORMAN

Portretten van mensen met huidziekte

WO 2 T/M ZO 27 OKT

EEN KWESTIE VAN SMAAK

MAYANNE KÖNST VAN Z-MAGAZINE.

Daklozen in verschillende Europese steden

ZA 2 NOV T/M ZO 1 DEC

TO RUSSIA WITH LOVE

OLEG KLIMOV

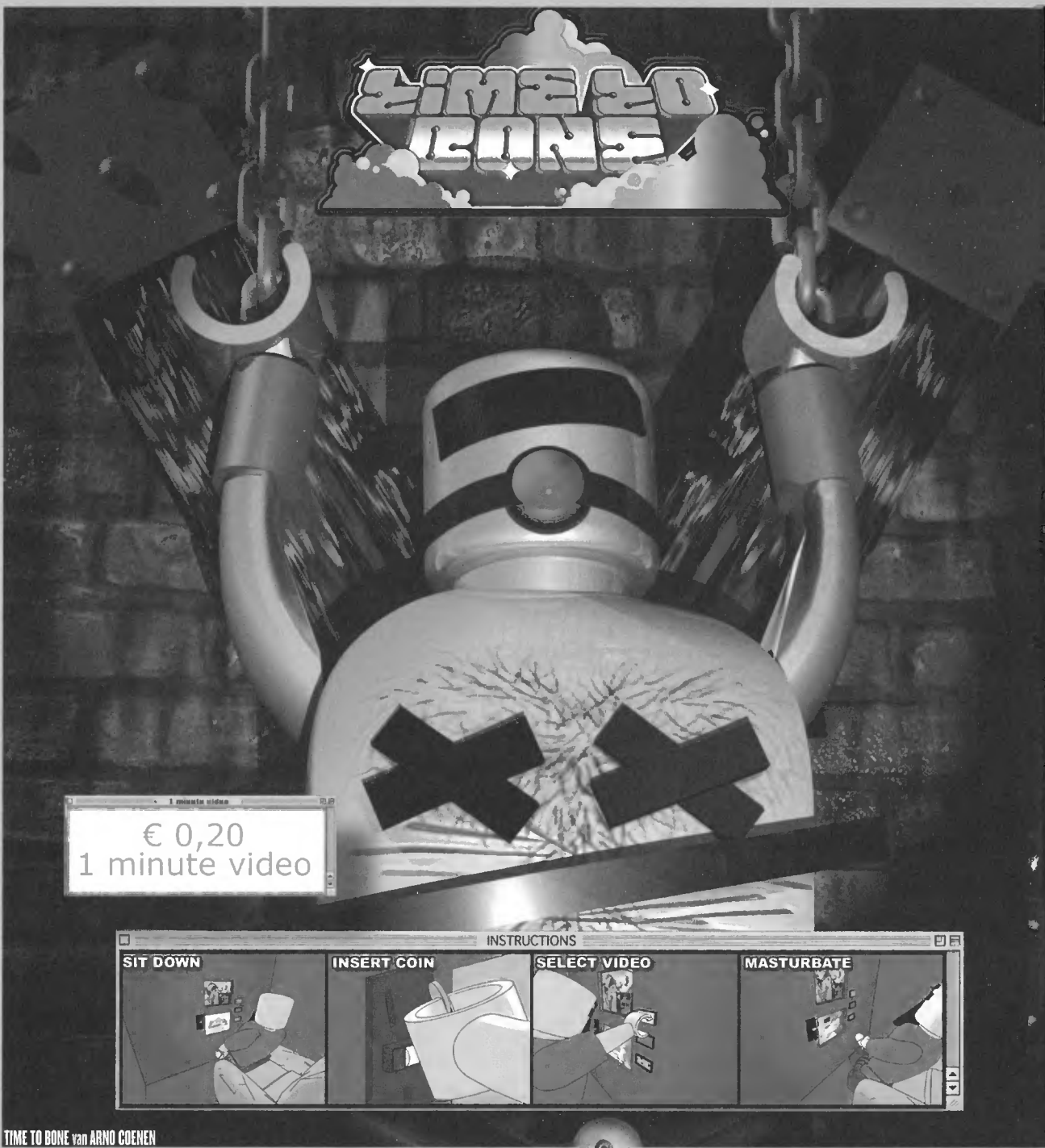
i.h.k.v. Amnesty Festival

WO 4 DEC T/M ZO 5 JAN 2003

OUISTERNIS

Foto's van GKF-leden

Handwritten signature or mark.

VIDEO-INSTALLATIE MELKWEGFOYER

Op de video-installatie in de foyer van de Melkweg wordt videokunst vertoond welke de ene keer speciaal voor de locatie wordt gemaakt, dan weer een combinatie is van verschillende werken van afzonderlijke kunstenaars of een bestaand videowerk van een kunstenaar bestemd voor drie monitors.

Januari / februari:

Een combinatie van drie afzonderlijke videowerken: **FU YOUNG PONGH**, (1999), van **B.A.M.B.I., WORLD**, (2000), van **Kuno Terwindt** en **KING KONG**, (2001), van **Maarten Ploeg**. Alle drie afgeleid van vroeger, klassieke videogames.

Maart / april / mei:

DO YOU WANT TO FIGHT? (remix), (2001), **Hassan Khan**, Cairo, Egypte.

Een driekanaals videowerk met een sterke politieke lading waarin mensen in de metro van Cairo wordt gevraagd naar hun maatschappelijk engagement.

www.hassankhan.com

Augustus / september:

Een combinatie van drie afzonderlijke portretvideo's **ONCE UPON A TIME**, (1998), **Persijn Broersen**, **HOUSE HEAD**, (2001), **Thijs Dikshoorn** en **ALIEN FACE**, (2001), **Eline Dekker**, samengesteld uit de recente archieven van **PARK4DTV**.

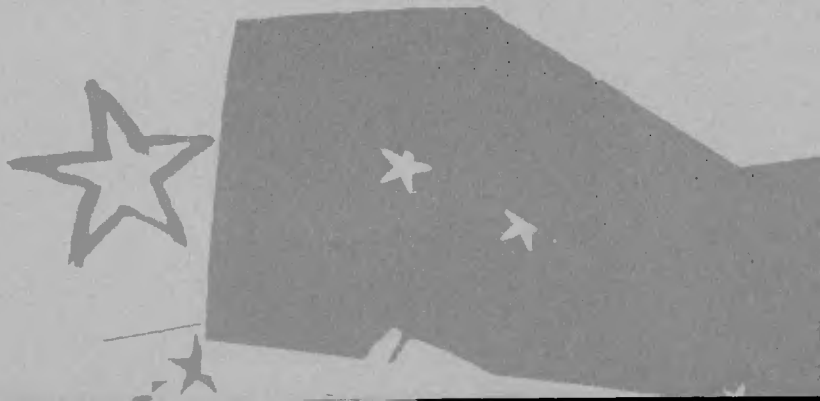
Oktober / november:

BALSPEL van **Pieter Jan Smit** (Kaapstad, 2002) was enige tijd ervoor te zien tijdens het **GLOBAL ATTIC FILM- EN VIDEO FESTIVAL** in Rotterdam, waar het werd geprojecteerd op de busoverkapping voor het centraal station van Rotterdam. Dit zogenaamde cineboard bestaat uit twee projecties, op enige afstand van elkaar, van twee voetballende jongens. De ruimte om hen heen en de bal zelf komen niet in beeld. De filmtaal roept echter hele duidelijke associaties op over het spel dat wordt gespeeld. De suggestie wordt gewekt dat als de linkerspeler naar links trapt, de bal de hele wereldbol over gaat voordat hij bij de rechterspeler aankomt.

December:

RERRANGED - MUSIC:REARRANGED:VIDEOTAPED - VIDEOTAPED: REARRANGED:MUSIC van **Brian McKenna** (2002) is speciaal voor de foyerinstallatie gemaakt. **McKenna** filmde al reizend door Europa een groot aantal straatmuzikanten en maakte van dat materiaal door syncopaties een geheel eigen muziek- en beeldcompositie. Op zijn reis door Europa kwam hij toevallig bij het **Sandberg Instituut** langs waar hij sindsdien aan zijn masters studie werkt.

www.mediumrecords.com

MELKWEG MEDIAROOM

De mediaroom van de Melkweg biedt ruimte aan verschillende vormen van mediakunst. Naast videowerk zijn er ook installaties te zien en waren er dit jaar enkele games te spelen.

JANUARI

FILE (2000), Kurt d'Haeseleer, Gent, België

FEBRUARI

SHE DID SEE (1999), Pieter Paul Mortier, België

MEI

WASP (2001), Bart Dijkman

JUNI / AUGUSTUS / SEPTEMBER / OKTOBER

TIME TO BONE (2002), Arno Coenen, Amsterdam

Een bijna klassieke videocabine zoals in een sexshop: voor slechts € 0,20 kan de bezoeker een volle minuut genieten van pornofilms gemaakt van geanimeerde legomannetjes.

www.solidrocketboosters.com/timetobone.

NOVEMBER

WAITING FOR TEAR GAS (1999), een diaserie van de Amerikaanse documentairefotograaf **Allan Sekula**, was te zien in het kader van het **Shadow Festival**. **WAITING FOR TEAR GAS** is een onconventioneel portret van de demonstranten tijdens de beruchte WTO demonstraties in Seattle in 1999.

www.shadowfestival.nl.

DECEMBER

SOUNDSLAM (2002), fur art entertainment interfaces, Keulen, Duitsland

Een digitale audio-interface in de vorm van een grote boksbal als metafoor voor de lichaamsinspanning die een dj elke keer weer levert.

<http://www.fursr.com>.

SPECIALE PROGRAMMERING

Download Cinema (06-03 / 03-04 / 01-05 / 05-06)

In samenwerking met **Dafna Levy-Langeveld** vond een vijftal avond-en (de eerste in 2001) plaats met de titel **DOWNLOAD CINEMA**. **DOWNLOAD CINEMA** is voor haar publiek op zoek gegaan naar het beste dat aan creatieve audiovisuele producties op het internet te vinden is en bracht haar boordevolle harddisk mee naar Melkweg Cinema om deze projecten te vertonen. Het programma was onderverdeeld in een aantal categorieën, zoals gemanipuleerde actualiteit, interactiviteit, documentaire, adbusters, clips & classics en best of uncensored banned en werd iedere maand ingeleid door een gast spreker. www.downloadcinema.org

No Backup Concerts, Steim (16-04), Elisabeth Schimana, Andrei Smirnov en Yuri Spitsin

Elisabeth Schimana (A), Andrei Smirnov (RU) en Yuri Spitsin (RU) hebben de performance **SITTING IN MY CHAIR** voor het eerst gepresenteerd tijdens het Musik Protokoll Festival in Oostenrijk in 2001. Het werk kan omschreven worden als microtheater, waarbij speciaal ontwikkelde sensortechnologie van het **Theremin Institute** in Moskou gebruikt wordt.

Netochka Nezvanova en Ayelet Harpaz (met Hans Christian Gilje)

Netochka Nezvanova (NZ, NL) and Ayelet Harpaz (IL, NL) ontwikkelen improvisatie, compositie, video en kleding tot een live performance, met de titel: Spring, 'Still unfurled'.

Live gegenereerde en eerder gecomponeerde elektronische muziek en video brengen een dynamische en subtiele theatrale kwaliteit waarbij muziek en video direct interacteren. Als gast is de Noorse videokunstenaar **Hans Christian Gilje** betrokken bij de performance. Gilje is o.a. lid van het videocollectief **242 Pilots**.

Michel Waisvisz en Weshm

Weshm, met een kern van 2 Marokkaanse muzikanten, neemt in de veelheid van muziekstijlen uit de Arabische wereld een unieke positie in. De groep gaat terug naar de bron van de traditionele muziek. Van daaruit zoeken de muzikanten naar nieuwe vormen, nieuwe melodieën, nieuwe ritmes en betekenissen. **Michel Waisvisz** is één van de belangrijkste elektronische musici van ons land. Met zijn instrument 'de Handen' kan hij live geluidssamples maken en bewerken en daarmee een geheel eigentijdse bijdrage leveren aan de prachtige in tradities gewortelde muziek van **Weshm**.

www.steim.nl

The Light Surgeons (09-05)

Op 9 mei traden voor de tweede maal **The Light Surgeons**, Londen, UK, samen met **DJ Food** op in de Melkweg. Hun show was getiteld **APB** ('All points in between') met een thematiek die reikte van de aanslagen op het WTC in New York tot 'urban myths' zoals verteld door thuis- en daklozen in diezelfde stad ('city of hollow mountains'). Een VJ-voorstelling gebruik makend van live muziek en dj, live animatie en 16mm projectie.

www.thelightsurgeons.co.uk

www.lightsurgeons.com

BLACKINC. 2002 – **Black ID's: The power of imagination** (maart)

Naar aanleiding van het debat **ZWARTE CULTUUR EN IDENTITEIT - DE PUBLIEKE SFEER IN HET DIGITALE TIJDPERK EN DE BELOFTE VAN GELIJKHEID** - dat plaatsvond in het kader van **BLACKINC.** Als samenwerking tussen de Balie, centrum voor cultuur en politiek, De Unie (Rotterdam) werden er in de Melkweg de installatie **MCG.com** van de Britse mediakunstenaar **Keith Piper** en **LAST ANGEL OF HISTORY** van de Britse cineast **John Akomfrah** vertoond. Het programma kwam mede tot stand met steun van **The British Council**.

Voor meer informatie over programma's in het kader van **BLACK-INC.**, zie hoofdstuk **SPECIAL EVENTS**.

<http://www.balie.nl/blackinc>

WEBSITE

Ofschoon de presentatie van de nieuwe website gepland was in 2002 is deze nog steeds 'under construction'. Gaande het maakproces deed zich de mogelijkheid voor in samenwerking met **de Balie**, centrum voor cultuur en politiek en **Cyburg**, proeftuin voor maatschappelijke ICT-diensten, een experimenteel open-source content-managementsysteem te ontwikkelen op basis van de door de **VPRO** ontwikkelde programmatuur **MMBase**. De samenwerking bestaat uit de ontwikkeling van een viertal generieke modules (agenda, journal, festival en streaming), waarvan een aantal wordt aangepast aan de specifieke behoeftes van de Melkweg. Van de generieke modules is het de bedoeling dat deze om niet door andere culturele instellingen kunnen worden overgenomen. Opleverdatum Melkweg: tweede helft 2003.

www.cyburg.nl

www.mmbase.org

STREAMING MEDIA

In 2002 zijn twee belangrijke subsidies voor het installeren van streaming audio en videotechniek in de Melkweg toegekend door het **ThuisKopie Fonds** en de Tijdelijke regeling voor projectgebonden investeringen in hard- en software van de **Mondriaan Stichting**. In het najaar 2003 zal tijdens **NEXT 5 MINUTES** een begin gemaakt worden met het op regelmatige basis live uitzenden van programma's vanuit de Melkweg onder de naam **Melkweg TV**.

40 SPECIALE PRODUCTIES
EN MANIFESTATIES

SPIN OFF FINALE 20 OKT

SPECIALE PRODUCTIES EN MANIFESTATIES

SPECIALE PRODUCTIES 41
EN MANIFESTATIES

20 MEI

MOVE YOUR WORLD - RIMSHOT PARTY

Move Your World is een jong projectbureau in Amsterdam dat jongerenprojecten in heel Nederland organiseert. De thema's hebben altijd een link met internationale samenwerking zoals armoede, milieu, AIDS, mensenrechten en politieke conflicten. In februari organiseerden ze een launchparty van Baobabconnections.org in de Melkweg. Baobabconnections.org is een website waarop Nederlandse en Afrikaanse jongeren ervaringen en ideeën over globalisering kunnen uitwisselen. **DJ Precise, Ebon-E, MC Fit & MC Complex** en de Franse hiphopformatie **Saïan Supa Crew** stonden garant voor een succesvolle avond. De website werd aan het enthousiaste publiek gepresenteerd door middel van VJ-presentaties, door presentator **Howard Komproue** en special guest **Da Groove Click** (Amsterdam) en **Devious & Shamiel** (Kaapstad).

21 T/M 31 MRT

BLACKINC.

BLACKINC. is een festival over zwarte film en cultuur dat in 2000 voor het eerst plaatsvond in De Balie en de Melkweg. Tijdens de tweede editie in 2002 werden meer dan dertig films vertoond, waarvan een aantal in aanwezigheid van de filmmaker. Melkweg Cinema had een topselectie van zwarte muziekfilms in de aanbieding, plus een exclusieve preview van nieuwe afleveringen van de NPS serie **BRADAZ**. Na een **SPECIALIZED DANCE RECORD FAIR** overdag had de Melkweg op zaterdagavond 23 maart een speciaal programma: **BLACKINC. PRESENTS: WHAT'S DA FLAVOR** in The Max. Met top-talent van eigen bodem zoals rapper **Raymzter**, rapqueen **Empress**, turntablist **Rockid**, dj's **SP/Cut-Nice** & breakdance van **Got Skillz**. In de Oude Zaal de première van Whuzzup, een videoproject van jongeren over urban streetlife in Amsterdam en The Bronx NY.

Vrijdagavond 29 maart werd een sample night **PARTICOLOURED** geprogrammeerd. In de setting van de 'zwarte' NPS sitcom Bradaz werden dansers van **Don't Hit Mama**, acteur **Frank Wijdenbosch**, de Whuzzup-films en performer **Andy Ninvalle** ontvangen door de hoofdrolspelers van de serie.

De uit Los Angeles afkomstige filmer en hiphop entrepreneur **Maxie D. Collier** was door de Melkweg uitgenodigd om tijdens het festival een aantal workshops in Amsterdam en Rotterdam te verzorgen.

6 JUN

MIXT URBAN TALENT SHOW

URBAN TALENTS was een coachingproject van stichting **MIXT** waarmee zij nieuw talent de kans gaven zichzelf te ontwikkelen en te profileren als artiest. In samenwerking met de Melkweg werd een release party georganiseerd. **MIXT URBAN TALENTS 2002** waren: uit Rotterdam de vierkoppige R&B act **Secure**, de zangeres **Sage**, de R&B/2-step zanger **Romé** en uit Amsterdam twee rappers onder de naam **P.G. (Project Genesis)**.

Ter promotie hadden de jonge artiesten onder leiding van een professionele producer een cd opgenomen met individuele nummers, en een gezamenlijk nummer gebaseerd op het jaarthema van **MIXT: ROOTS, RHYTHM, RESPECT: MIXT!** Naast de **MIXT Urban Talents** gaf de nu soulband **Tasha's World** een speciaal optreden. De breakdance act **Got Skillz** zette een spectaculaire show neer, onder begeleiding van dj's van de **Partysquad** en vj's **Switchdokters**.

16 & 17 SEP

KUNSTWEB (DE VERTONING)

Ieder jaar brengt **Kunstweb** rond de duizend scholieren in contact met kunst en cultuur in het gebouw van de Melkweg. Gedurende twee dagen krijgen scholieren een gevarieerd aanbod te zien. Voor sommige kinderen is het de eerste keer dat ze een dans- of theateervoorstelling zien. Evenals vorig jaar organiseerde het **Conservatorium van Amsterdam** op verzoek van Kunstweb een percussieworkshop waaraan de leerlingen konden deelnemen, in de Melkweg Cinema werden dit jaar films vertoond over jonge hiphop liefhebbers in Zuid-Afrika.

20 OKT

SPIN OFF FINALE

Het was in 2002 alweer de derde breakdance finale die **Stichting Culture Coalition** in de Melkweg presenteerde. Na zes intensieve voorrondes in het land kwamen de finalisten hun skills meten in Amsterdam. De belangstelling was overweldigend. Met zeshonderd bezoekers was de oude zaal tot de nok gevuld met breakdance liefhebbers en beoefenaars. Tijdens de workshops en masterclasses waarmee het evenement traditioneel begint, gaven professionele breakers aanwijzingen en tips voor nieuwe moves aan minder ervaren dansers. Elk jaar is de kwaliteit van de getoonde breakdance hoger. Individuele dansers en groepen worden steeds creatiever in het integreren van nieuwe dansbewegingen in de bekendere break-

42 SPECIALE PRODUCTIES EN MANIFESTATIES

dancevormen. De internationale gastgroepen **Wanted** (uit Frankrijk), de b-girls groep **Female Artistics** (uit Duitsland, Oostenrijk en Hongarije), **Amlgo** (Flying Steps), **illusionary Rockaz** en **Magic & Joker** gaven flitsende shows.

20 OKT

QUEEN AND KING ON PLANET EARTH (ACT/PACT KICK OFF)

Voor studenten die een ACT/PACT-seizoenskaart hadden gekocht werd bij wijze van 'kick off' een theater & dance-feest georganiseerd. In samenwerking met het **Paradiso-Melkweg Productiehuis** en **Magazine Moliere** werd hen de productie **QUEEN AND KING ON PLANET EARTH** aangeboden. Dit speciaal voor de poppodia bedoelde theatevent van theaterregisseur **Carla Moliere** bood een avondvullende 'reis' die door middel van live acts, dans en video het publiek ongemerkt een ander bewustzijn binnenvoerde. **DJ Le Funkubline** en **Channel Zero** lokten de aanwezigen daarna de dansnacht in.

14 & 28 NOV, 12 DEC & 9 JAN '03

MOVE YOUR WORLD - DENKTANK LATIJNS-AMERIKA

Op vier donderdagen kwamen jongeren bij elkaar om het ontwikkelingsbeleid voor Latijns-Amerika onder de loep te nemen. In opdracht van NCDO werd er gebrainstormd over de situatie in Latijns Amerika en projecten die kunnen bijdragen aan verbetering van leefomstandigheden voor jongeren. De adviezen van de denktank, niet geformuleerd in ambtenarentaal maar op creatieve wijze in woord en beeld samengevat, werden aangeboden aan afgevaardigden van het ministerie van Buitenlandse Zaken en politici van Groen Links.

Een speciale prijs van 5000 euro werd uitgelooft aan een project van Anouk en Marcellus. Zij zullen een lokaal radiostation openen in Rio de Janeiro, Brazilië. Het wordt een centrum waar jongeren uit sloppenwijken bij elkaar komen en plannen ontwikkelen die uitzicht bieden op een leven zonder drugs, geweld, armoede, corruptie en werkloosheid.

23 NOV

BREAK A LEG! DANCE PARTY

In het kader van het CITY LIFE URBAN DANCE FESTIVAL werd in samenwerking met **Stichting Culture Coalltion** een speciale avond met de allernieuwste trends in de danscultuur gepland. Breakdance, popping & locking, kung fu, streetdance, '70-s disco & gogo, skating, capoeira, BMX, rope skipping en vooral de crossover tussen deze dansvormen kwamen op deze avond bij elkaar.

Rond de honderd artiesten gaven spectaculaire shows. Onder hen jong talent zoals **Theatergroep Constructie**, **Illusionary Rockaz**, **Ordinary Illusions**, **Multiple Arts**, **Ashmindo** en **Lazy Crew**, maar ook gevestigde namen als **Stepcreators**, **Alain** en **Joanne Vyent**. **MC Andy Ninvalle** en **DJ Rockid** hostten de avond.

OVERZICHT CO-PRODUCTIES, MANIFESTATIES & BIJZONDERE PROGRAMMA'S

SPECIALE PRODUCTIES 43
EN MANIFESTATIES

(T/M 16-06)

PLANET PUSSY

maandelijks dance event - women only! met o.a. DJ's Natarcia, Funki G, Zu

(18-01 E.A.)

KNOCK OUT

maandelijkse Drum 'n Bass / HipHop.night met o.a. dj Chaos / L-Oopa / Wix / Edzon

(25-01 E.A.)

HQ

maandelijks techno- & hard house event met o.a. dj Tom Harding / JP

(26-01)

OPEN FORUM ARGENTINIË

debat over straffeloosheid en mensenrechten in Argentinië met aansluitend een latin dansfeest

(07 T/M 26-02)

TAMTAM

een maand lang Toneelgroep Amsterdam in Stadsschouwburg en Melkweg met diverse voorstellingen van 7 t/m 26 februari

(08-02 E.A.)

EARTH

maandelijks progressive dance event met o.a. dj Per / H. Henk supported by Jansen met Fortuin / vj's Nog Harder

(20-02)

RIMSHOT PARTY

i.s.m. Move Your World. Launchparty website www.baobabconnections.org met o.a. Saian Supa Crew, Ebony, M-Fit, Complex 'n da Groove Click

(01-03)

CHESTERFIELD LABELLAND

labelpresentatie in de hele Melkweg van F Communications met o.a. Jori Hulkkonen / Llorca, Team Blueprint & Zephon's Mom

(06-03 E.A.)

DOWNLOAD CINEMA

(15-03 E.A.)

TRAFFIC

regelmatig terugkerend techno event met o.a. Bart Skils

(22-03)

FIESTA CARIBE

Caribisch evcnement met o.a. Masalsa / Puerto Rican Power / La Rouge

(23 & 24-03)

BLACKINC.

met o.a. Raymzter / SP / Got Skillz

(24-03)

USED TO BE A... TRIBUTE TO JACO PASTORIUS

met o.a. Victor Bailey / The New Cool Collective

JAZZ & FUSION SERIE

Cachaito (25-03)

Tribal Tech (04-04)

Joe Zawinul & The Zawinul Syndicate (01-05)

Eric Truffaz / Omar Sosa i.h.k.v. JVC Jazzfestival Amsterdam (23-10)

John Scofield (30-10)

Bela Fleck & The Flecktones (05-11)

(31-3 E.A.)

NEWROOTZ

regelmatig terugkerend urban event voor jong talent (spoken word, rap, mode & muziek) met o.a. dj Precise / 360 / Shyrock

(30 & 31-03)

FESTA DO BRASIL

jaarlijks capoeira manifestatie voor Brazilianen en niet-Brazilianen met o.a. Grupo Capoeira & Bloco Afro

(02-04)

PARADISO-MELKWEI PRODUCTIEHUIS

presentatie van het Paradiso-Melkweg Productiehuis: producties in voorbereiding

(05-04)

KUNSTSCHOOLEDAG

(10 T/M 17-04)

FESTIVAL VAN DE FANTASTISCHE FILM

i.s.m. de Balie, Pathé en Para

(27-04)

SOIREE SENEGALAISE

met o.a. Jaay Naffi Ballet

(10-05)

EMPATHY

psychedelic trance avond met o.a. dj's Bart / Tintal

(12-05)

HOMEGROWN-DOPE DUTCH HIPHOP TALENT

CD-presentatie Nationaal Pop Instituut met o.a. Opgezwolle / Raymzter / D-Men

(15-05)

VERKIEZINGSMANIFESTATIE SP

(18-05)

RIGHT ABOUT NOW

multidisciplinair event tcr afsluiting van voorstelling Powerplay van Made in da shade

QUEEN & KING ON PLANET EARTH door MAGAZINE MOLIER 20 OKT

(25-05)

AMSTERDAMSE POPPRIJS

i.s.m. Stichting GRAP

(01-06)

NATIONALE MUZIKANTENDAG & SENA PERFORMERS NIGHT

i.s.m. Conamus. Met optredens van o.a. Kirsten / Luie Hond / Black Market Audio (06-06)

MIXT URBAN TALENT SHOW

release-party van Mixt Urban Talents 2002 met o.a. Sage, Secure & Tasha's World (12-06)

UVA CULTUREEL FESTIVAL

eindfeest van het jaarlijkse UvA cultureel festival i.s.m. ASVA

(12 T/M 16-06)

HANS HOF PRESENTEERT...

i.s.m. Het Hans Hof Ensemble

(27 T/M 2-06)

AMSTERDAM ROOTS FESTIVAL

met optredens van o.a. Orchestra Baobab / Tinariwen / Fun>Qa>Mental / Lila Oowns (11 T/M 20-07)

JULIDANS

diverse voorstellingen i.h.k.v. Julidans (ook Stadsschouwburg, Bellevue, Paradiso) (17 T/M 21-07)

5 DAYS OFF

jaarlijks vernieuwend dance festival met o.a. Miss Kittin / Tiga / Jeff Mills / Laurent Garnier

(09-08)

CELTIC CROSSOVER

met o.a. Headmix / Celtica / Shantalla

(16/17-09)

KUNSTWEB

de Vertoning: cultureel programma voor Amsterdamse scholieren

(22-09)

LATIN CROSSOVER FESTIVAL

met o.a. Jazmin y su Havanna Connection / Babacar Sambe

(01-10)

ROYAL RED NIGHT

benefietavond Rode Oraad met o.a. The New Cool Collective / Yinka / 4tuoze Matroze (11-10)

SOUKOUS NIGHT

Congolese muziek/dansvond met o.a. Zaiko Langa-Langa

(17 T/M 19-10)

AMSTERDAM DANCE EVENT

internationale beurs voor de dance-industrie met clubavonden in o.a. Paradiso & Melkweg met o.a. Advanced Party, Hardliners Night en Interceltic Music Night

(20-10)

SPIN OFF FINALE

landelijke breakdance finale georganiseerd door Culture Coalition met gastoptredens van Wanted, Female Artistics, Amigo, Illusionary Rockaz en Magic & Joker (2-11)

TO RUSSIA WITH LOVE

i.h.k.v. Amnesty International Festival

(7-11)

ACT/PACT KICK OFF

Paradiso-Melkweg Productiehuis en Magazine Molier presenteren Queen and King on Planet Earth.

(7 T/M 20-11)

CINÉ PREMIÈRES

festival van de nieuwe Franse film

(8 & 9-11)

CROSSING BORDER

met o.a. Cinematic Orchestra / David Holmes & The Free Association / Thé Lau / The Jeevas / Hawksley Workman / Nils Petter Molvaer / Madrugada

(14-11 E.A.)

DENKTANK LATIJNS-AMERIKA

i.s.m. Move Your World. Vijftal discussies van jongeren over het ontwikkelingsbeleid (21 T/M 27-11)

SHADOW FESTIVAL

jaarlijks documentairefilmfestival

(23-11)

BREAK A LEG! DANCE PARTY

de allernieuwste trends binnen urban dance gepresenteerd i.s.m. Culture Coalition (24 T/M 28-11)

HIGH TIMES

Cannabis festival i.s.m. High Times met o.a. De La Soul / Fun Lovin' Criminals

(30-11)

GROTE PRIJS VAN NEDERLAND

Finale van aanstormend talent met o.a. Kopna Kopna / Busted / Satellite7

(12-12)

KNIGHTS

Multidisciplinair theaterproject i.s.m. Paradiso-Melkweg Productiehuis en ZT Hollandia (31-12)

[X]IT 02

Oud & nieuwfeest met o.a. Amsterdam Klezmer Band / Pronghorn / dj's Dab / (Mad) Ed / Oe gemene mixmeesters / Frodo / Robin S / L-Dopa / Jacaranda Inc.

QUEEN & KING ON PLANET EARTH door MAGAZINE MOLIER 20 OKT

PARADISO-MELKWEG PRODUCTIEHUIS

In 2002 heeft Paradiso-Melkweg Productiehuis de volgende activiteiten (mede)geproduceerd.

PARADISO-MELKWEG PRODUCTIEHUIS OF WAT MOET JE ERMEE EN WAT HEB JE ERAAN?

Op 2 april vond een bijeenkomst plaats in de Melkweg (The Max) om **Paradiso-Melkweg Productiehuis** onder de aandacht te brengen bij zalen, subsidiënten en publiek. Het programma, gepresen-

teerd door **Kuno Terwindt** bestond uit een afwisseling van oude projecten, om een beeld te krijgen van de soort voorstellingen, en nieuwe projecten, om een voorproefje te geven van wat komen ging. Met een publiek van ongeveer 100 toeschouwers was de zaal goed bezet. Van voorgaande projecten werd archiefmateriaal vertoond. De makers van de nieuwe projecten werden geïnterviewd en konden het publiek enthousiasmeren om hun project te programmeren of te komen bezoeken.

ENTER door **Eline la Croix**

Naar aanleiding van een voorstel van **Eline la Croix** om een project te maken met tappers, streetdancers en muzikanten is een jamsessie georganiseerd om te kijken of het project potentie genoeg had om verder uit te werken.

Vijf dagen werd in deelrepetities gewerkt aan vijf scènes waarin **Eline la Croix** de regie voerde over drie muzikanten, drie tapdancers en vier (street)dancers. Op 27 maart was de presentatie in Melkweg Theater. De samenwerking was een succes. De medewerkers waren al in korte tijd goed op elkaar ingespeeld, waardoor de kwaliteit van zeer hoog niveau was. Er is echter besloten dit project geen vervolg te geven omdat de inhoud te mager bleef.

QUEEN & KING ON PLANET EARTH door **Magazine Molier**

Na twee maanden repeteren ging op 28 september de voorstelling in première in Paradiso. **QUEEN & KING ON PLANET EARTH** vertelde het verhaal van een vrouwelijke entiteit die vanaf haar planeet Neverness naar de aarde werd gezonden. Zij had als opdracht uit te zoeken wat identiteit voor de mensen op aarde betekent en wat de relatie tussen jongens en meisjes inhoudt.

De voorstelling was een interactief, multidisciplinair project met video, spel, soundscapes, licht en een dj dat zich afspeelde in een theatraal decor binnen een clubsetting. Na het theatrale gedeelte draaide de DJ verder de nacht in. Het clubpubliek werd vanaf dat moment in de gelegenheid gesteld om interactief mee te doen. Aan deze productie was een tournee verbonden van tien voorstellingen.

TARZAN door **Collectief Tarzan**

In april begonnen twee dansers, een muzikant, een vormgever en een dramaturg met het *work in progress*. Door middel van improvisaties toetsten zij na een repetitieperiode hun bevindingen aan het publiek. Dit proces herhaalde zich drie keer. Op 3 oktober vond de première plaats in Melkweg Theater.

TARZAN is omgevingstheater waarin de ontwikkeling van de personages Tarzan, Lord of the Jungle, en zijn geliefde Jane de basis vormt. Door middel van tekst- en beeldblokken wordt tijdens de voorstelling commentaar geleverd op dit 'stripverhaal'. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het computerprogramma KeyStroke waarmee beelden, geluid en tekst tijdens de voorstelling door meerdere spelers tegelijkertijd gemanipuleerd kunnen worden.

De productie is in verschillende stadia te zien geweest, verdeeld over zestien voorstellingen.

LOOKING UP AT DOWN door **Blok & Steel**

Na de festivalpremière op 18 juni ging op 8 oktober de theaterversie van **LOOKING UP AT DOWN** in première. In deze dansvoorstelling met speciaal door **Alexander Balanescu** gecomponeerde muziek staan gebeurtenissen centraal die een onuitwisbare indruk maken en daarmee de levensloop van mensen bepalen. Momenten van eenzaamheid, desillusie, passie, toenadering, angst of bedreiging van buitenaf vormen het vertrekstation voor de dans en de muziek. Dergelijke koersbepalende gebeurtenissen én de keerpunten die ze te weeg brengen worden omgezet in de fysieke en theatrale danstaal die de rode draad is in het werk van Blok & Steel. De pers schreef over deze voorstelling, die in totaal drieëntwintig keer speelde: "De hit van dit Oerol" en "Meeslepend van vorm, ruig van inhoud, groots van dans-kwaliteit (...)" (NRC, 19/06/02)

GEZELSCHAP VAN DE NACHT SPEELT KNIGHTS met **ZT Hollandia**

In dit samenwerkingsverband met **ZT Hollandia** heeft **Paul Koek** samen met **Florentijn Boddendijk** een muziektheatervoorstelling gemaakt voor een dansnacht. **GEZELSCHAP VAN DE NACHT SPEELT KNIGHTS** is een voorstelling waarbij het publiek wordt heen en weer geslingerd tussen de donkere middeleeuwen en het heden met live muziek, een dj, spoken word, videoprojectie en een stuwende mix van alle denkbare muziekstijlen. De voorstelling is nu vier keer gespeeld en wordt nog aangeboden voor het volgende theaterseizoen. De voorstelling zal zeker nog te zien zijn in het Patronaat in Haarlem.

GROTE PRIJS VAN NEDERLAND

De **Grote Prijs van Nederland** blijft de beste opstap voor amateurs en de semitop naar een muzikale carrière. Doelstelling van de Grote Prijs is het bevorderen van de doorstroming en opstuwning van muzikaal talent door het organiseren van een concours in verschillende muzikale categorieën. Tijdens de goed bezochte finales in Paradiso en de Melkweg kwamen vier winnaars uit de bus: **Satellite 7** (categorie Pop/Rock), **Corey** (categorie Hiphop/R&B), **Me Mystery** (categorie Singer/Songwriter) en **Artefact** (categorie Dance).

DUTCH JAZZ COMPETITION

Deze competitie heeft als doel Nederlandse jazzmuzikanten en -groepen de mogelijkheid te bieden om eenmaal per jaar onder de aandacht te komen bij het grote publiek, de pers en de muziekindustrie. In Paradiso werd de strijd om de hoofdprijs gewonnen door **Agog. Slobodan Trkulja** won de prijs voor Best New Talent.

TEH LID WUK, WENEN

INTERNATIONALE CONTACTEN

INTERNATIONALE CONTACTEN 49

TEH - TRANS EUROPE HALLES

In 1983 was de Melkweg medeoprichter van **Trans Europe Halles (TEH)**, een netwerk voor onafhankelijke culturele centra in Europa, en heeft sindsdien altijd een sleutelrol gespeeld. Het doel van het netwerk was oorspronkelijk om de toen nauwelijks bekende multidisciplinaire culturele centra in oude fabrieksgebouwen onder de aandacht van de overheid te brengen. Sinds de oprichting heeft het netwerk diverse fases doorlopen. Mede omdat in 2001 het coördinatie bureau in Parijs ophield te bestaan werd besloten in 2002 tijdens een *sabbatical year* de doelstellingen van het netwerk te formuleren. Hiervoor werd een zogenaamde *vision group* ingericht die binnen een jaar een projectplan en een *mission statement* moest ontwikkelen met concrete stappen voor de toekomst. Deze groep bestond uit acht (jonge) medewerkers uit verschillende lidcentra. Naast de twee vision group meetings in Lund en Berlijn vond in het voorjaar (april) een meeting plaats in **Lugar Comum** bij Lissabon, waarin de eerste uitkomsten van de *vision group* aan de TEH leden voorgelegd werden. In de zomer vergaderde de vision group een laatste keer om de laatste hand aan de plannen te leggen en ze in oktober in **Toaca**, Boekarest, te presenteren. De meeting in Boekarest was een eerste try out voor het vernieuwde netwerk en stond in het teken van theaterprogrammering.

De nieuwe opzet houdt het volgende in:

- Twee jaarlijkse meetings waarvan één kleine in het voorjaar en een grote in het najaar. De najaarsmeeting heeft een thema en bevordert de professionele ontwikkeling van medewerkers uit de centra.
- Het opzetten van The Office, een contactpunt voor TEH voor communicatie en administratie. The Office heeft in het voorjaar 2003 zijn deuren geopend in **Kaapelitehdas** in Helsinki.
- Het inrichten van tijdelijke working groups die - afhankelijk van het onderwerp - samengesteld worden uit geïnteresseerde TEH-afgevaardigden en die door het jaar heen de meetings en specifieke projecten voorbereiden.

In 2003 zal het netwerk mede door het nieuwe communicatiepunt in Helsinki weer volop functioneren.

Voor meer informatie zie www.teh.net

TEH LID FREE CULTURE FOUNDATION, ST. PETERSBURG

TEH MEMBERS 2002

OI3 Tilburg, The Netherlands http://www.OI3web.nl	MEJERIET Lund, Sweden www.kulturmejeriet.se
ATENEU POPULAR NOU BARRIS Barcelona, Spain http://www.noubarris.net/ateneu	MELKWEG Amsterdam, The Netherlands www.melkweg.nl
BEAT INITIATIVE Belfast, Ireland www.belfastcarnival.org	METELKOVA Ljubljana, Slovenia www.ljudmila/metelko
CINEMA REX Belgrade, Yugoslavia http://www.cyberrex.org	MORIZBASTEI Leipzig, Germany www.moritzbastei.de
CITY ARTS CENTRE Dublin, Ireland http://homepage.eircom.net/~cityarts	PEKARNA MAGOALENSKE MREZE Maribor, Slovenia http://pekarna.rulz.org
CONFORT MODERNE Poitiers, France http://www.confort-moderne.fr	THE DRUM Birmingham, England www.the-drum.org.uk
OE EFFENAAR Eindhoven, The Netherlands http://www.effenaar.nl	THE JUNCTION COC Cambridge, England www.junction.co.uk
FREE CULTURE FOUNDATION St. Petersburg, Russia http://www.pushkinskaja-10.spb.ru	TOACA CULTURAL FOUNDATION Bucharest, Romania
FRICHE LA BELLE DE MAI Marseille, France http://www.lafriche.org	SCHLACHTHOF Bremen, Germany www.schlachthof-bremen.de
HALLES DE SCHAEERBEEK Bruxelles, Belgium http://www.halles.be	UFA-FABRIK Berlin, Germany www.ufafabrik.de
KAAPELITEHOAS Helsinki, Finland http://www.kaapeli.fi/~cable	WUK Vienna, Austria www.wuk.at
KULTURFABRIK Esch sur Alzette, Luxemburg www.kulturfabrik.lu	
LUGAR COMUM / CPAI Barcarena, Portugal www.lugarcomun.com	
MAINS D'OEUVRES St.Ouen, France www.mainsdoeuvres.org	

EFWMF – EUROPEAN FORUM OF WORLDMUSIC FESTIVALS

Het Europees Forum van Wereldmuziekfestivals (EFWMF) is een netwerk van onafhankelijke festivals die alle de visie delen dat de wereld een grote lappendeken is van miljoenen lokale tradities en lokale muziek. Elk verschillend qua inhoud maar gelijk in waarde. EFWMF is een non-profit organisatie die is opgericht in 1991 en in 1993 haar legale structuur kreeg.

De leden van EFWMF zijn allemaal muziekfestivals van hoge kwaliteit en worden vertegenwoordigd door hun artistiek leiders. Het forum staat open voor alle Europese festivals die een wereldwijde of tenminste een grensoverschrijdende aanpak hebben en programma presenteren op het gebied van wereld-, etnische-, folk-, traditionele en rootsmuziek. De festivals moeten tenminste drie keer achtereenvolgend gehouden worden.

De visie van het EFWMF is een sterk geloof dat bekendheid met alle verschillende culturele rijkdommen die de wereld te bieden heeft niet alleen leidt tot spannende muzikale sensaties, maar dat het ook helpt om meer begrip te krijgen voor andere mensen en hoe zij leven om op die manier elke vorm van racisme en opkomend nationalisme te weerstaan.

De kernactiviteit van het forum is de interactie tussen de verschillende leden waaronder het uitwisselen van informatie, ervaringen en contacten. Daarnaast maakt het forum ook een internationale nieuwsbrief om informatie te verstrekken aan geïnteresseerden. Deze is samengesteld uit de interne nieuwsbrief van EFWMF en is gratis te ontvangen.

EFWMF is voortdurend bezig met het bevorderen en intensiveren van contacten met internationale festivals en andere netwerken binnen de wereldmuziekgemeenschap. Daarnaast onderhoudt het forum contacten met organisaties die belangrijk zijn voor evenementenorganisaties.

Een van de initiatieven van het forum is de internationale WOMEX beurs. Ook organiseren zij STRICTLY MUNDIAL, een rondtrekkend festival dat zich concentreert op de muziek van de plek waar het zich op dat moment bevindt. Tot dus ver waren er edities in Zaragoza / Spanje (2000), Salvador de Bahia / Brazilië (2001) en Marseille / Frankrijk (2003).

Op dit moment bestaat EFWMF uit 48 leden en 6 gelieerde leden en 3 consultants verspreid over 23 landen. Het huidige bestuur, gekozen op de AGM in München in februari 2002, bestaat uit de volgende leden:

Bernhard Hanneken - voorzitter (Rudolfstadt Festival, Duitsland)

Patrick de Groote - secretaris (Sfinks Festival, België)

Hans Hjorth (Falun Folkmusic Festival, Zweden)

Marie-José Justamond (Les Suds à Arles, Frankrijk)

Dubi Lenz (Hearing The World, Israël)

ENGLISH SUMMARY

ENGLISH SUMMARY 53

After the peak years of 2000 and 2001, the past year went relatively well. The effects of September 11 on the selection of programs of 2002 no longer had an influence after March and the introduction of the Euro did not have an immediate negative effect on the amount of visitors. With 350.000 visitors, 2002 actually ended exactly between the preceding two years.

The most noticeable developments were the rising financial demands of the foreign bands, which, together with the forced introduction of the 7% performing rights payment to the BUMA, caused the highest increase in ticket prices in years.

PROGRAM

Despite the high increase in entrance fees the number of concerts and the accompanying number of visitors experienced enormous growth.

The dance events and club nights were developing variable and for the first time in years showed fewer visitors.

EARTH, HQ and **KNOCKOUT** continued as monthly programmes. On Thursday night the weekly **SOUNDCLASH** made room for the **¿QUE PASA?** programme. **5 DAYS OFF** had a very successful second edition at the end of July and the most outstanding live performances of dance music last year were from **Nightmares On Wax, The Herbalizer** and **Thievery Corporation**.

The most noteworthy shows were **Sergeant Garcia, Salan Supa Crew, Black Rebel Motorcycle Club, Nickelback, Jimmy Eat World, The Vines, Wilco, Arthur Lee's Love, Queens of the Stone Age, Coldplay, Calexico, Machine Head, Flogging Molly, NOFX, Mudhoney, Bad Religion** and **Fun Lovin' Criminals**.

Striking Dutch performances included **Def P & Beatbusters, Within Temptation, Peter Pan Speedrock, Rose, Daryll Ann, Frank Boeyen, Julian Sas Band** and **Thé Lau**.

The world music program included much high quality reggae and ragga such as **Alpha Blondy, Lucky Dube, Culture, Gregory Isaacs, Coco Tea** and **Junior Kelly**. The best artist from Africa was **Salif Keita**. Many co-productions also took place: **AFRO VIBES FESTIVAL, SOIRÉE SENEGALAISE, LA NUIT DES GRIOTS** and **SOUKOUS NIGHT**. From South and Central America the most outstanding concerts came from **Puerto Rican Power** and **El Gran Combo de Puerto Rico**.

Amsterdam Roots Festival was organised for the fifth time together with **KIT-Tropentheater, Het Concertgebouw** and **Holland Festival**. It comprised 56 concerts and four theatre performances by artists and groups with more than 25 different nationalities.

Crossing Border was held for the third and final time in **Melkweg** and a few other theatres closeby, and will return to The Hague in 2003. The quality of the artistic content has proven to be inconstant and the level of ambition was not compatible with the participating theatres.

Since 2000, the program in the renewed theatre has been expanded and considerable attention was paid to broadening and extending its audience. This approach was continued in 2002 and the broad programme - aimed at different audiences - is characteristic of Melkweg Theatre. In addition to theatre performances, youth theatre, contributions to special projects and festivals, half of the program consisted of dance and dance- and movement theatre. Furthermore a large part of the performances were of multidisciplinary nature. Of the 48 programmed productions there were 12 premières. Melkweg Theatre acted as a co-producer for 17 companies. Furthermore a lot of new work was shown by young dance- and theatre makers with whom Melkweg Theatre has built up a relationship since 2000.

Melkweg Cinema showed a very extensive film program with a special focus on characteristic and European arthouse movies. There were five premières and special attention was paid to new Spanish film with overviews of the work of **Julio Medem**, **Alejandro Amenábar** and **Pedro Almodóvar**.

Melkweg Cinema also participated in the 18e **FESTIVAL VAN DE FANTASTISCHE FILM**, **CINÉ PREMIÈRES** and **MOVIEZONE**. Furthermore the 3rd edition of the **SHADOW DOCUMENTARY FESTIVAL** and a new episode of **BLACKINC.** took place in association with Cinema de Balie.

Melkweg Gallery showed seven solo- and four group exhibitions in 2002. All the solo exhibitions had a special theme and both the visual composition as well as the prints and presentation were of high quality. Highlights were **BUENA MEMORIA** on disappearances during the Argentinian dictatorship by **Marcelo Brodsky**, **ROND** (Round) about the pregnant female body by **Christiane Kasdorp** and **EEN KWESTIE VAN SMAAK** (A Matter of Taste) on the live of homeless people by **Mayanne Konst**.

World Wide Video Festival was not part of the media program this year. **DOWNLOAD CINEMA** was a new initiative, featuring the best creative programs found on the web. Other happy news is that there is financial support to set up live streaming of programs during the next year.

The **Paradiso-Melkweg Productiehuis** produced four multidisciplinary projects, **QUEEN AND KING ON PLANET EARTH** by **Magazine Molier**, **TARZAN** by **Collectief Tarzan** with, among others, **Gonnie Heggen** and **Frans Poelstra**, **LOOKING UP AND DOWN** by **Blok & Steel** in cooperation with **Alexander Balanescu**

and **GEZELSCHAP VAN DE NACHT SPEELT KNIGHTS** together with **ZT Hollandia** and directed by **Paul Koek**.

STAFF, ORGANISATION AND FINANCES

The increase of personnel of the last few years came to a standstill in 2002. Every department is now arranged in such a way that the general organisation is well equipped for the 1.500 programmes and more than 300.000 visitors. By now Melkweg employs about 220 persons of which 105 are on a fixed contract. Despite the relatively low level of salaries, the costs related to staff increased (pension contributions, education, child care). The burden of staff costs on the general exploitation remains heavy.

The rise of activity costs in 2002 was considerably high: as much as 10%. This is due to the advancing process of harmonisation of band fees as a result of the introduction of the Euro. This led to considerable higher entrance fees for the public (over 16%). Nevertheless, this increased income was not enough to meet the increase in the total costs, namely 6,5% as compared to the 10% mentioned earlier. Concerns were expressed in last year's annual report about the limited capacity within the exploitation to increase own income.

This concern has been confirmed, because the share of income derived from subsidies (10%) within the total income more or less stabilised, while our own income hardly increased.

As a result of the extending costs and a slight increase of income, 2002 closed with a negative balance of more than € 50.000.

FIRE PREVENTION

In the summer of 2002, Melkweg was the first theatre to be inspected by Amsterdam's Fire Department and a public department of Amsterdam City Council in the light of a new fire prevention policy. It became clear that according to the stricter regulations Melkweg had to create more (emergency) exit space on the ground level. As a consequence bridges had to be built above the canal to meet the exit doors in the outside walls. Until this was done, the capacity of both halls was radically reduced.

By being flexible, Melkweg managed to adapt the less busy summer programming. All the alterations were completed by the end of the year. The total costs of these extra fire prevention measures amounted to € 360.000. Added to the investments for the two big conversions of 1995 and 2000, Melkweg could not finance this recon-

struction itself. Supported by the council committee, the Secretary of Culture persuaded the City Council to pay these costs. The final decision was taken in the spring of 2003.

BLACK BOX THEATRE / ENLARGEMENT OF THE MAX

In October 2002, the final plans by Jim Klinkhamer were finished and in December an application was made for a building license at Amsterdam City Council. In November 2003 the selection of a constructor starts. The building license is expected at the beginning of 2004 and building activities will probably start in the summer of 2004. The total complex should be finished in autumn 2006, but the enlarged Max hall can probably already be used in autumn 2005.

PREVIEW

The development of program within all disciplines is better than expected. This is also reflected in the public interest and the wide attention in the media. At the beginning of next year the new media room on the mezzanine floor can be realised as the remaining offices in the factory will move to the floors above Melkweg Café-Restaurant on Marnixstraat.

Air conditioning was installed in September 2002 in the concert halls, theatre and café-restaurant and started functioning in May 2003. This was a very extensive and expensive operation, which put an end to the sometimes unacceptably high temperatures and humidity in the building.

In the course of this year a policy plan will be drawn up for the period 2005-2008. The greatest concern for the years ahead is that the budget of Melkweg tripled in eight years, while the level of subsidies only increased on the basis of index-linking. Because of the strong growth of programming and organisation and the organisation's bigger contribution to maintenance and renewal of the building, the need to increase self-generated income is more urgent.

Furthermore, there are no financial reserves remaining to compensate for mishaps. The level of subsidy in the budget has decreased to a historic low point of 10%. Apart from this, the music, theatre and dance groups hardly receive any subsidy, and contrary to performances in traditional concert halls and theatres, as of now the business world does not contribute in a substantial way to financing programs at venues such as Melkweg.

Taking the current economical prospects into account, Melkweg finds itself in an unstable position. Within the following cultural policy plan (Kunstenplan), the Black Box Theatre will have been built and the cooperation with the Stadsschouwburg and Toneelgroep Amsterdam in programming this hall requires a stable financial and organisational position of Melkweg.

The policy plan for the coming period will explain these issues, in anticipation of well-structured arrangements, and emphasising the importance of a varied artistic development aimed at a broader audience (age and background) and stressing the importance of a stable financial basis for Melkweg in the future.

As before Melkweg is in for some exciting years.

INTERNATIONAL CONTACTS

TEH - TRANS EUROPE HALLES

In 1983 Melkweg was co-founder of **Trans Europe Halles** (TEH), a network of independent cultural centres in Europe, and has always maintained a key position. The primary aim of the network was to promote the needs of the barely existing or unknown multidisciplinary centres in old factory buildings. Since its initial phase the network has undergone many changes.

In 2001 the coordination office in Paris closed. This was one of the reasons a vision group, consisting of eight (young) members was set up to develop a mission statement and a project plan with concrete steps for the future.

Apart from two vision group meetings in Lund and Berlin, two regular meetings took place: one in **Lugar Cómum** in Lisbon in April, where the first results of the vision group's work were discussed, and the second one in October in **Toaca** in Bucharest. This meeting served as a try out of the renewed network and focused on theatre programming.

The 'new' network features:

- Two annual meetings, a small one in spring and a larger one in autumn. The autumn meetings have a specified topic and enhance professional development of staff of the member centres.
- A new contact point, named The Office, supporting communication and administration. The Office started working in the spring of 2003 in **Kaapelitehdas**, Helsinki.
- Temporary working groups set up throughout the year to collaborate on specific projects and to prepare the meetings.

In 2003, TEH will function at full capacity again; this is also due to the new contact point in Helsinki.

The complete list of members is printed on page 50. For more information check out www.teh.net

EFWMF - EUROPEAN FORUM OF WORLDWIDE MUSIC FESTIVALS

European Forum of Worldwide Music Festivals is a network of independent festivals sharing the vision that the world is a patchwork of millions of local traditions and music, each different in content yet equal in value. **EFWMF** is a non-profit organisation founded

in 1991 and legally structured in 1993.

The members of **EFWMF** are music festivals with a specific, high quality profile, represented by their artistic directors. **EFWMF** is open to all European festivals with a worldwide or at least clearly trans-national approach, that present performances in the areas of world, ethnic, traditional, folk and roots music and that have at least three consecutive editions.

They firmly believe that exposure to all the world's cultural riches not only leads to exciting musical sensations, but also helps in understanding other people and their ways of life, thus defying any sort of racism or resurgent nationalism.

EFWMF's core activity is beneficial interaction between members including the sharing of information, experience and contacts.

EFWMF also produces and distributes an International Newsletter, compiled on the basis of the purely internal **EFWMF** newsletter, as a tool of information that interested parties can subscribe to free of charge.

EFWMF continuously seeks to facilitate and intensify links to non-European festivals and other networks within the world music community in addition to maintaining lines of communication with organisations dealing with general issues of importance to event organisers.

EFWMF initiated the international trade fair, **WOMEX** and presently supervises **STRICTLY MUNDIAL**, a fiesta-like touring event with a strong focus on the music of the region where the event is held. Thus far, editions of **STRICTLY MUNDIAL** were held in Zaragoza / Spain (2000), Salvador de Bahia / Brazil (2001) and Marseille / France (2003).

Duwen en trekken bij de microfoon.

FOTO JEAN-PIERRE JANS

Tierende daklozen dwingen belofte af

PAUL VUGTS

AMSTERDAM - Als je nou eens alle woningen die in de stad vrijkomen, aan daklozen geeft. Scheelt een boel. Als in de Bijlmer dan een van die sloopflats blijft staan en ook alle leegstaande kantoren aan zwervers toevallen: moet je kijken hoeveel daklozen daar kunnen wonen! En een boel meer van die kleine pensioens door de hele stad, alsjeblieft!

Wat zou een daklozendag zijn zonder debat over de gebreken in de zorg en te nemen maatregelen? Niks, dat snapt een leek. Dus vuurden fanatieke daklozen gisteren in de oude zaal van de hulpverleners en beleidsmakers. Uitpraten was nergens voor nodig, want wat hoog zat, moest gezegd. Waarom zouden alle plannen uitvoerbaar moeten zijn, als ze lekker klinken?

De daklozen kunnen niet zeggen dat niemand naar ze luistert. Hannah Belliot, sinds vijf

maanden wethouder Zorg, de hoofden van de grote hulpverleningsclubs en de specialist van de politie: allemaal zaten ze in hun midden. Om 'zich te laten inspireren', heet dat dan. En om een karrenvracht kritiek over zich te krijgen uitgestort, dat wisten ze natuurlijk ook wel.

Aan journalist Sandra Rottenberg de schone taak enige structuur in de discussie te brengen. Niet makkelijk, als keer op keer verhitte daklozen elkaar en de sprekers belagen omdat hun kreten niet kunnen wachten tot de ander minstens halverwege zijn zin is. Schreeuwen, duwen, trekken, bet kon allemaal en het liep eigenlijk keurig af.

Het samenzijn was ook niet nutteloos, want behalve dat de beetgebakerden stoom konden afblazen, waren er ook toezeggingen - al moet het komende jaar uitwijzen wat daar van terecht komt.

Belliot is, na een bloemrijke carrière als 'burgemeester' van de Bijlmer, niet geïmponeerd door de eerste de beste stemverbeffing. Integendeel, ze kreeg

de zaal soms heel even stil ('Hou nu je mond!'). En deed een paar grote beloften.

"De toestand van de zorg die ik aantrof is hoopgevend, al is het niet voldoende. Er gaat jaarlijks 1,8 miljoen euro in projecten voor daklozen. Er waren al 1800 opvangplekken in de stad en daar zijn er de laatste twee jaar nog eens 140 bijgekomen," ving Belliot aan.

Rijk land

"Maar dat mensen na een overnachting worden weggestuurd, is bijna onmenselijk en niet langer acceptabel. We zijn een hartstikke rijk land, maar het geld moet anders worden georganiseerd, zodat u niet langs honderd plekken en zevenhonderd formulieren hoeft om ergens terecht te komen. Volgend jaar kom ik u vertellen wat ik daaraan heb kunnen doen."

Zo. Nadat de daklozen bet stadsbestuur al een decennium belagen omdat wethouder Jiskie van der Giessen (D66) ooit beloofde dat in het jaar 2000 niemand nog tegen zijn zin op

straat hoefde slapen - een nooit ingeloste belofte - dropte Belliot weer een toezegging van formaat. Dat de nachtopvang 's morgens iedereen naar buiten stuurt, is nu onontkoombaar door gebrek aan geld en hulpverleners die in ploegen kunnen werken. En de vrijwilligers moesten na hun nachtelijke taken ook weer naar hun eigen leven, merkte een van hen op.

Belliot: "Ik zit hier niet om jullie te besodemieteren en ik kom me volgend jaar verantwoorden." De wethouder herhaalde ook dat bejaarde daklozen haar 'grootste verdriet' zijn. Zij krijgen een eigen opvanghuis.

Met de mededeling dat ze zich aanbevelen hield voor verdere suggesties, draaide Belliot de microfoon weer open voor ieder die naar Rottenberg wilde opstomen. Dat waren er nogal wat: veel gezwaaie aandacht, veel getier tegen het opjaagbeleid van de politie, de betutteling en de bureaucratie in die verstikkende hulpverlening.

Bewoner Maurits van opvang-

centrum HVO De Veste in West schetste hoe het gebouw 'mooi is geverfd en prachtig is heringericht', maar hoe op drie verdiepingen waar thuislozen wonen, de enige kraantjes met warm water zijn afgesloten!

Directeur Maatschappelijke Opvang Stan Poels van HVO kon het uitleggen: "We besteden ons geld aan drie hoofdzaken: onze cliënten, onze medewerkers en het onderhoud. De laatste jaren hadden we voor die eerste twee posten steeds meer geld nodig, zodat we maar op onderhoud hebben beknibbeld. Maar vergeet niet dat een aantal panden nu wordt aangepakt."

De zaal bad geen trek in dat genueanceer: 'Zakkenvullers!'

Het pandemonium ging nog een balfuurtje door, wat tot grote opwinding en hilariteit leidde, niet tot nieuwe gezichtspunten. Op het ophaalbruggetje voor de Melkweg zetten enkele van de fanatiekste debaters zich inmiddels aan hun halve liters. En aan hun bondige nabeschouwing. "Wat een gelul. Ongelofelijk. Eikels, heb je niks aan."

Rookverbod treft ook popconcert

Van onze verslaggeefster
Femke Deen

DEN HAAG

Roken tijdens popconcerten wordt verboden. Voor poppodia, zoals Paradiso en de Melkweg in Amsterdam, gaat een algeheel rookverbod gelden, net als voor concertgebouwen en theaters. Alleen in aparte 'gedoogruimtes' mag dan nog worden gerookt. De uitbaters van de zalen zijn in alle staten. Zij vrezen dat het publiek wegblijft.

Woensdag voerden zij overleg met het ministerie van Volksgezondheid. Directeur Siebe Weide van de Vereniging van Nederlandse Poppodia (VNP) is bang dat door het rookverbod een aantal zalen genoodzaakt wordt de deuren te sluiten. 'De meeste zalen zijn afhankelijk van de omzet van de bar', zegt hij. 'Als mensen na een concert bij hun drankje geen sigaret meer mogen opsteken, blijven ze niet meer hangen. Dat is funest.'

De maatregelen vloeien voort uit de nieuwe Tabakswet van minister Borst, die al door het parlement is goedgekeurd. Met de invoering van de wet wordt het aantal plekken waar mag worden gerookt, drastisch teruggedrongen. De minister moet nog per sector besluiten wanneer de beperkingen ingaan. Zeker is al dat per 1 januari 2003 in alle treinen en op alle stations een rookverbod zal gelden.

Woensdag waren de belanghebbenden van de culturele instellingen uitgenodigd om op het ministerie te praten over de toe-

komstige aanpassingen van de wet. Weide van de VNP moest zichzelf uitnodigen. 'Uit alles maak ik op dat ze er niet bij hebben stilgestaan wat dit voor ons betekent. Toen ik opbelde was de reactie: oh ja, die zijn er ook nog.'

Weide voorziet grote problemen bij de invoering van het verbod. Samen met de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwen Directies heeft hij al bij het ministerie van Onderwijs en Cultuur aan de bel getrokken.

'Om een aparte rookruimte te creëren moeten bijna alle gebouwen enorm worden verbouwd', zegt Weide. 'Wie gaat dat betalen? Daar hebben we heel veel tijd en geld voor nodig.'

Weide vindt het onrechtvaardig dat het verbod wel voor de popcentra geldt, maar niet voor andere uitgaansgelegenheden. 'Je kunt niet aan de mensen uitleggen dat je in een disco wel mag roken, maar als je gaat dansen bij Paradiso niet.'

Handhaving van het verbod zal praktisch onmogelijk zijn, denkt Cor Schlösser, directeur van de Melkweg. 'Wie gaat er straks controleren of de mensen niet roken? De leiding, de politie? Er doemen bij mij enge, science-fictionachtige beelden op als ik eraan denk.'

Het ministerie zal de Tabakswet streng handhaven, aldus een woordvoerder. Op dit moment worden extra inspecteurs opgeleid die erop moeten toezien dat de wet wordt nageleefd. Volgens hem hoeven de poppodia niet bang te zijn dat er minder mensen komen. 'Wie weet hoeveel mensen nu niet uitgaan omdat ze zoveel last van de rook hebben.'

Poppodia op tilt door rookverbod

(Van een verslaggeefster)

AMSTERDAM - De poppodia vrezen chaos en zakelijke problemen als het ministerie van VWS (Volksgezondheid) roken tijdens concerten gaat verbieden. Er is een toevoeging aan de Tabakswet voor de hele kunst- en cultuursector in de maak, met dat verbod. Volgens de Vereniging Nederlandse Poppodia (VNP) levert dat een 'niet te handhaven chaos' op, en bij voorbeeld Paradiso vreest omzetverlies en sluiting.

Instellingen uit de kunst- en cultuursector voerden afgelopen week overleg met het departement van Volksgezondheid. Pas voor het eerst, zegt een boze Siebe Weide van de VNP, die zichzelf ervoor moest uitnodigen en vervolgens te horen kreeg dat het de bedoeling is dat de zogenoemde algemene maatregel van bestuur - een toevoeging aan de wet - nog voor de zomer door vermoedelijk nog het demissionaire kabinet wordt vastgesteld.

'Dat kan helemaal niet,' aldus Weide. 'Omdat zo'n maatregel de hele cultuur rond het uitgaan verandert, heb je op z'n minst een campagne nodig. Wellicht zijn enorme verbouwingen van de zalen noodzakelijk. Wie gaat dat betalen?'

Weide verwacht een 'niet te handhaven chaos', omdat het 'te kort dag is, het te snel van start moet gaan, en er te weinig over is nagedacht'.

Een woordvoerder van VWS erkent dat er over de toevoeging nauwelijks nog iets op papier staat. Hij verwacht dat het rookverbod tijdens popconcerten daarom pas 'ver in 2003' van kracht wordt. Volgens hem hoeven de poppodia niet helemaal rookvrij te zijn. VWS wil aparte, rookvrije ruimten.

Dat zou betekenen dat veel concertzalen hun horecagedeelten intern moeten verplaatsen. Bij de meeste ligt de bar centraal in de zaal.

Geert van Itallie, adjunct-directeur van Paradiso, vindt de maatregel 'een beetje wereldvreemd'.

'Een culturele instelling is heel erg afhankelijk van roken en drinken. Er is maar een kleine minderheid die zich daaraan zo stoort dat ze niet komt. In de praktijk kan het voor ons misschien betekenen dat we dicht moeten.'

Ook Cor Schlösser, directeur van de Melkweg, verwacht 'hele nadelige gevolgen'. 'Het is een ongeluk, er is niet over nagedacht. Het aantal mensen dat komt, zal dalen. Waarom niet een paar rookvrije concerten?'

HET PAROOL 14 JUNI

DAGBLAD VAN HET NOOROEN
12 SEPTEMBER**Te weinig geld voor veilige Melkweg**

AMSTERDAM ■ De Amsterdamse wethouder van cultuur Belliot wil niet volledig opdraaien voor het brandveilig maken van poppodium De Melkweg. Belliot wil slechts de helft van de benodigde 320.000 euro betalen. Melkweg-directeur Cor Schlösser wijst het voorstel van de hand. "Wij vinden dat de gemeente de verbouwkosten voor gesubsidieerde podia helemaal moet betalen." De Melkweg moet op last van de brandweer veiliger. Zolang dat niet gebeurt mogen er minder mensen naar binnen.

Brandregels struikelblok voor theaters

(Van een verslaggeefster)

AMSTERDAM - De culturele instellingen in de binnenstad zijn boos op stadsdeel Centrum, dat de theaters en concertzalen slechts enkele weken de tijd heeft gegeven om te voldoen aan de nieuwste brandveiligheidsvoorschriften. De kosten komen voor rekening van de instellingen. **Woordvoerder Florian Diepenbrock:** "Het stadsdeel zet ons het mes op de keel."

Diepenbrock, voorzitter van het Overleg Amsterdamse Theaters, is al een jaar met stadsdeel en brandweer in gesprek. "En dan moet ineens van alles veranderen, vlak voor het begin van het nieuwe seizoen. Dat kan dus niet. De schrik zit er goed in."

In de Kleine Komedie is al een houten noodtrap in de entree aangebracht. Binnen vier weken diende het theater de uitgang drastisch te verbreden, anders zouden honderd mensen minder in het theater worden toegelaten. "Belachelijk," zegt directeur Joost Nuijss. "De kaarten waren allang verkocht." Nuijss voelt zich overvallen. De brandweer had het theater tot 2003 een gebruiksvergunning verleend. Nu moeten de trappen en stoepen bij de ingang worden verbouwd en moet een nieuwe brandmeldingsinstallatie worden aangelegd.

Met de maatregelen is naar schatting tweehonderdduizend euro gemoeid, en dat heeft Nuijss niet. "Als veel theaters met zulke verbouwingen te maken krijgen, heeft dat grote gevolgen voor de kunstbegroting." Volgende week komen twintig theaters voor spoedoverleg bijeen.

Bij De Melkweg is men druk bezig speciale looppaden langs het water aan te leggen om de vijf vereiste extra nooduitgangen

te kunnen maken. Ook hier zijn de nieuwe eisen hard aangekomen, zegt directeur Cor Schlösser. "De aanpassingen kosten 320.000 euro en dat kunnen wij niet opbrengen. Als de gemeente niet bijspringt, gaan we failliet."

Ook bij Felix Meritis is de brandweer langs geweest, maar hier zijn dankzij de aankoop van het buurpand voldoende vluchtwegen aanwezig. "We hoeven slechts kleine zaken te veranderen, en daar waren we al op voorbereid," zegt plaatsvervangend directeur Joanneke Lootsma. "Maar ik hoop wel dat de gemeente ons in de kosten tegemoet zal komen."

Bij het stadsdeel Centrum begrijpen ze niet waar de theaters zich plotseling zo druk om maken. "We hebben ons wild gecommuniceerd," aldus een woordvoerder. Najaar 2001 is nog een folder naar alle instellingen in de stad gegaan, waarin de brandveiligheid en het bijbehorende stappenplan van de gemeente en stadsdeel uitgebreid worden beschreven. "De theaters konden redelijkerwijs vermoeden dat we binnenkort langs zouden komen."

De theaters moeten zelf naar oplossingen zoeken om de maatregelen te betalen, aldus de woordvoerder. "Het stadsdeel is niet verantwoordelijk voor de exploitatie."

HET PAROOL 11 OKTOBER

Adempauze aanpassingen brandeisen

(Van een verslaggever)

AMSTERDAM - De gemeenteraad wil dat de stadsdelen stoppen met het onmiddellijk doorvoeren van verbouwingseisen. Steeds meer culturele instellingen in Amsterdam komen in de problemen door de strenge eisen die worden gesteld aan de brandveiligheid.

Wethouder Hannah Belliot zei gisteren in de commissie Cultuur dat inmiddels twintig culturele instellingen bij haar op de stoep staan voor geld dat zij nodig hebben om te kunnen voldoen aan de nieuwe, veel strengere brandveiligheidseisen. Als ze alle wensen zou honoreren, is ze nu al tien miljoen euro kwijt.

Belliot heeft op haar begroting voor volgend jaar echter slechts 1,2 miljoen euro staan voor algemene renovatiewerkzaamheden. Dat geld heeft ze al gestopt in de drie meest acute probleemgevallen: de Melkweg, de Kleine Komedie en jeugdtheater De Krakeling.

De gemeenteraad had gisteren de leden van de deelraad Centrum uitgenodigd om de problemen te bespreken. Het zijn de stadsdelen die op dit moment via visitaties culturele en horeca-instellingen confronteren met eisen voor onmiddellijke verbouwingen. Veel van die instellingen zijn afhankelijk van gemeentelijke subsidies.

Volgens Belliot is de gemeente juridisch niet aansprakelijk voor de kosten, maar wil dat niet zeggen dat zij geen probleem heeft. Theaters zullen op last van de brandweer moeten sluiten als zij geen geld hebben voor verbouwingen. Belliot: "Dan houd ik dus geen cultuur meer over en daar ben ik weer wel verantwoordelijk voor."

Volgens de gemeenteraad kunnen de stadsdelen rustig doorgaan met het controleren van gebouwen, maar zou dat niet onmiddellijk moeten leiden tot enorm zware eisen. Een grote meerderheid wil rust. Eerst zou geïnventariseerd moeten worden waar de problemen zitten en hoe die het best opgelost kunnen worden. Anders is volgens de raad het einde zoek.

Belliot gaat nu uitzoeken wat zij kan doen. Een echte reactie van de deelraad Centrum, waar zich de meeste problemen voordoen, kwam er niet. Verantwoordelijk bestuurder Anne Lize van der Stoep was niet aanwezig.

Popzaal Melkweg niet brandveilig

AMSTERDAM ■ De Melkweg in Amsterdam wordt binnenkort verbouwd. Volgens de brandweer is het met de brandveiligheid van de popzaal droevig gesteld. Er komt onder meer een extra loopgang aan de waterkant van het gebouw. Ook staan extra nooduitgangen in de planning. Totdat de verbouwingen zijn afgerond, mag De Melkweg slechts de helft van zijn capaciteit gebruiken.

DAGBLAD VAN HET NOORDEN
31 AUGUSTUS

Popwereld moet aan de oordop

Door onze kunstreductie

AMSTERDAM, 6 NOV. De nieuwe Europese regels voor de geluidsbelasting op het werk waarover vorige week in Brussel overeenstemming werd bereikt, hebben ook gevolgen voor de poppodia. Het gemiddelde geluidsniveau tijdens rockconcerten op de Europese podia ligt ver boven de norm, met uitschieters rond de 110 decibel, vertelt Geert van Itallie, adjunct-directeur van Paradiso in Amsterdam. Vanaf 2006 moet de norm zijn verlaagd van 90 decibel naar 87. In de praktijk betekenen die drie decibellen een halvering van het geluidsniveau.

Paradiso is als een van de eerste Nederlandse poppodia bezocht door de arbeidsinspectie. De zaal zal op een aantal punten gelden als 'testcase' voor de rest van het land. De overheid maakt zich vooral zorgen over de huidige generatie die opgroeit met harde rockconcerten en houseparties, aldus Van Itallie. „Het is een schrikbeeld van de overheid: jongeren met gehoorbeschadiging. Dat wordt een maatschappelijke kostenpost”.

In mei was er al een convenant gesloten tussen de ministeries

van SZW en OC&W enerzijds en onder andere theaterzalen, vakbonden en poppodia anderzijds. De ministeries willen investeren in deze risico-branche waar 'geluid' het kern-product is. Siebe Weide, directeur van de Vereniging van Nederlandse Poppodia was betrokken bij de opstelling van het convenant. Hij noemt de persoonlijke bescherming van werknemers de belangrijkste maatregel. „Wij adviseren oordoppen voor de werknemers die zich dichtbij de bron van het geluid bevinden. Je kunt ook denken aan roluatie van het personeel tussen plaatsen waar meer en minder geluid te horen is. Een laatste maatregel is het zachter zetten van het geluid maar daar willen wij nog niet aan denken. We accepteren de wet, maar het werk moet niet onmogelijk gemaakt worden. In Den Haag heeft men begrip voor onze zaak. Hoe het in Brussel zit weten we niet.”

De nieuwe regels treffen ook het economisch belang. „Als het er van komt dat het barpersoneel niet meer in de zaal mag staan tijdens concerten, moet de bar weg. Dat zou ons in ons voortbestaan bedreigen”, zegt Van Itallie.

Melkweg voor 320.000 euro verbouwd

AMSTERDAM - De Melkweg in Amsterdam moet op korte termijn verbouwen om het gebouw brandveilig te maken. De hele verbouwing gaat 320.000 euro kosten, zo meldt het Nationaal Popinstituut op zijn website.

Het gaat om een extra loopgang aan de waterkant, een verbreding van de huidige loopgang, een extra brug en extra nooduitgangen in de Max. Op last van de brandweer mogen er tot die tijd in de Oude Zaal maximaal 500 en in de Max maximaal 440 bezoekers worden toegelaten. De twee zalen bieden ruimte aan respectievelijk 700 en 1000 mensen. De Melkweg is op dit moment begonnen de aanpassingen uit te voeren, die tot begin oktober duren.

Volgens Erik Bakker van de Melkweg staat het poppodium wel voor het probleem dat er voor de komende tijd enkele uitverkochte concerten op het programma staan. Bakker: „Voor die avonden hebben we bij de gemeente dispensatie aangevraagd. We gaan ervan uit dat we die krijgen. Die avonden staan al heel lang gepland.”

Amsterdam streng voor musici

Amsterdam is roomser dan de paus waar het gaat om het verlenen van vergunningen voor live optredens. De doorstroming van nieuw muzikaal talent komt in gevaar, omdat de hoofdstad slechts mondjesmaat ontheffingen verleent voor kleinschalige optredens waarbij sprake is van maximale geluidshinder.

In een brief aan wethouder H. Belioot van Cultuur pleit de Amster-

damse Kunstraad “op voorzichtige toon” voor een iets soepeler houding. De voorzichtigheid van de raad komt voort uit het besef dat de druk op de inwoners van Amsterdam al groot is. Ze worden meer dan anderen geconfronteerd met lawaai van verkeer, terrassen, evenementen, bezoekers en andere omwonenden. Al dat lawaai wordt echter niet veroorzaakt door vele live optredens van musici.

want voor hen blijkt Amsterdam een “moeilijke, zeer strenge stad”.

Volgens het Landelijk Besluit Horecabedrijven mogen gemeentebesturen twaalf keer per jaar een ontheffing verlenen voor de maximale geluidshinder. In Amsterdam wordt per locatie niet meer dan twee keer per jaar een ontheffing verleend. Voor popgroepen die zijn ‘doorgebroken’ zijn er podia zoals de Melkweg en Paradiso. Maar voor

de vele groepen die zijn aangewezen op kleinere, laagdrempelige podia, is er steeds minder aanbod, aldus de Kunstraad. Om omwonenden niet onmiddellijk in de gordijnen te jagen, stelt de raad voor om weliswaar twaalf ontheffingen per jaar te verlenen, maar voor circa drie uur in de middag en vooravond. Landelijk geldt een tijdspanne van 24 uur.

(ANP)

METRO 11 JUNI

Verbouwing theater

Door onze kunstreductie

AMSTERDAM, 27 AUG. De gemeente Amsterdam eist van cabaretzaal De Kleine Komedie dat deze binnen vier weken de voorgevel verbouwt op straffe van inperking van de vergunning. Het stadsdeel Centrum controleert alle theaters zonder gebruiksvergunning op hun brandveiligheid. Ook Amsterdamse zalen als de Melkweg en Felix Meritis moeten verbouwen na een bezoek van de inspectie. Paradiso heeft dit vorig jaar al gedaan.

Het verscherpte toezicht komt voort uit de strengere controle in het hele land sinds de cafébrand in Volendam in 2001. Directeur Joost

Nuissl van de Kleine Komedie is kwaad, vooral over de gestelde termijn van vier weken waarin de verbouwing klaar moet zijn: „Ik noem dat een overval-tactiek. Ik heb nu snel over de hele breedte een houten trap laten neerzetten. Het is onbekend wie de definitieve trap gaat betalen.”

W. van de Bospoort, afdelingshoofd Bouwtoezicht van het stadsdeel, ontkent dat De Kleine Komedie tot een verbouwing is gedwongen. „Wij zeggen: met de huidige vluchtwegen is er in dit pand ruimte voor 400 personen. Wil je er 500 hebben, dan moet je verbouwen. Maar dat moet je zelf weten.”

Bassisten eren hun held Pastorius

AMSTERDAM - In een bomvolle Melkweg in Amsterdam is gisteravond een eerbetoon aan bassist Jaco Pastorius gehouden. De Amerikaanse muzikant stierf vijftien jaar geleden op 35-jarige leeftijd. „Jaco heeft de wereld van de basgitaar op een ander plan gezet. Jazz, blues, hard-rock... alle stijlen zijn door hem beïnvloed”, zegt conservatoriumdocent basgitaar David de Marez Oyens uit Hilversum. Een van de hoogtepunten deze avond was het optreden van vijftig basgitaristen die allemaal tegelijkertijd het Pastoriusnummer *Portrait of Tracy* gingen spelen. „Dat gaf echt een hele bijzondere klank. Ik stond op het podium dus dan weet je niet goed hoe het klinkt. Maar mijn vriendin en mijn

broer stonden middenin de zaal en zij hadden nog nooit zo iets gehoord”, aldus De Marez Oyens. Ook Hilversummer Jeroen Vierdag (een oud-leerling van De Marez Oyens) had gisteravond de avond van zijn leven. „Het was helemaal geweldig. Ten eerste was er een enorme goeie sfeer en ten tweede was het programma te gek. Het voelde alsof Jaco erbij was”, zegt Vierdag. Om alle vijftig bassisten de ruimte te geven stonden er dertig op het podium en nog eens tien op elk balkon. De dirigent was Victor Bally die Pastorius heeft opgevolgd in de band *Weather Report*. Ook traden de tweelingzonen van Pastorius op. Foto: Ton Kasternans

DE GOOI- EN EEMLANDER 25 MAART

HET PAROOL 14 JUNI

In de praktijk is het leuk bij Andrew WK

Concert: Andrew WK. Gehoord: 16/2 Melkweg, Amsterdam.

Door JAN VOLLAARD

Vergeet de grimmige sfeer van de beruchte foto-met-bloedneus: de muziek van Andrew WK is gewoon leuk. De Amerikaanse rocker vestigde de aandacht op zichzelf met een schokkende hoesfoto waarop hij wezenloos in de lens staart met een gezicht vol varkensbloed. In de VS werd de voorkant van zijn debuutalbum *I Get Wet* aangepast, omdat de groteske neusbloeding in de perverse fantasie van de censor veroorzaakt zou zijn door het snuiven van cocaïne. De muziek lijkt ontsproten aan het brein van Beavis & Butt-Head: een cartooneske mengeling van glamrock, heavy metal en punk à la The Ramones. Songtitels *It's time to party* en *Party hard* zetten de toon van rocksongs die een ongebreidelde hedonisme uitstralen, hoewel WK zijn rol van rock-performer uiterst serieus neemt.

De Engels hype die Andrew WK met zijn schoktactiek veroorzaakte, heeft op het nuchtere Hollandse rockpubliek nog geen vat gekregen. In een matig gevulde Melkweg (de rij voor de deur was voor de Senegalese dansgroep in de andere zaal) deed de enthousiaste zanger zijn uiterste best om zieltes te

winnen voor zijn partyrock, bombastisch gespeeld door drie gitaristen op een rij.

Half in de coulissen verschool zich de wildste muzikant van het zevental: de gekke bekken trekende toetsenman die vooral het van The Stooges afgekeken één-a-coordenwerk tot in de puntjes beheerste. Op een bonkende glamrockbeat in de beste Gary Glitter-traditie danste WK zijn schonkige kozakkendans, trappend in de lucht en wapperend met zijn slierige haar. Bloed of andere lichaamsvloeistoffen er niet: de enige manier waarop WK zijn albumtitel *I Get Wet* eer aandeed was met de waaijer van zweetdruppels rond zijn zwiepende hoofd.

Slimpel en ouderwets als het allemaal mocht klinken, was er goed nagedacht over de manier waarop de gitaarpartijen in elkaar pasten. Het nummer *She is beautiful* onderschelde zich door de subtiele opbouw, voor zover daarvan sprake kon zijn bij deze stamp- en schreeuwmuziek. Als een jonge hond ging de in smoezelig wit geklede zanger tot op de bodem van zijn kunnen. Hij dankte alle aanwezigen uit de grond van zijn hart voor hun komst en sprong tot slot van het podium om zo veel mogelijk handen te schudden. Als Iggy Pop nog eens met pensioen gaat, heeft hij in Andrew WK een waardige opvolger.

Music

3 APRIL

THE KELLY FAMILY

Something of a latter-day Von Trapp Family Singers, the Kelly Family left the USA in 1966 and settled in southern Spain where the four children started singing traditional folk music from the region. Soon they were appearing at birthday parties, weddings, and fiestas - later joined by their dancer mother and antiques dealer father. On holiday in Rome in 1976, their minibus was broken into and - left only with their passports and instruments - they started singing in the streets to raise some money. Their instant success led them to tour European cities in their infamous double-decker bus and their first recording contract in Germany. In 1980 they had their first Number One hit in the Netherlands with *Who'll Come With Me (David's Song)*. Sadly, in 1982 mother Barbara Ann Kelly died of breast cancer but the rest continue to fulfill her last wish to 'keep on singing'. 9pm. The Melkweg is at Lijnbaansgracht 234a. For more information tel: 020 531 8181 or visit www.melkweg.nl

HERALD TRIBUNE 3 APRIL

Nederhopper Def P (foto: L. van Nessel)

Een dansfeest met Def P

Concert: Def P & The Beatbusters.
Gehoord: 19/1 Melkweg,
Amsterdam. Herhaling Tivoli,
Utrecht, 1/2 Burgerweeshuis,
Deventer, 8/2 Kade, Zaandam, 16/2
Groene Engel, Oss.

Door JAN VOLLAARD

De complimenten vlogen over en weer op het podium: hij is 'de soei-
ste rapper' en zij zijn 'de strakste
skaband van Nederland'. Terechte
loftuitingen, want de samenwerking
tussen rapper Def P en de Be-
tuwse groep The Beatbusters heeft
geleid tot een gouden combinatie.
Meer dan bij zijn eigen rapcrew Os-
dorp Posse bewerkstelligt Def P
(Pascal Griffioen) een luchtig pop-
gevoel aan het hoofd van een echte
live-groep, los van het sectarisme
waartoe hij als zelfbeoogde uit-
vinder van de Nederlandse
hiphop ('Nederhop') gedwongen is
wanneer hij allezo met een decijay
en een groep rappers op pad gaat.

Dat hij van de straat is, bewees
Griffioen onomstotelijk met de
hoofdsteedelijke turbotol van Os-
dorp Posse's *Origineel Amsterdams*.

Dat hij daarnaast ook oog heeft
voor de rest van het land en voor
andere muziek, blijkt, na
een eerder uitstapje met de hard-
rockband Nembionic, uit de cd
Aangenaam die hij met de ervaren
feestband The Beatbusters maak-
te. Tussen de grote stad en het plat-
telaod heerst een verschil als dag
en nacht, rapt hij lo het openij-
nummer *Stad & land*, „maar con-
trast geeft het geheel ook juist zijn
kracht“.

Het haketakritme van de ska en
delome beat van de reggae leenden
zich uitstekend voor de spraak-
terval van Def P. Een opsomming
van mooie meisjes die hij in zijn
bubbelbad zou wensen, volgde op
de huis-tuin-en-keukenfilosofie
van Placebo: „Geluk is als een place-
bo/ het werkt alleen als je niet weet
wat het is.“ De springerige ska-
nummers werden flink soeller ge-
speeld dan op de plaat. Met hun
fantastische ritmesectie en het
puntige blazertrio veroorzaakten
The Beatbusters een onweerstaan-
baar dansfeest, dat als Nederlandse
variant op de muziek uit Jamaica
authentiek aardeed dan de mu-
ziek van Doe Maar of hun disci-
-

len Luile Hood. Waar wareo Def P &
The Beatbusters op de recente
Noorderslag, die oog wel zo'n in-
jectie van feestvreugde had kunoe
gebruiken?

Def P, die bij instrumentale
nummers vrolijk meettrommelde,
nam als gewoonlijk geen blad voor
de mond. Het nummer *Geen kip*
over de ootberingen die jooge ou-
ders te wachten staan, droeg hij op
aan Anouk met de woorden „je zal
maar zwanger zijn van een Rotter-
damse postbode!“ De muzikin-
dustrie is een bordeel, hield hij de
joelende medewerkers van zijn
plateomaatschappij voor, en het
nummer *Rondspoken* werd beslooto
met een geslaagde imitatie van de
enge graaf Tel uit Sesamstraat.

In zijn bewegingen, zijn aao-
koodgingen en zijn leiderschap
van een tot grote geestdrift opge-
stuwde band toonde hij zich een
geboren showman. Hopelijk leert
Def P van zijn ervaringen met The
Beatbusters dat er aan optredens
met logeblikte muziek ved min-
der eer te behalen valt, want geza-
menlijk brango ze het beste live-
entertainment dat het Nederland-
se popcircuit op dit moment biedt.

DE VOLKSKRANT 26 FEBRUARI

Daar waren we dus lelijk in gestonken

THEATER

Black Rebel Motorcycle Club. Melk-
weg, Amsterdam, 24 februari.

Het trio Black Rebel Motorcycle
Club komt uit San Francisco en
debuteerde vorig jaar met het
gruizige, bij viagen opwindende
B.R.M.C. Vooral de Britse pers
deelde de rudimentaire gitaarrock
van dit drietal in bij die twee an-
dere spraakmakers van de Ameri-
kaanse hedendaagse rock 'n' roll,
The White Stripes en The Strokes.

En hup daar was weer een hype.
Ook al lijkt de Brits aandoende
retropop op die plaat (*The Jesus &
Marychain* in hun nadagen) in de
verste verte niet op de onstuimige
en vooral frisse platen van de
White Stripes en de Strokes. Bij
een enkel liedje als *Whatever
Happened To My Rock 'n' Roll
(Punk Song)* voel je nog enige op-
winding, maar veel nummers roe-
pen de Britse gitaarrock uit het
begin van de jaren negentig in her-
innering, die van de *shoegazers*.

Was de Black Rebel Motorcycle
Club uit Engeland gekomen dan
waren ze als een tweederangs uit-
voering van Ride of Slowdive af-
gevoerd. Nu is het een hippe band,
want komt uit Amerika. En het is
de muzikanten nu al in de boi
geslagen ook, want een aanbod
van de Melkweg om de uitver-
kochte Oude Zaal te vervullen

voor de ruimere Max, werd van de
hand gewezen. Het trio wil im-
mers alleen in uitverkochte zalen
spelen. Dat het publiek best wat
meer comfort zou wensen, is zijn
probleem.

Met zoveel babbels op zak mag
je wat verwachten, maar de Black
Rebel Motorcycle Club stond er
labbekkerig bij, tjokte uiterst
vermoed door hun lome repertoir-
e, en straalde geen greintje ple-
zier uit.

In alles volkom tegenoverge-
steeld aan The Strokes en The Whi-
te Stripes dus die deze week toe-
valligerwijs ook in Nederland spe-
len. In de met dertigers (bepaald
jeugdig kun je het publiek van de
'nieuwe rock 'n' roll' niet noemen)
gevalde zaal sloeg de verveling al
na een paar nummers ernstig toe.

Daar waren we mooi met z'n
allen in gestonken dus. Een enkel
lichtpuntje aan het slot, *Spread
Your Love*, dat tenminste nog een
groove had en eindelijk eens als
de Stooges klonk, en niet als het
zoveelste b-kantje van de Jesus &
Marychain. Niks mis mee, maar
die groep was echt een stuk beter.

Concerten van The Jesus & Ma-
rychain heetten een kleine vijftien
jaar geleden net zo opwindend te
zijn als kijken naar gras dat groeit.
Bij de Black Rebel Motorcycle
Club groeit er niets meer.

Gijbert Kamer

Queens' prachtige roestbruine vocalen

MUZIEK

Queens Of The Stone Age. Melkweg,
Amsterdam, 24 juni.

Voor kinderen van de grunge-ge-
neratie was de band Queens Of
The Stone Age maandag in de
Amsterdamse Melkweg een heuse
'super group'. Frontman Josh
Honne was begin jaren negentig
leider van Kyuss, de Californische
cultband die de stonerrock intro-
duceerde. Achter de drums: uit-
zendkracht Dave Grohl, ex-Nir-
vana, nu Foo Fighters.

En dan was er nog een gastzan-
ger wiens pose en timbre sommige
begin-twintigers aan Jim Morrison
deden denken. Eind-twintigers
herkennen hem met hun ogen

dicht: Mark Lanegan van de bril-
jante Screaming Trees. Is het echt
alweer tien jaar geleden?

Hun paden hebben elkaar weer
gekrust. Het resultaat volgt in au-
gustus, als het derde Queens-al-
bum uitkomt, met Grohl en Lane-
gan als volwaardige bandleden.
Voorganger *R* (2000) werd door
de Engelse muziekpers tot 'beste
rockplaat sinds Nirvana's Never-
mind' gebombardeerd. Zo'n vaart
liep het niet, maar duidelijk was
dat de Queens de zorgzaamheid van
de 'stoner' waren ontstegen.

Tijdens het eerste bezoek aan de
Melkweg (december 1998) maak-
te de band blubbige herrie, maar
dat bleek, net als het wisselvallige
eerste album, een vingeroefening.

De songs hebben aan melodie en
dynamiek gewonnen. Maar het
bleek vier jaar later bovenal ver-
standig om het volume te matigen.

Het geluid van de nieuwe
Queens (van de eerste bezetting
zijn alleen Honne en bassist Nick
Oliveri nog over) is transparanter
en is zeer gebaat bij de creatieve
impulsen van vooral Lanegan.
Verschillende nieuwe songs, als-
ook het oudje *In The Fade*, droe-
gen zijn kenmerk: meesterlijk
melancholische, roestbruine voca-
len en melodielijnen. Iedereen
blij, want het wil Lanegan maar
niet lukken de grote sokoplaat te
maken die hij in zich heeft.

In de Queens bleek zijn inbreng
precies wat de psychedelische

rocktapitjes van Honne nodig
hadden. Honne zelf is op zijn
best in bijvoorbeeld *Feel Good Hit
Of The Summer* en toefit *Regular
John*, stukken die doorzaan als
een kudde dolle buffels in de ver-
zengende hitte van de woestijn,
waarmee de muziek van Kyuss en
de Queens associaties oproept.

Er moet nog slechts één knoop
worden doorgehakt: als je de
stemmen van Lanegan en Honne
tot je beschikking hebt, moet je
een speenvarken als Oliveri nooit
meer een liedje laten vernielen.
Daarna lijken de voorwaarden ge-
schapen om de Queens de door-
braak te laten beleven die na R
uitbleef.

Menno Pot

DE VOLKSKRANT 26 JUNI

Aanstekelijke salsa uit Puerto Rico op druilerige zondag

MUZIEK

Latin Cross-over Festival met o.a. El Gran Combo de Puerto Rico (Melkweg, zondag)

Puertoricaanse salsa is niet vaak op de Nederlandse podia te zien. Vreemd, want Puerto Rico is met Cuba, Colombia en New York de belangrijkste locatie waar de salsa al vanaf haar geboorte wordt gemaakt. In Puerto Rico zijn in de afgelopen decennia twee salsaformaties geweest die ertoe deden en één daarvan stond zo waar op een druilerige zondagavond in de Melkweg: El Gran Combo, onder leiding van pianist en arrangeur Rafael Ithier.

Voor de salsa-liefhebbers is Gran Combo niets minder dan een instituut, dat al veertig jaar lang schijnbaar moeiteloos de ene dansvloerhit aan de ander rijgt. Frappant hierbij (of zorgwekkend, het is maar hoe je het bekijkt) is dat hun allereerste hit *La Muerte* uit 1962 klinkt alsof het gistermiddag is opgenomen. Zo fris gearrangeerd en elegant swingend klinkt alleen de allerbeste salsa, en vandaag de dag

swingt Gran Combo nog precies zo onontkoombaar als veertig jaar geleden.

Voor de avontuurlijke arrangementen moet je bij Sonora Poncena (die andere Puertoricaanse autoriteit) zijn, maar dat neemt niet weg dat de *tallormade* dansvloerhits waar Gran Combo in grossiert op bijzonder hoog niveau worden gepresenteerd. Gran Combo-salsa klinkt als een klok: de timing van deze groep evenaart die van een precisie-uurwerk. Gelukkig zorgen de vocale improvisaties van vooral zanger Charlie Aponte voor de broodnodige warmte in dit strak tickende uurwerk.

Deze Aponte moet zich af en toe in Puerto Rico hebben gewaand, want publieksfavorieten zoals *Me liberé* en *Un verano en Nueva York* kregen een bijzonder enthousiast onthaal, terwijl ook een nummer als *Ojos Chinos* (catchy salsa, vermoed als Chinese pastiche) bijna als een volkslied werd ontvangen. Luidkeels werden alle refreinen meezongen door een in meerderheid Zuid-Amerikaans publiek, dat zich de kans op een feestje in latino stijl niet liet ontzeggen. Een stijl die vooral werd gedemonstreerd door de dansers, die massaal het podium bestormden.

Gran Combo speelde goed, heel goed. Zo aanstekelijk zelfs, dat deze verslaggever het dansen niet laten kon. Dat had hij beter niet kunnen doen, want tijdens de spetterende, lang uitgesponnen versie van *Timbalero* zag een onverlaat zijn kans schoon en sloeg toe. Vermist: een zwarte schoudertas (nieuw), met daarin: één opname-cassetterecorder, één cassette met twee interviews (Charlie Aponte en Vinicius Cantuária), twee gesigneerde cd's van Gran Combo en vier *Oye Listen* Magazines.

Aponte had eerder die avond aan deze krant van alles verteld over veertig jaar salsageschiedenis, maar helaas was dit verhaal alleen voor de oren van een anonieme dief.

JAIR TCHONG

NRC HANDELSBLAD 20 NOVEMBER

Veel lawaai van frisse popband

Concert: Simian. Gehoord: 19/11 Melkweg Amsterdam. Herhaling: 20/11 Vera Groningen, 21/11 Waterfront Rotterdam, 22/11 Effenaar Eindhoven, 23/11 Ekko Utrecht.

Door JAN VOLLAARD

Pink Floyd en Dire Straits zijn ook zo begonnen: gewoon lekker veel spelen in Nederland, dan komt de wereldfaam vanzelf. De Engelse groep Simian treedt deze week vijf keer op in ons land en zo kan iedereen kennismaken van een van de leukere Britse popgroepen van het moment. Op cd komt het vlerend moment nog wat gekunsteld over, met muziek die klinkt alsof de hele pophistorie erin wordt omgekieperd. De samenhang van de Beach Boys, de elektropop van Kraftwerk en de sixties-psychedelica van Loveleden als voorbeeld en in hun woonplaats Manchester keken ze van Happy Mondays en Stone Roses af hoe je rockmuziek vloeiend kunt laten samengaan met een dwin-

gende dansbeat.

Na de zwoele 'elektrofolk' van hun debuutalbum *Chemistry Is What We Are* gooit Simian het op het recente *We Are Your Friends* over een minder zweverige boeg en komt de jaren tachtig-zakelijkheid van Duran Duran en Depeche Mode om de hoek kijken. Bij elkaar zou dat een schizofreen muzikaal rommelkje op moeten leveren, als er niet een frisse en frivol samenspelende band op het podium zou staan. In de matig gevulde Melkweg kon worden vastgesteld hoe Simian al die stevig doortimmerde partijen echt speelde op knerpende analoge synthesizers en, lang niet in alle nummers, soms ook op een ouderwetse gitaar en bas. Zelfs de driesemmige samenhang werd dapper geprobeerd, al klonk het soms wat vals en schel boven de enorme hoeveelheid lawaai die zonder enige noodzaak de zaal in werd geslingerd.

De Beach Boys-invloed werd benadrukt in het nummer *Sunshine*, dat afgezien van de dancebeat zo

door Brian Wilson gecomponeerd had kunnen zijn. In *La brezza* pleegde zanger James Ford een citaat uit de Rolling Stones' *19th Nervous Breakdown* en zo waren er meer momenten waarop Simian een gevoel van déjà vu oplep. Met al die knappe verwijzingen naar het popverleden zou het bijna eng worden, als er niet soms een cigen gezicht door zou schemeren bij deze nog jonge groep. In het nummer *The Swarm* werd een overdonderende impressie gegeven van het gevoel dat je krijgt als je door een zwerm moordlustige bijen achterna wordt gezeten, en in *The Wisp* werd een arsenal aan kriebelgele elektronische effecten losgelaten. Dat alles in het kader van aanstekelijk popliedjes, waarin de zangmelodie telkens centraal stond. Het leukste aan Simian is dat de muziek die op de plaat nog klonk als het akelig precieze product van vele uren sleutelen in de studio, nu lekker losjes gespeeld wordt door levendige muzikanten. Waarom dat zo bard moet, is een tweede.

Teyvergeefs eist Billy Bob respect

MUZIEK

Billy Bob Thornton. 10 april. De Melkweg, Amsterdam.

Het optreden van Billy Bob Thornton, woensdag in de Melkweg, had een verborgen ondertitel: Elementaire fouten in de Showbiz, Deel 1. Een leuke les werd het niet, al viel er wel wat van op te steken. Belangrijkste conclusie: nooit respect eisen van je publiek.

'I'm fortysix fucking years old', riep de met kettingen en een crucifix omhangen zanger-acteur al meteen. 'Ik wil vertellen waar mijn liedjes over gaan. Als iemand daar soms geen prijs op stelt, dan kan die nu gaan pissen.'

De toon was nog niet echt kwaadaardig (dat zou pas later komen), maar Billy Bob keek erbij zoals we hem van de film kennen: een beetje kopschuw maar ook dreigend, alsof hij elk moment een pistool kon trekken.

Het bleek niet de introductie waarop zijn aanhang had gewacht: 'Je praat te veel!', werd er onmiddellijk geroepen. 'Spelen!' Een dame gilte dat ze liever zijn *willie* zou zien. Billy Bobs grauwe gelaat vertrok van afschuw.

Het had zo'n aardige avond kunnen worden. Thornton, sinds zijn zelf geschreven en geregisseerde *Sling Blade* (1996) een gerespecteerde naam in Hollywood, is misshien geen geweldige zanger - zoals ook te horen is op zijn recente cd *Private Radio*.

Maar hij klinkt alsof hij de liedjes zelf heeft meegemaakt en zijn zwaar bezette band (orgel, drie gitaren, twee drummers) was wat grofbesnaard, maar wel effectief. Grappig genoeg vooral in *Green*

Billy Bob Thornton in de Melkweg.

FOTO ANP/VEERT ELZINGA

Tambourine, California Dreamin', Sloopy Hang On en ander pretensteloos jukebox-repertoire waarmee het serieuze werk van Johnny Cash en andere country-veteranen werd afgewisseld.

Billy Bob was er trots op dat hij met zijn eigen hillybilly-rockband door Europa trekt, vertelde hij. Arme jeugd in Arkansas, onbevleed geweest, broertje dood, wanhopige liefde, Russische roulette - en dan nu een grote jongen in Hollywood: reken maar dat dat goed voelt.

Het probleem was dat de zanger per se wilde dat de zaal óók trots op hem was. Dat lukte nog wel in het met de mandoline versterkte *That Mountain* of het zoete *Angelina*, waarin we konden meedromen over zijn echtgenote Angelina Jolie, beter bekend als de Lara Croft van *Tomb Raider*.

Maar zodra Thornton aan het preken sloeg, ging het mis. Een liedje over zijn overleden broer opende hij met een waarschuwing aan de 'idiotic cocksucker' die laatst in Londen iets lelijks over

z'n broer riep: 'I'll kick his fat ass'. Natuurlijk nep iemand meteen iets doms terug - Billy Bob brulde een rij *fuck you's*, schopte zijn microfoon tegen de vloer en vloog het podium af. De band zag het ontredderd aan.

De achtergrondzangeres haalde Billy Bob terug, lijkbleek en met op elkaar geklemd kaken: 'For anyone who deserves to hear this fucking song'.

Gezellig wilde het niet meer worden.

Erik van den Berg

Angélique Kidjo legt het af tegen de klasse van Salif Keita

Wereldmuziek

Stan Rijken

AMSTERDAM - Met de concertseries 'African roots' en 'African feeling' streken De Melkweg en Paradiso zo'n vijftien jaar geleden wie de meeste Afrikaanse popsterren kon binnenhalen. Donderdag herhaalde zich deze situatie maar nu met twee gevestigde namen, die beiden op een brede aanhang konden rekenen.

In Paradiso manifesteerde Angélique Kidjo zich met een vinnige performance, die bleek afstak tegen het flamboyante optreden van Salif Keita in De Max.

Kidjo's keiharde stem domineert al jaren de dansvloeren in straffe danceproducties met een funky onderton. De ravissante zangeres lardeerde haar cross-overs tussen Afrikaanse traditie en Westerse moderniteit telkens met korte introducties die het overwegend blanke publiek moesten overtuigen van haar roots.

„Dit is een ritme uit het dorp van mijn vader in Benin. Daar ligt de oorsprong van de funk, die met het slavenstelsel in Amerika terecht kwam.“ Historisch correct maar op den duur toch flinkend voor een concert dat bleef steken in goedebedoeld entertainment.

Keita daarentegen kwam, zag en overwon. Ondanks zijn geringe lengte is de Malinese albino een reus wiens

verschijning alleen al een siddering door de zaal doet gaan. Gekleed in hagelwit linnen hemd en broek vuurde hij een negenkoppige band aan, die op iedere millimeter swingde.

In de jaren zeventig begonnen in The Rail Band, het huisorkest van het stationshotel te Bamako, ontloopte Salif Keita zich in de jaren tachtig tot een van Afrika's meest dramatische zangers.

Zijn verschroeiende stem maakte vanaf 1987 wereldwijd indruk op het cruciale album 'Soro', een sublieme synthese tussen traditie en hi-tech.

Na jarenlang het geloof in synthesizers en overproductie te hebben aangehangen keert Keita opeens terug naar de eenvoud. Naar de Mandingo-stijl waarin hij opgroeide. Op zijn recent verschenen cd 'Moffou' duelleren elektrische gitaren met ngoni (jachtluit), kora (22 snarige harp) en talking drum.

De instrumenten, aangevuld met twee waanzinnige zangeressen/danseressen, stuwden de stemmentoven naar op tot grote hoogten. Funky in 'Tekere', broeierig in het majestueuze heiden-epos 'Mandjou'. Keita's lenige toonladders en hoge uithalen bleven vorstelijk overeind. Vooral in het akoustisch intermezzo - Keita alleen op gitaar - openbaarde zich zijn ongekende klasse. Dat hij uitsluitend in de Mandinka-taal met zijn toehoorders communiceerde, zij hem vergeven. Deze gedreven podiumpersoonlijkheid is nog steeds dé stem van Afrika.

TROUW 13 APRIL

The Vines brengen futloze obligate pop

Muziek

The Vines. Melkweg, Amsterdam, 10 oktober.

De internationale muziekers kan nog zo hard roepen dat de Australische gitaarband The Vines samen met de New Yorkse Strokes de rock-'n-roll heeft gered; het Nederlandse poppubliek haalt vooralsnog onverschillig de schouders op. *Highly Evolved*, het Vines-debuutalbum, verkoopt maar mondjesmaat. Voor het Nederlandse podiumdebuut, in de Amsterdamse Melkweg, werden de laatste kaarten pas enkele uren voor aanvang verkocht.

Wat nou 'hype'? Het aantal mensen dat een memorabel avondje verwachtte was niet al te groot. De sceptici kregen ook nog eens groot gelijk. De iele zanger Craig Nicholls doet enorm zijn best even gruizig en getormenteerd te klinken als zijn voorbeeld Kurt Cobain, maar het optreden van hem en zijn vriendjes was een onwaarschijnlijke aanfluiting.

De lange trektocht langs volle Europese zalen, waar de verwachtingen elke avond weer hooggespannen zijn, zal ongetwijfeld zijn tot hebben geëist. Reuze zwaar al-

iemaal voor zo'n groepje jonge knapen, maar het probleem van The Vines zit echt veel dieper.

The Vines rocken namelijk niet, laat staan dat ze in het genre iets te betekenen hebben. De groep grost in down- en midtempo materiaal. In welgeteld drie liedjes, waaronder de *Highly Evolved* en de *Get Free*, schakelde de band naar een hogere versnelling. Maar ook dat heeft geen effect, zonder volledige overgave.

Na een dik uurtje futloze, obligate popmuziek en puberaal gedrag, was het daarom volmaakt misplaatst om (net als Nirvana) bij wijze van toegift met een lange kakafonie van gitaargebulder aan te komen zetten, om vervolgens (net als Nirvana) het instrumentarium aan stukken te slaan. Waar The Vines die adrenaline zo ineens vandaan haalden was een raadsel.

Dus: ophoepelen naar Australië en eerst maar eens een jaartje goed nadenken over wat nu echt de bedoeling is met dit bandje. Misschien komen we dan na album nummer twee nog eens kijken. Voorlopig valt te hopen dat de gitaar die Craig Nicholls stukloeg zijn enige was.

Menno Pot

DE VOLKSKRANT 12 OKTOBER

Sharon den Adel en fans majestueus in bruidskledij

Concert: Within Temptation. Gehoord: 2/2 Melkweg Max, Amsterdam. Herhaling: 9/2 Podium, Hardenberg, 23/2 Hofster Lo, Antwerpen, 4/3 013, Tilburg.

Door JAN VOLLAARD

Vooraf had Sharon den Adel zich de gewetensvraag gesteld, of ze op de dag van het koninklijk huwelijk wel in een witte trouwjurk kon verschijnen op haar concert in de Melkweg in Amsterdam. De zangeres van de Nederlandse gothic-metalgroep Within Temptation staat bekend om het feit dat ze altijd optreedt in fraaie bal- of bruidsjurken. Maar dit keer zou haar opzienbarende verschijning wellicht als spottend of zelfs majestueus kunnen worden opgevat.

Burgemeester Cohen kon gerust zijn, want met de bruidsjurk die Den Adel droeg het concert in positieve zin bij aan de feestvreugde in Amsterdam. De muziek klonk majestueus en veel van Within Temptations vrouwelijke fans volgden Den Adels voorbeeld door in een tweedehands-variant op het galatenu naar de rockbunker Melkweg Max te komen.

Voor Within Temptation was het dubbel feest, want hun single *Ice queen* staat hoog in de hitparade en deze week mocht de groep een gouden plaat in ontvangst nemen voor hun tweede cd *Mother Earth*.

Daarmee behoren ze tot de best bewaarde geheimen van de Nederlandse hitparade, want het album verscheen al meer dan een jaar geleden en voor de doorgaans tot de underground veroordeelde hardrockmuziek leek de Mega Top 100 een onneembare vest.

De gedragen, symfonische hardrock van de groep uit Zuid-Holland dankt het toegankelijke karakter vooral aan de betoverende zang van Sharon den Adel. Met haar sprookjesachtige teksten en

haar soepele stembuigingen in het hoge register doet ze denken aan niemand minder dan Kate Bush. De combinatie met harde gitaren, breed uitwaaiende synthesizerklanken en slepende ritmes geeft Within Temptation een mooi zweverig geluid, dat soms wreed wordt verstoord door de grunt-vocalen van gitarist Robert Westerholt.

Within Temptations sprookjeshardrock was ontwapenend door de manier waarop Sharon Den Adel haar geëxalteerde sirenezang afwisselde met vriendelijke aankondigingen en exotische dans, als was ze een levende wajangpop. Haar majestieke verschijning relativiseerde ze door uitbundig te headbangen, wapperend met het lange haar op een manier die voor de kale gitaristen in haar band niet is weggelegd.

Begeleid door ingeblikte hobo en geplukte violen bereikte ze de top van haar vocale kunnen in *The promise*, een meeslepende tour de force waar het valse spreuwte Sita nog het een en ander van zou kunnen opsteken. Er bestaat nog gerechtigheid in de Nederpop, want voor het merendeel van het komend jaar zijn we Within Temptation kwijt aan het buitenland waar ze successen boeken die voor Kane of K-Oric niet binnen het bereik liggen. Voor het imago van Nederland kan het geen kwaad, als Sharon den Adel daarbij als een Máxima van de rock & roll in bruidsjurk verschijnt.

Sharon den Adel
(Foto Peter Pakvis)

NRC HANDELSBLAD 4 APRIL

Weemoedige neo-folk-mantra's van 16 Horsepower-voorman Edwards

pop • recensie
Rick Treffers

Woven Hand. Gehoord: vrijdag 12 april, Patronaat Haarlem. Nog te horen: woensdag 24 april, Melkweg Amsterdam.

De enkeling die dacht dat 16 Horsepower-zanger David Eugene Edwards het met zijn nieuwe kwartet Woven Hand over een luchtiger boeg zou gooien, kwam afgelopen vrijdag in het Patronaat van een koude kermis thuis.

Edwards' band 16 Horsepower is (tijdelijk?) ontbonden. De andere bandleden hadden er tabak van steeds maar geassocieerd te worden met Edwards' religieuze getinte teksten en dito levenshouding. Edwards werd opgevoed in een streng conservatief kerkelijk milieu in Denver, Colorado. Hij belijdt zijn eigen geloof op een lossere, alternatieve manier dan zijn stijfkoppige grootvader, die methodistenpredikant was en David Eugene grootbracht. Voor de kleinzoon

is het concertpodium zijn spreekgestoelte.

De liedjes op de gelijknamige (en voorlopig alleen in Europa uitgebrachte) debuut-cd van Woven Hand wijzen uit dat Edwards nog steeds door de duivel bezeten is. Als een fanatieke missionaris uit de hel predikt hij variaties op bijbelse thema's. Onheilspellend, enigmatisch, poëtisch en persoonlijk. De bandoneon heeft hij thuis gelaten en zijn nieuwe liedjes zijn een stukje ingetogener en trager, maar verder is het verschil met het vooral in Nederland op handen gedragen - 16 Horsepower verwaarloosbaar.

Dat komt vooral door Edwards' allesbepalende, gedragen stem, die als vanouds wordt vervormd door een ouderwetse Sennheiser-microfoon ('scheerapparaat' in de volksmond). De mooi spaarzame instrumentatie is akoestisch en klinkt meer naar hout dan ooit. De drummer jongleert zachtjes en met souplesse op percussie, trommels en houten snare-drum. Edwards leeft zijn banjo-techniek uit op akoestische gitaar en mandola. Cello, harmonium en an-

dere en orgeltjes voorzien zijn zanglijnen in mineur van een soms repetitief, Velvet Underground-achtig decor. Een enthousiaste Patronaatmedewerker noemt Woven Hand treffend '14 Horsepower'. 16 Horsepower-werk blijft achterwege. Waarschijnlijk omdat Edwards er nog niet uit is of de oude bezetting weer in ere hersteld wordt.

Edwards' stem is krachtig en doorleefd, maar blijft qua toonhoogte binnen de hem bekende marges bangen. De composities bezitten daardoor een gelijkmatige sfeer, die net zo gemakkelijk tot trance als tot monotonie kan leiden. Een kind kan horen dat de wonderschone, vierhonderd jaar oude folk-traditional *Young Forest*, die de groep in de toegift speelt, niet van de vaste (lees: stijve) compositorische hand van Edwards is.

Menigen is verslaafd geraakt aan de weemoedige neo-folk-mantra's van Edwards, maar een beetje meer melodische veelzijdigheid zou de continuïteit van zijn groep(en) geen kwaad doen.

HAARLEMS DAGBLAD 14 JANUARI

Hectische feestelijkheid bij Sergent García

pop • recensie
Rick Treffers

Sergent García. Gehoord: zaterdag 12 januari, Melkweg, Amsterdam.

Frankrijk (lees: het zeer multiculturele Parijs) is al decennia lang dé plek voor onorthodoxe, exotische muzikale kruisbestuivingen. Feestelijkheid en engagement gaan daarbij niet zelden hand in hand, zoals bij Les Negresses Vertes en Mano Negra.

Nu de hele muzikwereld het 'met elkaar doet' en geen stijlcombinatie meer te gek lijkt, komt de Franse Spanjaard Bruno García met zijn Los Locos del Barrio (de gekken uit de buurt) zowaar met een nieuwe, frisse variant. Hij noemt het 'salsamuffin', een opzweepende combinatie tussen Afro-Cubaanse ritmes en Latijns-Amerikaanse blazersarrangementen, UB 40-reggae, ska, rap en zelfs een stukje drum 'n' bass.

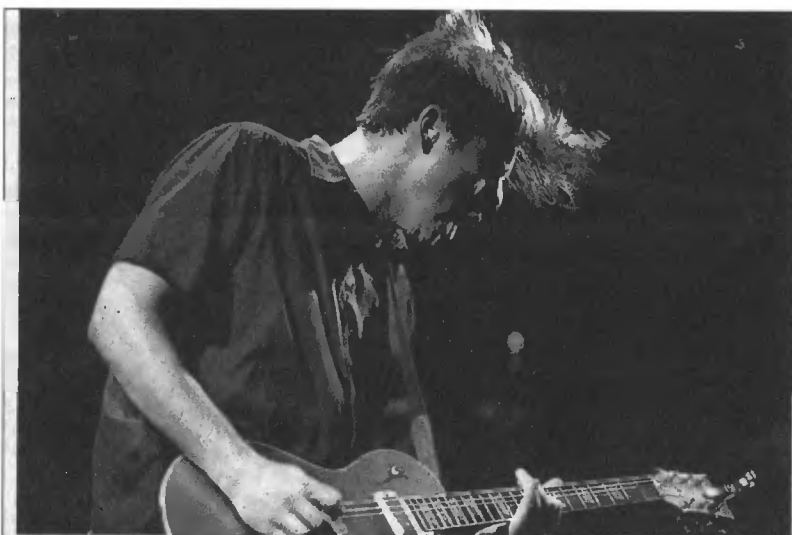
De liefst twaalf muzikanten op het kleine podium in de volle Oude Zaal van de Melkweg doen hun uiterste best het optreden vanaf de eerste minuut te laten spetteren, maar zolets moet je natuurlijk eerst opbouwen. De ingestudeerde danspasjes in opener *Rumba Sin Fronteras* komen dan ook een beetje geforceerd over. Het onsamenvangende geluid speelt het ensemble aanvankelijk parten. De timbales, drums en conga's worden enthousiast en behoorlijk strak bespeeld, maar blijven door het volle geluidsspectrum enigszins los staan van de ritmisch hobbelerende bas van muzikaal leider Vince Jorgerst en de voortdurend meeswingende piano van Pedroto Lucas. De professionele uniformiteit van Sergent García's der-

de cd *Sin Fronteras* helt live over naar extra gedrevenheid en hectiek.

Het publiek werkt daarbij gewillig mee. Vooraf zwieren enkele gevorderde salsa-danspaartjes al elegant over de dansvloer en als García de meute tot *fiesta* maant, stijgt er automatisch gejoel op. Er zijn opvallend veel buitenlanders in de zaal, die de Spaanse teksten woord voor woord mee scanderen. Vrolijkheid en uitbundigheid staan voorop bij de band. De zon en de zee moeten de bezoekers er zelf bij denken.

García heeft net als Manu Chao een iel hoog en lichtvoetig stemmetje dat natuurlijk prima gedijt in de broeierige Cubaanse son. Het grote verschil met zijn zo succesvolle collega is dat Manu Chao het venijn bezit dat Sergent García node ontbeert. Omdat dansbare salsa García's voornaamste uitgangspunt is, zijn de liedjes bovendien minder poppy en herkenbaar, met uitzondering van de single *Adelita* en de ijersterke, meezingbare toegift *Gigante*.

Toch vervalt de groep bijna nergens in goedkoop effectbejag. Daarvoor zijn de muzikanten te veel muzikant. Moog-toetsenist-/dwarsfluitist David Aubaile roept met zijn jazzy soli zelfs de geest van de Cubaanse fusion-grootheden Irakere op. Maar dat het kookpunt van de avond al vroeg in de set wordt bereikt met de adrenaline verhogende, onvervalste ska-kraker *Acabar Mal* geeft toch te denken. Een begaafde, voornamelijk blanke popgroep (met een ex-punker als frontman) die ritmisch zeer complexe salsa speelt, dat blijft spelen met vuur. In *Gigante* zingt García het zelf al: op een dag zal ik echt groot zijn. De sergeant kent zijn plaats. Promotie ligt echter in het verschiet.

Zanger en gitarist Jim Adkins van Jimmy Eat World (Foto Lex van Rossen)

Zoutzakken in vuur en vlam

Concert: Jimmy Eat World.
Gehoord: 25/3, De Melkweg Amsterdam.

Door JACOB HAAGSMA

Achter de band met de bizarre naam Jimmy Eat World gaan vier doodnormaal ogende Amerikaanse jongens schuil. Ze hebben het zed-achtige uiterlijk dat je veel zlet bij de huidige generatie hardcore- en emcore-bands. Al maakt het kwartet eerder alternatieve, punky gitaarpop van het soort dat we al veel lang kennen van bands als Green Day, Weezer en Blink 182, met wie de groep komede maand een uitgebreide Amerikaanse tournee onderneemt.

Wat er toch nog een pech onder de zon is voor Jimmy Eat World bleek uit de uitverkochte Melkweg, waar de groep na een aarzelend begin het jeugdige en voor

een relatief groot deel uit meisjes bestaande publiek plaspelde.

Het repertoire kwam vooral van de laatste cd *Bleed American*, in eigen beheer opgenomen nadat de vorige platenmaatschappij de band gedumpt had. Intussen is Jimmy Eat World opgenomen in de stal van het grote Dreamworkslabel, hetgeen een eventuele doorbraak weer een stuk dichterbij brengt. In ieder geval doen plaat noch live-set vermoeden dat op het vorige album *Clarity* nog nummers stonden van zeven of zelfs zestien minuten: de nieuwe zijn handzaam en luchtig, maar kenmerken zich toch door een behoorlijk raffinement in opbouw en productie.

Een deeltijd-toetseniste zorgt in de helft van de songs voor wat nauwelijks hoorbare instrumentale en vocale versterking, maar het draait vooral om de malende gitaren van Jim Adkins en Tom Linton. Adkins

is ook de zanger, en de enige die op zolets als uitstraling kan bogen: een lichtelijk nerveuze, David Byrne-achtige uitstraling weliswaar, maar altijd beter dan het zoutzak-achtige uiterlijk van de anderen.

Maar dat ook zoutzakken kunnen vlammen bleek vooral in de tweede helft, waarin de oorsprong van de groep als schoolbandje dat Metallica coverde aan de dag trad in een stevig geluid, waarin de geraffineerde opbouw van de nummers mooi tot uiting kwam. De truc met de zachte completeet en de harde refreinloze is in de alternatieve rock onderhand een flink cliché, maar die aanpak kreeg bij deze groep wel een zeer doeltreffende vertolking. Geen wonder dat juist tijdens de gepeperde en luide meegebuilde refreïen verscheidene overtreddingen van het *crowd-surf*-verbod werden gesignaleerd.

BESTUUR

HUIB VAN DIS
PAUL VAN VLIET
ANDR KIRCZ
MARJOLEIN KUIJSTEN
ÁRPÁD GERECSÉY
RDSAMUNDE DORS
LOUIS DE GEER

voorzitter
penningmeester
secretaris

ere-lid

DIRECTIE
COR SCHLÖSSER
ERIK BACKER

algemeen directeur
zakelijk directeur

PROGRAMMERING

FRANS GODSSENS
JOHN VAN LUIJN
EDWIJ VAN ANDEL
SUZANNE DECHERT
ANITA VAN DOLEN
IS HOOGLAND
JET ZEISS
LUCAS EVERS

muziek
muziek
muziek /
hoofd productie
exposities
theater
film
speciale producties
media

ADMINISTRATIE

SJAAK PLUG
KARIN STRAATHOF
FRDUKJE BEERENS
MICHEL BDNSET
SUZIE CHIN
FRANCIS ALKEMADE
MARCEL SCHILTMANS
MARIANNE VAN DEN BDDGAARD

administrateur
hoofdmedewerker

SECRETARIAAT

ANNETTE
WDLFSBERGER
CLAARTJE DE JEEGER
MINOU VAN BALEN

directie-assistent

**PUBLICITEIT /
MARKETING**

JDN HEEMSBERGEN
RUBEN DINGEMAHS
ANNELIES WIELAARD
ARJEN REISINGER
DAAH DRUBBEL
KIKI MARIN
MARJOLEIN BEZEMER
ARTHUR WAGENAAR
CATHY CRDSS
ILJA HEHENKAMP

hoofd
hoofd

PRODUCTIE

DAPHNE HOLTHUIZEN
NIENKE WULDER
YAFIT TARANTO

**AMSTERDAM ROOTS
FESTIVAL**

JEANETTE KODTER
CARINA VAN KRAAY
DORREN MORSELT
PATTY KLUYTMANS

SYSTEEMBEHEER

MATHIJS BROUWER
JASPER DEEN

TECHNISCHE DIENST

DIRK DE VRIES
JDDST EVERS

GELUIDSTECHNICI

ERIC AHKERSMIT
JDHAN VAN REEDE
JULIAN CHAPTAL
LEHHO MAASKANT

LED VAN VLIET
RIHY VAN ZDOLINGEN
ALEX VDRINK
ALLERT AALDERS
FRENK VAN KASTEREN
HANS BIJLEVELD
PETER HABBÉ
ROB VERHEIJ
RDELOF DE KONING

LICHTTECHNICI

ANTON KOOL
BDB GIBSDH
GERT HDEK
MARK SNITSLAAR
ROBERT DELFGAAUW
ANDRÉ ETTEMA
LASSE LAMINEN

NOAH PEPPER
PAUL VAN DEN HEIJKAHT
SAM BEUMER
STEVEN VAN DE WAL
WIJNDEL LEEHUIS
WONNE BACK

VIDEOTECHNICUS

OSCAR SCHUURMAN

ASSISTENT-TECHNICI

JOHN DUNCAH
MAHUEL JASPERS
AART SCHOUTEN
ANDRIES VAN DER MEER
ELLA BLEEKER
FIDHA HAMMOHD
HELEEN SOMBRDEK

foto: MARCEL MOLLE

